

4. Kommuneplan 2011 (2011-30947)

Med vedtagelsen af kommuneplan 2009 besluttede Borgerrepræsentationen, at der skulle udarbejdes en ny kommuneplan først i valgperioden med endelig vedtagelse inden udgangen af 2011.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Økonomiforvaltningen indstiller overfor Økonomiudvalget:

1.	at Økonomiudvalget fremsender forslag til kommuneplan 2011 – Grøn vækst og livskvalitet og tilhørende strategiske miljøvurdering i høring i de politiske fagudvalg og lokaludvalg med frist for bemærkninger fredag den 6.maj 2011.

PROBLEMSTILLING

Den 16.december 2010 vedtog Borgerrepræsentationen kommuneplanstrategien - *Grøn vækst og livskvalitet – investeringer og handlinger i Københavns byudviklingsprojekter*.

Kommuneplanstrategien fastsætter rammerne for og indholdet i kommuneplan 2011 i en vision om, at København skal vokse til en international metropol for grøn vækst og livskvalitet. Visionen er konkretiseret i en strategi med seks forskellige indsatser, henholdsvis investeringer i kommunale kerneydelser, grøn vækst, fokuseret byudvikling, sikkerhed og tryghed, arbejdspladser og beskæftigelse, samt København som drivkraft for Øresundsregionen.

LØSNING

Forslag til kommuneplan 2011 består af

- **Grøn vækst og livskvalitet**, der er en sammenfattende plan for Københavns byudvikling med mål og indsatser for *København og Malmø som motor for vækst i Øresundsregionen, et godt hverdagsliv, grøn vækst, samt viden og erhverv i København*. Endelig præsenteres en ny metode for fokuseret byudvikling. Det er en sammenfattende plan, da den i al væsentlighed beskriver eksisterende indsatser og initiativer i Københavns byudvikling, herunder initiativer fra forskellige forvaltninger. Den formidles i en trykt publikation, der er vedlagt som bilag 1 til indstillingen.
- **Retningslinjer for Københavns byudvikling**, Kommuneplan 2011 skal jf. planloven indeholde retningslinier for en række udvalgte temaer, herunder bl.a. arealudlæg til boliger, erhverv, detailhandel, natur og fritid mv. Retningslinjer kan findes i bilag 2 - digital kommuneplan www.kk.dk/kp11
- **Rammer for lokalplanlægningen**, Kommuneplan 2011 skal også jf. planloven indeholde rammer for byudviklingen, der fastlægge bestemmelser for, hvad der kan bygges hvor i byen og med hvilken tæthed. Rammerne kan findes i bilag 2 - digital kommuneplan www.kk.dk/kp11
- **Strategisk miljøvurdering**, der er i forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplanforslaget gennemført en strategisk miljøvurdering(bilag 7.)

Digitalisering

Kommuneplan 2011 er digitaliseret. Det sikrer en tidssvarende kommuneplan, der udnytter mulighederne for interaktivitet på kommunens hjemmeside. Adgangen til oplysninger i kommuneplanen bliver dermed bedre og hurtigere for borgerne, virksomheder og forvaltningerne. Med digitaliseringen skabes en klarhed for alle over, hvad der gælder for et specifikt kommuneplanemne, et geografisk område, eller den enkelte ejendom. Kommuneplan 2011 findes på www.kk.dk/kp11.

Grøn vækst og livskvalitet – den sammenfattende plan

Grøn vækst og livskvalitet er en trykt publikation, der indeholder centrale mål og indsatser for:

- **København og Malmö som motor for vækst i Øresundsregionen** med mål om at Øresundsregionen skal være den førende metropolregion i Skandinavien med en vækstrate, der er højere end Stockholm. Det vil sige 5 % årlig vækst i BNP i København. Indsatsen omfatter bl.a. samarbejde om udvikling af attraktive rammebetingelser for cleantechvirksomheder, internationale kongresser indenfor klima, energi og miljø, undersøgelser af flere direkte forbindelser mellem de to storbyer. Indsatsen er udviklet i samarbejde med Malmö Stad, der får et tilsvarende afsnit om Øresundsregionen i deres oversigtsplan.
- **Et godt hverdagsliv i København** med mål om at København er vokset til 637.000 Københavnerne i 2025, hvilket bl.a. betyder, at der skal bygges op mod 45.000 nye boliger frem mod 2025. Det kan give behov for udlæg af nye områder inden 2025. Spørgsmålet behandles i forbindelse med kommuneplanstrategien i 2014. Københavns befolkningsvækst er beskrevet i bilag 5. For at skabe et godt hverdagsliv etableres byggeri til byens børn, bedre forhold for kultur og fritid, mere livskvalitet for byens hjemløse, fokuseret indsats for de socialt udsatte boligområder, tryghed ved fælles hjælp, flere storbyhaver er blandt indsatserne.
- **Viden og erhverv i København** med mål om at der skal skabes 20.000 nye private arbejdspladser frem mod 2020. Der forventes et årligt byggeri på 200.000 etagemeter, hvilket svarer til 2.8 mio. etagemeter i 2025. København skal skabe gode erhvervsvilkår for byens virksomheder, herunder Cleantech, Life Science, IKT, det maritime, forretningsservice og kreative erhverv. Kommuneplan 2011 sikrer også at virksomhedernes bredere rammevilkår forbedres bl.a. med internationale skoler og udvikling af Nørre Campus, der skal sikre bedre samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner. (Bilag 6 redegør for udviklingen i Københavns erhvervsstruktur)
- **København som Metropol for grøn vækst** med mål om, at København skal være CO₂-neutral i 2025. Der skal være en vækst i beskæftigelsen i cleantech virksomhederne i regionen på 20 pct. indenfor de næste 4 år. Indsatsen realiseres bl.a. gennem etablering af partnerskaber om grønne byløsninger f.eks. fjernkøling, Nordhavn som grønt laboratorium, udvikling af CO₂-neutral energiforsyning og energireovering af kommunens bygninger. Grønne tage og udbygning af kollektiv trafik er også blandt indsatserne. Hovedparten af væksten i den samlede persontrafik (mindst 2/3 målt som personture) skal ske med grønne transportmidler, dvs. gang, cykel og kollektiv trafik. København vil arbejde for opførelse af 130 store vindmøller og kollektiv fjernvarmeforsyning baseret på vedvarende energikilder,

hvorfor det er nødvendigt, at Amagerværket og Avedøreværket bliver 100 % biomassebaseret.

- **Fokuseret byudvikling**, der indeholder metode til udpegning af områder i byen, hvor der skal udarbejdes handlingsplaner, der kobler indsatsen i de udpegede områder med budgettet. På budgetseminar i februar besluttede Økonomiudvalget, at der skal udarbejdes handlingsplaner for 8 områder i byen henholdsvis, Nordhavn, Nordvest, Nørre Campus, Nordøst Amager, fra Kødbyen til polititorvet, Valby, Sydhavn og Ørestad.

Væsentlige ændringer i kommuneplan 2011

Kommuneplan 2011 indeholder fire væsentlig ændringer, henholdsvis boligstørrelser, krav til friareal, muligheder i planlægningen for grønne hensyn og endelig udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger i København.

1. Ændringen af boligstørrelserne skal sikre, at der bygges flere familieboliger og mindre boliger. Det sikres ved at fastholde den gennemsnitlige boligstørrelse på 95 m² og nye krav til at 20 pct. af boligerne i et byudviklingsområde skal være mellem 50 – og 70 m². Rammen for antallet af ungdomsboliger udvides endvidere fra 2400 boliger til 3000 boliger, der kan placeres ved stationer eller i umiddelbar nærhed af uddannelsesinstitutioner.

2. Nye krav til friareal skal gøre det være lettere at etablere ekstra institutionskapacitet i de områder, hvor der er behov, bl.a. ved at udbygge eksisterende institutioner og skoler. Friarealet nedsættes fra 100 pct. til 50 pct. af institutionernes etageareal. For skoler fastsættes kravet til 40 pct. De nye krav kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering. Det betyder, man stadig kan etablere 100 pct. af institutioners etageareal til friareal, hvis man skønner, der er behov for det. Det vurderes, at der med de nye krav kan etableres tilfredsstillende udearealer. Københavns Kommune stiller i dag højere krav til børneinstitutioners friarealer end sammenlignelige nabokommuner. Kravet til friarealer i Københavns Kommune er således 100 %, mens det er 50 % i Frederiksberg og Gentofte Kommuner.

3. Mulighederne for at optage grønne hensyn i den fysiske planlægning bidrager til at indfri Københavns ambitioner om Grøn vækst. Københavns ambitioner rækker videre end det, der kan gennemføres indenfor gældende lovgivning. Derfor undersøger Økonomiforvaltningen behovene for at optage flere grønne hensyn i planlægningen.

4. Udpegningen af værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger sikrer, at Københavns historie og egenart inddrages og bruges som et aktiv i planlægningen. Kulturmiljøer indgår i planlovens emnekatalog for kommuneplanlægningen og er altså et lovkrav. Det fremgår af kommuneplanen, at udpegning af et kulturmiljø ikke er en fredning. Kommuneplanen udpeger også bevaringsværdige bygninger. Det er Teknik- og Miljøforvaltningen, der vurderer hvilke bygningerne der er bevaringsværdige. Når bygninger er udpeget som bevaringsværdige skal der foretages en særlig vurdering i tilfælde af ønsker fra grundejere om nedrivning af den pågældende bygning og offentligheden skal orienteres.

Bilag 3 – indeholder en nærmere beskrivelse af de væsentlige ændringer af retningslinjer og rammer for lokalplanlægningen. Mindre ændringer for enkeltejendomme i byen fremgår af bilag 4.

ØKONOMI

Der er ingen direkte økonomiske konsekvenser af denne indstilling.

I forbindelse med Kommuneplan 2009 blev der udarbejdet en investeringsredegørelse, hvis formål var at kende investeringsbehovet og de kommunaløkonomiske konsekvenser af byudviklingen. Der udlægges ikke nye arealer til byudvikling i forslag til Kommuneplan 2011. Det betyder, at investeringsredegørelsens hovedkonklusioner om de positive kommunaløkonomiske konsekvenser af den planlagte byudvikling fortsat er gældende.

I forbindelse med Kommuneplanstrategi 2014 og Kommuneplan 2015 vil behovet for nye arealudlæg blive vurderet sammen med de afledte kommunaløkonomiske konsekvenser af byudviklingen.

VIDERE PROCES

Kommuneplan 2011 gennemløber følgende proces:

- Forslaget til kommuneplan sendes i intern høring i de politiske fagudvalg/forvaltninger og i lokaludvalg med frist for bemærkninger den 6. maj. Lokaludvalgene skal inden d. 6. maj alene forholde sig til den del af kommuneplanen, der vedrører netop deres bydel.
- Økonomiforvaltningen sammenfatter bemærkninger og forslag til ændringer fra politiske fagudvalg/forvaltninger og lokaludvalg i hvidbog, der vedlægges endelig indstilling til Økonomiudvalg den 31. maj
- Kommuneplanforslag behandles på BR mødet den 15. juni
- Der afholdes 8 ugers offentlighed om forslaget til kommuneplan fra den mandag 15. August til fredag 14. oktober. I forbindelse med offentligheden skal lokaludvalgene gennem borgerdialog forholde sig til hele kommuneplandokumentet. Formen på borgerdialogen kan findes i samarbejde med Økonomiforvaltningen.
- Økonomiforvaltningen udarbejder hvidbog med bemærkning og forslag til ændringer fra offentligheden, som vedlægges indstillingen til vedtagelsen af kommuneplan 2011, som Økonomiudvalget behandler den 29. november.
- 15. december behandler BR indstilling om endelig vedtagelse af kommuneplan 2011.

Claus Juhl

Anne Skovbro

BILAG

1 hovedstruktur

2 Digital kommuneplan - <http://www.kk.dk/kp11> - Kun tilgængeligt via link

3 væsentlige ændringer

4 Ændringer af rammer for lokalplanlægningen for enkeltejendomme

5 Befolkningsvækst og boligrummelighed

6 erhvervsstruktur og erhvervsbyggeri

7 Miljøvurdering

Økonomiudvalgets beslutning den 22.03.2011

Der var omdelt et rettelsesblad på mødet. Rettelserne er af teknisk karakter og indarbejdes i det udsendte høringsmateriale.

Jesper Christensen (A) fremsatte følgende ændringsforslag: "Socialdemokraterne foreslår at ændret krav til friarealer i dagsinstitutioner udgår af forslag til Kommuneplan 2011, således at formuleringen fra kommuneplan 2009 fastholdes: "Friarealet til børneinstitutioner skal normalt være af samme størrelsesorden som institutionernes etageareal.""

Indstillingen samt det stillede ændringsforslag og blev godkendt uden afstemning.

Carl Christian Ebbesen (O) og Pia Allerslev (V) afgav følgende protokolbemærkning: "Dansk Folkeparti og Venstre er modstandere af en betalingsring og tager derfor forbehold for alle de steder hvor betalingsring indgår. Vi er i øvrigt bekymrede over den manglende fokus på P-pladser, som redskab til bedre erhvervsklima og skabelse af flere jobs i København."

KØBENHAVNS KOMMUNE

Økonomiforvaltningen

Center for Byudvikling

NOTAT

Til

Bilag 2 - Digital kommuneplan

Kommuneplanens retningslinjer og rammer findes nu kun digitalt på følgende adresse.

www.kk.dk/kp11

23-03-2011

Sagsnr.

2011-41400

Dokumentnr.

2011-215533

Sagsbehandler

Jakob Hjortskov Jensen

Center for Byudvikling

Rådhuset

1599 København V

Telefon

3366 2516

E-mail

JHJ@okf.kk.dk

EAN nummer

5798009800176

Til

Bilag 3 - væsentlige ændringer

Dette notat redegør for de væsentlige ændringer af kommuneplanens retningslinier og rammer for lokalplanlægningen. Der er endvidere foretaget en forenkling af kommuneplanen, som ikke ændrer indholdet væsentligt, men forbedrer den daglige administration af kommuneplanen.

Forslag til Kommuneplan 2011 indeholder væsentlige ændringer af følgende forhold:

1. Friarealer til nybyggeri til skoler
2. Boligstørrelser, herunder krav om mindre boliger i byudviklingsområderne
3. Kollegie- og ungdomsboliger
4. Grønne hensyn
5. Udpegning af værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger
6. Forenkling af rammerne
7. Øvrige forhold

1. Friarealer ved nybyggeri til skoler

Det anbefales, at forslag til Kommuneplan 2011 indeholder bestemmelser om:

- at kravet til skolers friarealer fastsættes til 40 % af skolens etageareal,
- at kravene til friarealer kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering.

Kommunen eller private grundejere kan vælge at indrette mere friareal i forbindelse med etablering af skoler.

Baggrund

Københavns Kommunes krav til skolers friarealer varierer fra 30-60 % afhængig af områdets bebyggelsestæthed. Det anbefales at fastsætte et ensartet krav på 40 % i hele kommunen.

Kravet til friarealer kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering, der bl.a. tager hensyn til skolernes placering i den tætte by og i forhold til større offentlige parker m.v. Hvis kommunen eller private aktører ønsker at etablere friarealer over 40 %, så hindrer den nye bestemmelse ikke dette.

23-03-2011
Sagsnr. 2011-41400
Dokumentnr. 2011-215577
Sagsbehandler Jakob Hjortskov Jensen Tue Rex Mads Lauersen

Center for Byudvikling

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 2516

E-mail
JHJ@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

Der vil i forbindelse med byggesagsbehandlingen desuden blive lagt vægt på at sikre gode udendørs opholdsarealer til institutioner og skoler.

2. Boligstørrelser, herunder krav om mindre boliger i byudviklingsområderne

Det anbefales, at forslag til Kommuneplan 2011 indeholder bestemmelser om:

- at den gennemsnitlige boligstørrelse for nye boliger i København fastholdes på 95 m²,
- at mindst 20 pct. af boligerne i byudviklingsområderne skal være mellem 50 m² og 70 m²,
- at der i lokalplaner kan optages bestemmelser om den konkrete fordeling af store og små boliger i byudviklingsområderne.

Fordelingen af store og små boliger kan også fastsættes i en byudviklingsaftale med grundejeren. Det er f.eks. tilfældet i forbindelse med planlægningen for Nordhavn.

Baggrund

Københavns Kommune har fortsat behov for flere større boliger, der bl.a. kan imødekomme efterspørgslen efter familieegnede boliger.

Den gennemsnitlige boligstørrelse for Københavns knap 300.000 boliger er 82,5 m², hvis man ser bort fra boliger under 40 m², der typisk er ungdoms- og kollegieboliger. 60 % af boligerne er mellem 40 og 84 m² og typisk fra 1 til 3 værelser. Egentlige familieboliger fra 85 m² og op repræsenterer omkring 25 % af boligmassen. Kun 11 % er over 120 m².

Ved at fastholde gennemsnittet på 95 m² i både den eksisterende by og i byudviklingsområderne vil der overvejende blive bygget boliger, der bidrager at gøre byens boliger tidssvarende. For at sikre en varieret bolig- og beboersammensætning i de nye byområder fastsættes der krav om en vis andel mindre boliger i byudviklingsområderne. Det skal sikre boliger til byens singler, studerende og udsatte borgere, der ikke efterspørger større familieboliger. Kombination af kravet om en andel mindre boliger i byudviklingsområderne og den gennemsnitlige boligstørrelse på 95 m² betyder, at familieboligerne får en gennemsnitlig størrelse på mindst 100 m².

3. Kollegie- og ungdomsboliger

Det anbefales, at forslag til Kommuneplan 2011 indeholder bestemmelser om:

- at rammen for etablering af nye kollegie- og ungdomsboliger udvides fra 2.400 til 3.000 i planperioden 2011-2023 i hele Københavns Kommune,

- at kommuneplanens bestemmelser om den tidsmæssige og geografiske fordeling af kollegie- og ungdomsboliger bliver mere fleksibel. Det betyder, at kollegium og ungdomsboliger forsat skal placeres stationsnært og at de som noget nyt også kan placeres i umiddelbar nærhed af uddannelsesinstitutionerne.

Baggrund

På grund af prognoserne om flere unge i København i den kommende planperiode vurderes der at være behov for, at der kan etableres flere nye ungdomsboliger. Rammen udvides derfor fra 2.400 til 3.000 nye kollegie- og ungdomsboliger. Det vurderes, at der fortsat er mange unge som foretrækker at bo i en af byens mange mindre boliger. Det bemærkes, at rammen på 3.000 nye kollegie- og ungdomsboliger er inkl. ommærkning af almene boliger (utidssvarende ældreboliger og små familieboliger).

Det anbefales endvidere, at kommuneplanens bestemmelser om den geografiske placering og de tidsmæssige opførelsesperioder for nye kollegie- og ungdomsboliger bliver mere fleksible.

4. Grønne hensyn

Det anbefales, at forslag til Kommuneplan 2011 indeholder bestemmelser om, at der i lokalplaner kan optages bestemmelser om:

- at egnede tagflader (op til ca. 30 grader hældning) skal begrønnes, hvis det ikke strider imod andre hensyn, som bl.a. kan være ønsker om etablering af lege- og idrætsarealer, opholdsterrasser eller solenergianlæg, og hvis det er foreneligt med byggeriets og omgivelsernes arkitektoniske og kulturhistoriske særpræg,
- materiale- og farvevalg, begrønning af overflader, anvendelse af vand mv. med henblik på at forebygge varmeophobning til skade for komforten i bebyggelser og på friarealer. Lokalplaner kan også fastlægge bebyggelsesplaner, der gennem fordelingen af sol og skygge på opholdsarealer, mulighederne for luftudskiftning mv. skal sikre acceptable temperaturforhold.
- arealer og anlæg til opsamling, opbevaring, nyttiggørelse og lokal afledning af regnvand med henblik på at forebygge lokale problemer ved voldsomme regnmængder. Friarealprocenten kan fraviges med det areal, der medgår til anlæg til lokal nyttiggørelse og håndtering af regnvand.
- at terrænkoten ved byggeri fastsættes bl.a. under hensyn til at forebygge oversvømmelse af det opførte byggeri. Der kan ligeledes optages bestemmelser om etablering af anlæg, der skal sikre bebyggelser mod indtrængen af havvand og overfladevand. Friarealprocenten kan fraviges med det areal, der medgår til sådanne anlæg.

Baggrund

Københavns Kommune har en ambitiøs målsætning om at byen skal være CO2-neutral i 2025. Kommuneplanen følger op på målsætningerne i strategien for grøn vækst og i retningslinier for energi og miljø. Men samtidig er det væsentligt at tilpasse byen til de klimaændringer, der forventes på trods af en indsats for klimaet. Klimatilpasningsplanens anbefalinger udmøntes derfor i rammer for lokalplanlægningen i det omfang der er hjemmel i planloven. Københavns Kommunes vil løbende følge behovet for at udvide varetagelsen af grønne hensyn i kommune- og lokalplanlægningen.

5. Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger

Det anbefales, at forslag til Kommuneplan 2011 udpeger værdifulde kulturmiljøer indenfor følgende fire hovedoverskrifter:

- *København som hovedstad*, f.eks. Slotsholmen, Københavns Middelalderby, Fæstningsringen og Christiania,
- *København som havneby*, f.eks. Christianshavn, Nyhavn, Slusen og Bådklubben Valby,
- *Produktionens København*, f.eks. Rud. Rasmussens Snedkerier, Holger Petersens Tekstilfabrik, Den Brune og Hvide Kødby,
- *Københavnernes velfærd*, f.eks. Bispebjerg Hospital, Sundholm, De gamles By.

Baggrund

I forbindelse med Kommuneplan 2009 stillede Kulturarvsstyrelsen krav om, at den næste kommuneplan skulle indeholde mere udtømmende retningslinier for værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger. Derfor er der i forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneplan 2011 gennemført en kortlægning af de værdifulde kulturmiljøer.

Udpegningen af Københavns værdifulde kulturmiljøer tager afsæt i fire fortællinger, som sikrer at alle væsentlige temaer i Københavns historie er dækket. Der udpeges desuden bevaringsværdige bygninger. Udpegningen skal sikre, at byens kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger bruges aktivt bl.a. i planlægningen for ny byudvikling.

Udpegningen af kulturmiljøer er forankret i planloven, jf. § 11 a stk. 14, mens udpegning af bevaringsværdige bygninger er forankret lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger, bl.a. §§ 16, 17, 18

Det er i kommuneplanen tilstræbt at tydeliggøre, at en udpegning af et kulturmiljø ikke er en fredning, men et grundlag for fortsat anvendelse og udvikling bl.a. på basis af de historiske bevaringsværdier, der er udpeget/beskrevet.

De eksisterende registreringer (bydelsatlas mv.) er brugt som grundlag for udpegning af bevaringsværdige bygninger. Når en bygning er udpeget som bevaringsværdige, skal der ske en særlig vurdering efter regler fastsat i lovgivningen, herunder om offentlig høring, hvis grundejer ønsker at nedrive af bygningen. Den samlede liste over udpegede bevaringsværdige bygninger (ca. 16.000 hvoraf nogle dog allerede er udpeget i lokalplan mv.) er endnu under udarbejdelse og vil blive tilgængelig som del af den digitale kommuneplan, så borgerne kan søge på adresser.

6. Forenkling af rammerne

Kommuneplanstrategien indeholder en bestilling om en revision af kommuneplanens rammer for lokalplanlægningen. Det skal medvirke til at skabe et tidssvarende grundlag for byudviklingen, der øger investorsikkerheden og sikrer at politiske visioner oversættes i byudviklingen. Revisionen indeholder bl.a. grønne incitamenter (jf. punkt 4), en forenkling af rammerne (jf. punkt 6) samt en tilpasning af kommuneplanens rammer og områdernes faktiske anvendelse og udnyttelse. Dette sidstnævnte arbejde har ikke kunnet løses indenfor den fastsatte tidsramme for Kommuneplan 2011 med vedtagelse i første halvdel af valgperioden. Løsningen af opgaven forudsætter en omfattende kortlægning og kvalitativt vurdering af bebyggelsesforholdene i byens kvarterer. Økonomiforvaltningen igangsætter en nærmere vurdering af mulighederne for at gennemføre rammerevisionen i den kommende planperiode.

Det anbefales, at forslag til Kommuneplan 2011 indebærer:

- at der indføres etagehøjde som styringsprincip i alle områdetyper,
- at de medborgerhuse/ biblioteker, daginstitutioner, plejehjem og ældreboliger, der er udlagt som områder til offentlige formål (O), integreres i områder til boliger (B), boliger- og serviceerhverv (C) eller serviceerhverv (S), se kort sidst i notat,
- at områder til kolonihaver (OK-ramme) nedlægges som rammer og i stedet reguleres i retningslinjer,
- at områder til husbåde (V-ramme) oprettes som ny områdetype,
- at antallet af kategorier i områder til offentlige formål (O) reduceres fra 5 til 3,
- at antallet af kategorier i områder til tekniske anlæg (T) reduceres fra 4 til 2.

Baggrund

I forslag til Kommuneplan 2011 er rammerne for lokalplanlægningen blevet gennemgået med det formål at skabe en mere enkel rammestyling. De foreslåede ændringer har karakter af administrative

justeringer, der ikke ændrer indholdet af kommuneplanens rammer for lokalplanlægningen.

Etageantal og etagehøjder

I kommuneplanen har bygningers højde hidtil været reguleret forskelligt i rammeområderne. I områder for boliger (B) og boliger og serviceerhverv (C) har der hidtil været fastsat et maksimalt etageantal. I øvrige områder har der været fastsat en maksimal bygningshøjde. Det anbefales, at der i fremover angives en maksimal bygningshøjde i alle rammetyper. Det skaber mere ensartede rammer, der bl.a. indeholder større fleksibilitet i behandlingen af ønsker om indretning af tageetagen til boligformål i byens karrekvarterer.

I lokalplaner kan der i fornødent omfang fastsættes bestemmelser om etageantal, og der kan optages bestemmelser om udformning af den øverste etage som en tagetage, herunder om dens udnyttelighed. I områder, der ikke er omfattet af byplaner eller lokalplaner, vil ny bebyggelses samlede omfang, herunder bygningshøjde, blive fastlagt under hensyn til en helhedsvurdering i forhold til omgivelserne. Det vil særligt blive lagt vægt på, at den arkitektoniske udformning af den øverste etage tager udgangspunkt i det sædvanlige i området.

Ændret rammebetegnelse for biblioteker, daginstitutioner m.fl.

Medborgerhuse/ biblioteker, daginstitutioner, plejehjem og ældreboliger ligger i Kommuneplan 2009 både i områder til offentlige formål (O) og i områder til boliger (B), boliger- og serviceerhverv (C) eller serviceerhverv (S). For at skabe en mere enkel og ensartet rammestruktur med færre små rammeområder anbefales det derfor, at de nævnte funktioner integreres i omkringliggende B-, C- eller S-områder. Det vil desuden skabe større fleksibilitet i bygningernes anvendelsesmuligheder, hvis de overgår til andet formål, ligesom det skaber bedre muligheder for at integrere offentlige funktioner med øvrige byfunktioner. Ændringerne er vist på et kort nederst i dette notat.

Det anbefales, at skoler, hospitaler, højere læreanstalter og andre store offentlige bebyggelser eller institutioner fastholdes som områder til offentlige formål (O). Disse funktioner har en størrelse og karakter, herunder eventuelt miljøpåvirkninger i form af støj, som gør det hensigtsmæssigt at bibeholde en selvstændig rammestyring.

Områder til kolonihaver (OK-ramme) nedlægges

For at skabe en mere simpel rammestruktur med færre små rammeområder nedlægges kolonihaver som selvstændige rammeområder (OK-ramme). Kolonihaveområderne integreres i stedet med O1-rammer m.v. Kolonihaveområderne udpeges i stedet i kommuneplanens hovedstruktur. Det giver bl.a. mulighed for at angive varige og ikke-varige kolonihaveområder m.v. Ændringen har ingen betydning for områdernes status, byggemuligheder etc.

Områder til husbåde (V-ramme) indføres

For at skabe et mere tydeligt grundlag for husbåde indføres de som selvstændig ramme (V-ramme). Det medvirker til en større ensartethed i rammerne. Ændringen har ikke betydning for områdernes status m.v.

Antallet af kategorier i områder til offentlige formål (O) reduceres

For at skabe en mere simpel rammestruktur reduceres antallet af kategorier i områder til offentlige formål (T) fra 5 til 3. O1 omfatter parker m.v. O2 og O3 omfatter områder med bebyggelse. Bebyggelsens omfang vil blive præciseret i lokalplaner.

Antallet af kategorier i områder til tekniske anlæg (T) reduceres

For at skabe en mere simpel rammestruktur reduceres antallet af kategorier i områder til tekniske anlæg (T) fra 4 til 2. T1 omfatter spor- og banarealer m.v. T2 omfatter områder med bebyggelse. Bebyggelsens omfang reguleres i praksis allerede i dag i lokalplaner gennem bestemmelser om maksimal volumen.

7. Øvrige forhold

Nokken

Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Kommuneplan 2009 den 10. december 2009, at der skulle fastsættes nye bestemmelser for Nokken i Kommuneplan 2011.

Kolonihaverne i kommunen omfatter de større overnatningshaver og de små daghaver uden overnatning. I overnatningshaver er overnatning tilladt i perioden 1. april - 31. oktober. Nokken kan anvendes til overnatningshaver. Overnatning på Nokken kan i overensstemmelse med Borgerrepræsentationens beslutning også finde sted uden for perioden 1. april - 31. oktober.

En lokalplan for Nokken og tilstødende områder er under forberedelse i dialog med brugerne af området.

Rækkefølgeplanlægning i Kommuneplan 2011

Det skønnes, at der er tilstrækkelige arealer i kommunens byudviklingsområder til at imødekommende det forventede bolig- og erhvervsbyggeri i planperioden 2011 – 2023.

Der udlægges derfor ikke nye arealer i kommuneplanens rækkefølge for byudvikling.

I forbindelse med planlægningen for omdannelsen af de centralt beliggende industriarealer på Carlsberg og Grønttorvet er der udarbejdet lokalplan for Carlsberg og forslag til plangrundlag for Grønttorvet. Der indgås samtidig udbygningsaftaler mellem grundejere og Københavns Kommune. Der har i forbindelse med den

konkrete planlægning været forudsat en etapedeling af byudviklingen i områderne. Første etape kan påbegyndes i første del af planperioden. Anden etape kan påbegyndes i anden del af planperioden, hvilket i forbindelse med planlægningen af områderne har betydet i 2015, jf. tidsangivelserne i Kommuneplan 2009. Disse muligheder fastholdes for de pågældende områder i Kommuneplan 2011.

Fleksible lokaliseringmuligheder for erhverv

Forslag til Kommuneplan 2011 indeholder en ny retningslinie om, at der i forbindelse med planlægningen af de store byudviklingsområder og af andre blandede bolig- og erhvervsområder skal sikres gode lokaliseringmuligheder for virksomheder i alle størrelser. Planlægningen skal således bl.a. også sikre mulighed for lokalisering af større domicilbyggerier.

Industrirammer

Forslag til Kommuneplan 2011 anbefaler, at følgende industrirammer (J) overføres til blandet erhvervsformål (E):

- Jenagade
- Sydlige del af Amager Strandvejsområdet
- Rovsinggade

Industrihvervene er siden den første kommuneplan fra 1989 flyttet fra Københavns Kommune. Kommunen har i sin planlægning løbende fulgt denne udvikling ved at omdanne nedlagte industriområder til bolig-, service- eller blandede bolig- og serviceområder. I dag er der således industriområder tilbage på Nordøstamager ved Kløvemarken, Lundbeck i Valby, Radiometer i Husum og Rovsinggade på Nørrebro, hvor der også er mulighed for at placere butikker med særligt pladskrævende varer.

Lundbeck, Radiometer og områderne nærmest Kløvermarken indeholder velfungerende industrianvendelse, hvorfor Økonomiforvaltningen foreslår, at industrianvendelsen fastholdes.

I industriområderne på Jenagade og den sydlige del af området ved Amager Strandvej er der ikke længere forurenende virksomheder. De er samtidig omkranset af områder udlagt til boliger og andre forureningsfølsomme anvendelser, hvorfor der i praksis er svært at placere forurenende virksomhed i de nævnte industriområder. Økonomiforvaltningen har erfaret, at grundejerne har vanskeligt ved at finde anvendelser, der kan indpasses i disse områder. Derfor foreslås disse områder ændret fra industri (J-ramme) til blandet erhverv (E-ramme).

I Rovsinggade er der i dag ingen industri, og området fungerer i praksis som et område med blandet erhverv. Det foreslås derfor, at området ændret fra industri (J-ramme) til blandet erhverv (E-ramme).

Ændringen skaber større fleksibilitet i områdernes anvendelse, således at de kan udvikles som velfungerende blandede erhvervsområder.

O-rammer - ændringer

Område/Hending	KP_ramme_05	Areal	Anvendelse
100	B1	02	6.045 Daginstitution
1000	C	O	5.684 Kirke
1003	B	O	2.048 Museum
1004	B2	O2	21.204 Daginstitution/ældre
1008	B*	O*	6.312 Kirke
1015	B	O	3.559 Kirke
1020	B5	O4	24.861 Ældre
1037	B5	O3	5.422 Daginstitution
1042	S2	O5	7.668 FrivaretsogNiels Bohr Inst.
1043	B5	O3	5.920 Daginstitution
1046	B5	O3	9.909 Daginstitution/administration
1047	S2	O5	1.854 Kollegie
1048	B3	O2	6.715 Medborgerhusbibliotek
1052	B3	O2	9.966 Medborgerhusbibliotek
1053	B2	O2	5.195 Daginstitution
1055	B2	O2	5.072 Daginstitution
1063	B3	O2	2.381 Daginstitution
1065	B3	O2	3.559 Ældre
1068	B3	O2	5.188 Kirke
1071	B5	O4	6.470 Sociale inst.
1075	B3	O2	11.915 Kirke
1081	B3	O2	12.540 Ældre
1082	B2	O2	12.406 Daginstitution
1088	B5	O3	3.486 Daginstitution
1089	B5	O3	6.733 Medborgerhus
1095	C2	O3	14.344 Poltigræden
1104	B5	O5	1.549 Kirke
1106	C2	O3	4.163 Medborgerhusbibliotek
1108	B3	O3	5.814 Ældre
1115	B3*	O2	15.580 Ældre
1116	B3	O3	7.483 Ældre
1117	B3	O2	4.017 Daginstitution
1118	B5	O3	9.191 Ældre
1122	B4	O2	21.661 Daginstitution
1123	B3	O2	4.078 Daginstitution
1125	B2	O2	105.036 Ældre
1131	C3*	O5	5.548 Kommunal adm.
1138	B5	O5	4.331 Medborgerhus
1145	S2	O2	7.741 Kirke
1154	B3	O3	7.313 Daginstitution
1157	B3	O3	18.656 Ældre
1165	B3	O2	12.164 Ældre
1170	B2	O2	12.048 Ældre
1171	B2	O2	5.441 Daginstitution
1192	B2	O2	2.701 Daginstitution
1497	ny O1		21.572 Ny O1 - skoleturneplads
241	b5	O5	1.653 Daginstitution
277	B5	O3	2.014 Kirke
304	B3	O2	1.887 Daginstitution
474	C2	B5	20.711 Boligområde - sult sammen
540	B2	O2	26.228 Ældre
687	S1	C1	2.851 C-område
847	S1	O3	4.517 Ældre
848	S1	O3	3.892 Skole
953	B2	O2	27.453 Ældre
954	B3	O3	27.614 Ældre
958	S1	O3	14.305 Tilf. pollifsc. met.
959	B3	O2	7.988 Ældre
960	B2	O3	10.003 Ældre
962	B4	O3	15.615 Daginstitution
964	B2	O2	8.520 Ældre
965	B1	O2	6.076 Daginstitution
966	B2	O2	7.580 Ældre
970	S1	O3	12.133 Statslig styrelse

Baggrundsnotat til forslag til Kommuneplan 2011 – Bilag 4 Ændringer for konkrete rammeområder

På baggrund af henvendelser fra grundejere, ændret anvendelse af enkeltejendomme samt aktuel planlægning indeholder forslag til Kommuneplan 2011 forslag om rammeændringer for en række ejendomme og områder. Ændringerne og baggrunden herfor er beskrevet i tabel 1. Områderne er desuden vist på kortbilag.

Der er vedtaget 8 kommuneplantillæg til Kommuneplan 2009. De er alle blevet indarbejdet i kommuneplanforslaget. Der er herudover udarbejdet 11 forslag til kommuneplantillæg til Kommuneplan 2009, som forventes at blive endeligt vedtaget i løbet af 2011. Disse kommuneplantillæg vil blive indarbejdet i Kommuneplan 2011 i forbindelse med den endelige vedtagelse af kommuneplanen. De endeligt vedtagne kommuneplantillæg og forslag til kommuneplantillæg til Kommuneplan 2009 fremgår af tabel 2.

Tabel 1: Forslag til konkrete rammeændringer

Navn	Ramme i Kommuneplan 2009	Baggrund	Forslag til ramme i Kommuneplan 2011
1. Indre By Kalkbrænderihavnsgade 3, matr.nr. 943 Østervold Kvarter, København	T1	<p>Ansøger ønsker at skabe mulighed for at etablere et lagerhotel på ejendommen.</p> <p>De tidligere banearealer langs Folke Bernadottes Allé og Kalkbrænderihavnsgade er delvist overflødiggjorte.</p> <p>Forvaltningerne vurderer, at der kan placeres serviceerhverv på strækningen, herunder fx kontorerhverv, men også lagerfunktioner til betjening af nærområdet.</p>	<p>S2*</p> <p>Der fastsættes en fælles ramme for matr.nr. 940 og 943 Østervold Kvarter, København.</p> <p>Der fastlægges følgende særlige bestemmelse: ”På matr.nr. 943 Østervold Kvarter, København, fastsættes den maksimale bebyggelsesprocent til 230. Ved etablering af lagerhotel på ejendommen skal der etableres i størrelsesordenen 1 parkeringsplads pr. 400 m² etageareal.”</p>
Refshaleøen	E1* / H1	<p>Refshaleøens Ejendomselskab ønsker udpegnig af nye muligheder for etablering af husbåde, fx i Lynettehavnen, samt bredere anvendelsesmuligheder i eksisterende bygninger, fx institutioner og</p>	<p>E1* / H1*.</p> <p>Der tilføjes følgende særlige bestemmelse for E1*- og H1*-området:</p>

		<p>undervisning. Refshaleøens Ejendomselskab ønsker desuden at kunne indrette boligfunktioner i tilknytning til virksomheder, jf. bestemmelserne for de kreative zoner.</p> <p>Økonomiforvaltningen vurderer, at det vil understøtte målsætningen om at kunne genanvende eksisterende funktionstømte bygninger at udvide de midlertidige anvendelsesmuligheder, hvis det er miljømæssigt forsvarligt.</p> <p>Økonomiforvaltningen vurderer, at muligheden for kan etablere flere husbåde i området vil medvirke til at imødekomme efterspørgslen efter boliger på husbåde.</p> <p>Økonomiforvaltningen vurderer desuden, at det vil understøtte områdets kreative vækstpotentiale at muliggøre boligfunktioner i lighed med de udpegede kreative zoner. Det lægges i den forbindelse til grund, at de tidligere industri- og havnefunktioner er fuldstændigt ophørt i området. Der anbefales, at der maksimalt kan etableres 50 boligfunktioner.</p> <p>Ordningen vil blive vurderet i forbindelse med Kommuneplan 2015.</p>	<p>”Der kan indrettes én boligfunktion i tilknytning til den enkelte virksomhed. Boligandelen må ikke overstige 40 procent af virksomhedens areal. Der må maksimalt etableres 50 boligfunktioner på hele Refshaleøen.”</p> <p>Der tilføjes følgende særlige bestemmelse for E1*-området:</p> <p>”Dokkerne i området kan anvendes til husbåde i overensstemmelse med bestemmelserne fastlagt for V-områder. Husbådene må maksimalt være 7 m høje.”</p> <p>Endvidere udpeges den vestvendte kaj syd for Nordre Refshalebassin til husbåde.</p> <p>Lynettehavnen samt den vestvendte kaj nord for Nordre Refshalebassin kan ikke udpeges til husbåde, bl.a. pga. afstandskrav til fremtidige vindmøller på Refshaleøen, jf. forslag til kommuneplantillæg herom.</p> <p>Kommuneplanens generelle bestemmelser for midlertidige anvendelser i perspektivområder udvides til også at omfatte muligheden for institutioner og undervisning, hvis det er miljømæssigt forsvarligt.</p>
<p>2. Østerbro Svanemøllehallen</p>	<p>O3 Bymidte Østerbrogade.</p>	<p>Teknik- og Miljøforvaltningen er ved at overføre en del af ejendommen til vejareal, idet der er behov for parkeringspladser, bl.a. til Svanemøllehallen.</p>	<p>O3 fastholdes.</p> <p>Afgrænsningen af bymidten Østerbrogade ændres, så ejendom udgår.</p>

<p>3. Nørrebro Rosenørns Allé 16</p>	<p>B5</p>	<p>Ansøger ønsker at skabe mulighed for at etablere en dagligvarebutik på op til 1.000 m² i karréen.</p> <p>Området ligger uden for centerstrukturen i Kommuneplan 2009. Der er dog allerede i dag en koncentration af butikker i området mellem Åboulevard, Rosenørns Allé og Julius Thomsens Gade, herunder bl.a. to større tøjbutikker, en møbelforretning samt række små udvalgsvarebutikker og en kiosk. Der er desuden et par restauranter i området. Der er skønnet 3.500 m² butiksareal.</p> <p>Området ligger ved metrostation Forum, det tidligere radiohus, handelsskolen m.v. Rosenørns Allé er desuden udpeget som bydelscenter / lokalcenter i Frederiksberg Kommune.</p>	<p>B5</p> <p>Der udlægges et bydelscenter i området mellem Åboulevard, Rosenørns Allé og Julius Thomsens Gade. Det eksisterende butiksareal skønnes at være 3.500 m². Centeret kan maksimal udvides med 1.500 m². De maksimale butiksstørrelser til 1.000 m² og 500 m² for dagligvare- hhv. udvalgsvarebutikker.</p>
<p>Heimdalsgade 35-37</p>	<p>C1</p>	<p>Ansøger ønsker at ændre kommuneplanrammen fra C (boliger og serviceerhverv) til S (serviceerhverv). Ejendommen består af gamle industribygninger i rimelig god stand, som ikke er velegnede til boligformål, ligesom det er vanskeligt at indrette tilstrækkelige friarealer til boliger.</p>	<p>S1</p>
<p>Farmaceutisk Fakultet/ Pharma Science Center Nørre Allé 65-71 m.fl., matr. 6310 Udenbys Klædebo Kvarter</p>	<p>O4</p>	<p>Ansøger ønsker at opføre ny bebyggelse til universitetsformål. Der ønskes endvidere en reduceret parkeringsnorm i sammenhæng med det øvrige universitetsområde.</p>	<p>O3* (O5* i tidligere rammesystem)</p> <p>Maksimal bebyggelsesprocent: 160 %</p> <p>Der fastlægges følgende særlige bestemmelse:</p> <p>”For Nørre Campus (matr.nr. 6310, 2579, 5735, 6301 Udenbys Klædebo Kvarter, København) gælder følgende særlige bestemmelser:</p>

<p>Nørre Campus</p>	<p>O4 og O5*</p>	<p>Ansøger ønsker at opføre ny bebyggelse til universitetsformål. Der ønskes endvidere en reduceret parkeringsnorm i sammenhæng med det øvrige universitetsområde.</p>	<p>A. Der skal etableres i størrelsesordenen 1 parkeringsplads pr. 250 m² etageareal. Parkeringsdækningen beregnes under ét.</p> <p>B. Der kan i begrænset omfang etableres publikumsorienterede serviceerhverv såsom caféer, butikker og lignende i tilknytning til områdets funktion som universitets- og campusområde.”</p> <p>O3* (O5* i tidligere rammesystem)</p> <p>Der fastlægges følgende særlige bestemmelse:</p> <p>”For Nørre Campus (matr.nr. 6310, 2579, 5735, 6301 Udenbys Klædebo Kvarter, København) gælder følgende særlige bestemmelser:</p> <p>A. Der skal etableres i størrelsesordenen 1 parkeringsplads pr. 250 m² etageareal. Parkeringsdækningen beregnes under ét.</p> <p>B. Der kan i begrænset omfang etableres publikumsorienterede serviceerhverv såsom caféer, butikker og lignende i tilknytning til områdets funktion som universitets- og campusområde.”</p>
<p>Rovsingsgade</p>	<p>J1*</p>	<p>Økonomiforvaltningen har gennemgået kommuneplanens områder udlagt til industri (J) og blandet erhverv (E).</p> <p>Området langs Rovsingsgade indeholder ikke egentlige industrivirksomheder, og har som et område med blandet erhverv. Området anbefales derfor ændret til blandet erhverv (E).</p>	<p>E1*</p>

<p>4. Vesterbro / Kgs. Enghave Sommerstedgade 5-7</p>			
	S2	<p>Ansøger ønsker at konvertere en del af karréen fra erhvervsformål til boligformål.</p> <p>Økonomiforvaltningen vurderer, at det er foreneligt med områdets karakter. Rammen ændres til C3, idet det bedre afspejler ejendommens faktiske bebyggelsesforhold (tæt bebyggelse med høj bebyggelsesprocent).</p>	C3
<p>Enghavevej 81</p>	T1	<p>Ansøger har indsendt projektforslag til opførsel af butik, idrætshal m.v. Ejerfuldmagt foreligger.</p>	S1 Lokalcenteret udvides til også at omfatte ejendommen.
<p>Tømmergraven</p>	Areal udpeget til husbåde (V)	<p>Administrativ justering: Udpegning af vandarealer til husbåde justeres, så der er sammenhæng til brygger.</p>	
<p>Karens Minde mv.</p>	O1	<p>Administrativ justering: I forbindelse med Kommuneplan 2009 besluttede Borgerrepræsentationen at ændre Tippen og et areal i Karens Minde til O1. I den forbindelse kom forvaltningen ved en fejl til at flytte en del eksisterende institutioner fra O2 og O3 til O1. Det var ikke hensigten og rettes derfor i Kommuneplan 2011.</p>	O2 (O2 og O3 i tidligere rammesystem)
<p>Et areal syd for Ellebjergvej, øst for jernbanen, vest for Spontinisvej. Matr.nr. 2186 Valby, København</p>	B1	<p>Arealet fungerer i dag som parkeringsplads. I forbindelse med planlægning for Valby Idrætspark har kommunen overvejet at sælge arealet til bebyggelse. Arealet er ikke velegnet til boligformål, og anbefales derfor ændret til servicehverv (S) i lighed med de omkringliggende arealer langs Ellebjergvej.</p>	S1

<p>5. Valby Parkstien 11 og 15 Matr.nr. 3193 Vigerslev og 2107 Valby, København</p>	T3	<p>Valby gasbeholder er blevet nedlagt. Der er ikke fastlagt en fremtidig anvendelse af ejendommen. For at muliggøre en anvendelse af ejendommen udlægges den til blandet erhverv (E).</p>	E1
<p>Umatrikuleret vejareal ved Ellebjergvej / Gl. Køge Landevej</p>	-(ingen ramme)	<p>Aralet er umatrikuleret vejareal. For at muliggøre en udvikling af arealet, der ligger centralt i forhold til Valby Industri kvarter og Valby Idrætspark, udlægges det til blandet erhverv (E) i sammenhæng med naboområdet.</p>	E1
<p>Danshøjvej 1, matr.nr. 124 Vigerslev, København m.fl.</p>	B2	<p>Ejendommens anvendelse til lærlingehjem er ophørt. Det forventes dog fortsat anvendt til boligformål. De faktiske bebyggelsesprocenter for de 4 matrikler i karréen er 104, 137, 185, 205. På baggrund af bebyggelsens karakter og ejendommens bebyggelsesprocenter anbefales karréens ramme ændret fra B2 til B3.</p>	B3
<p>Roskildevej 164-176</p>	B1	<p>Ansøger ønsker at etablere erhverv og detailhandel på Roskildevej 168-170. Ejendommene langs Roskildevej er støjbelastede. Der er tidligere muliggjort serviceerhverv (S) på strækningen umiddelbart øst for de aktuelle ejendomme. Forvaltningen anbefaler, at ejendommen ændres til serviceerhverv (S), og at bydelscenteret udvides til at omfatte de nævnte ejendomme, samt randbebyggelsen på sydsiden af Roskildevej frem til Valby Langgade.</p>	<p>S1 Udvidelse af bydelscenteret så det omfatter randbebyggelsen på begge sider af Roskildevej frem til Valby Langgade og Peter Bangs Vej</p>
<p>6. Vanløse Apolløvej 28, matr.nr. 436 m.fl.</p>	B3		S3

			hjørnet af Apollovej og Vanløse Allé. Projektet, "Hjørnestenen", bidrager til formyelsen og omdannelsen omkring Vanløse Station og Vanløse Bymidte.	
Jernbane Allé 41-43, matr.nr. 3269, 13 cy Vanløse, København (andre?)	C1		Ansøger ønsker at opføre en markant bygning med kontor og detailhandel ved Jernbane Allé. Projektet, "V360", bidrager til formyelsen og omdannelsen omkring Vanløse Station og Vanløse Bymidte.	S3* Der kan i lokalplan fastlægges et byggefelt med en maksimal bygningshøjde på 40 meter.
7. Brønshøj / Husum Bystævneparken	O2		Økonomiforvaltningen har gennemgået kommuneplanens områder udlagt til offentlige formål (O). Bystævneparken anbefales ændret til område for boliger (B), idet det giver mulighed for at integrere andre boligtyper i området.	B2
9. Amager Øst Sundby Gasbeholder	T2*		Sundby Gasbeholder er blevet nedlagt. Kulturarvstyrelsen har afgjort at gasbeholderen ikke bliver ikke fredet. Ejendommens fremtidige anvendelse er ikke endeligt fastlagt. Der vurderes dog ikke hensigtsmæssigt fortsat at lokalisere virksomheder med særlige beliggenhedskrav på ejendommen.	T2* Områdets særlige bestemmelse om mulighed for placering af virksomhed med særlige beliggenhedskrav udgår. Området er forsat omfattet af rækkefølgebestemmelser.
Strandlodsvej 30-44 m.fl	J2		Økonomiforvaltningen har gennemgået kommuneplanens områder udlagt til industri (J) og blandet erhverv (E). Der er ingen industrivirksomheder i området. Området omfatter kontorer, lokaler til tv-produktion, engroshandel m.v. Området ligger endvidere i umiddelbar nærhed til boligområder. Det anbefales	E2

Amager Strandvej 20 – 64,	J1	<p>på den baggrund, at området udlægges til blandet erhverv (E).</p> <p>Økonomiforvaltningen har gennemgået kommuneplanens områder udlagt til industri (J) og blandet erhverv (E).</p> <p>Der er ingen forurenende virksomheder i områdets sydlige del. Området fremstår nedslidt. Området ligger endvidere i umiddelbar nærhed til det planlagte boligområde på den anden side af Amagerbanens trace. Det anbefales, at området udlægges til blandet erhverv (E).</p>	E1
Den sydlige del af Prøvestenenen	<p>HI*/O1*</p> <p>Området er omfattet af rækkefølgebestemmelser</p>	<p>Et område på den sydlige del af Prøvestenenen er omfattet af rækkefølgebestemmelser, idet der i første del af planperioden kan etableres havnerelaterede virksomheder samt rekreative arealer og en stor lystbådehavn.</p> <p>Økonomiforvaltningen anbefaler, at området udgår af rækkefølgen for byudvikling. Der er allerede etableret havnerelaterede virksomheder, og lystbådehavnen er muliggjort ved lokalplanlægning.</p> <p>Udviklingsmulighederne i området vurderes ikke at have et omfang som har regional betydning eller er væsentligt for kommunens rækkefølgeplanlægning.</p>	<p>HI*/O1*</p> <p>Området udgår af rækkefølgen for byudvikling</p>
<p>10. Amager Vest</p> <p>Parcelforeningen Kongelund, Kongelundsvej 115</p>	O1	<p>Ansøger ønsker status som boligområde i lighed med andre ikke-varige kolonihaveforeninger.</p>	<p>B1*</p> <p>Der fastlægges følgende særlige bestemmelse:</p> <p>”Områdets karakter som havehusområde søges opretholdt.”</p>
Hørhusvej 7, matr.nr. 151	O3	<p>Ansøger ønsker at omdanne den tidligere</p>	S1

Sundbyvester, København		<p>lokalpolitistation til kontorformål samt fitnesscenter og butikker.</p> <p>Ejendommen ligger i et udpræget boligområde mindre end 1.000 m fra nærmeste station. Forvaltningen vurderer, at det er fornuftigt at genanvende bygningen til kontorformål eller boliger. Der er dog ikke grundlag for at etablere butikker. Det anbefales endvidere, at Biblioteksskolen umiddelbart syd omfattes af rammeændringen.</p>	Rammeændringen omfatter også Biblioteksskolen umiddelbart syd for ejendommen.
-------------------------	--	---	---

Tablet 2: Endeligt vedtagne kommunepantillæg og forslag til kommunepantillæg til Kommunepant 2009

Navn	Kort beskrivelse	Tidsplan
Endeligt vedtagne tillæg til Kommunepant 2009		
Dalslandsgade	VVM udarbejdet af Miljøcenter Roskilde.	Miljøcenter Roskilde bekendtgjorde kommunepantillægget 7. december 2010.
Marmormolen	Fastlæggelse af C3* og S3*	Vedttaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 10. december 2009.
Nordhavn/Krydstogt	Fastlæggelse af T1* og H1*. Kommunepantillæg med VVM samt lokalplan.	Vedttaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 11. februar 2010.
Nordhavnsvej	Plangrundlag for Nordhavnsvej (med lokalplan 445)	Vedttaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 29. april 2010.
Panum	Fastlæggelse af O5*	Vedttaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 20. maj 2010.
Hvide Kødby	Fastlæggelse af O5* med mulighed for grundskole	Vedttaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 4. november 2010.
Sundholm Syd	Fastlæggelse af B3* (med lokalplan 453) med en maksimal bebyggelsesprocent på 120 og en maksimal bygningshøjde på 8 etager.	Vedttaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 2. december 2010.
Faste Batteri	Fastlæggelse af C3* (med lokalplan 456)	Vedttaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 27. januar 2011.
Forslag til tillæg til Kommunepant 2009		
Jagtvej 171	Fastlæggelse af C2*	Forslag har været i offentlig høring frem til den 21. januar 2011. Det videre forløb afventer sag i Naturklagenævnet.
Borgervænget	Fastlæggelse af C2, herunder ændret anvendelse og højere bebyggelsesprocent.	Forslag vedtaget af Borgerrepræsentationen den 10. februar 2011. Forventes endeligt vedtaget af Borgerrepræsentationen i september 2011.
Rigshospitalet	Fastlæggelse af O5* med en maksimal bebyggelsesprocent på 260 og en maksimal bygningshøjde på 60 m.	Forslag fremlægges for Borgerrepræsentationen den 10. marts 2011. Forventes vedtaget endeligt af Borgerrepræsentationen i efteråret 2011.
Skelbækgade	Lokalplan og kommunepantillæg. Kommunepantillægget fastlægger området til et S3* med maksimal bebyggelsesprocent på 250, samt ændret afgræsning af bydelscenter.	Forslag fremlægges for Borgerrepræsentationen den 10. marts 2011. Forventes vedtaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 25. august 2011.
Udvalgswarebutikker over 2.000	Fastlæggelse af rammer for udvalgswarebutikker over 2.000 m2	Forslag fremlægges for Borgerrepræsentationen

m2			den 14. april 2011. Forventes vedtaget endelig den 22. september 2011.
Falckhuset	Kommuneplantillæg og lokalplan. Kommuneplantillægget ændrer rammen til S3* med maksimal bebyggelsesprocent på 270 og maksimal bygningshøjde på 53 m.		Forslag forventes vedtaget af Borgerrepræsentationen den 14. april. Forventes fremlagt til endelig godkendelse den 22. september.
Grønttorvet	Justering af områdets rammer, rækkefølgeplan og detailhandelsbestemmelser.		Forslag fremlægges for Borgerrepræsentationen den 5. maj 2011. Forventes vedtaget endeligt den 15. december 2011.
Nordhavn Byudvikling	Fastlæggelse af C3*, C3*, C2*, T1-områder samt retningslinjer for byudviklingen.		Forslag forelægges Borgerrepræsentationen den 26. maj. Forventes vedtaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 15. december 2011.
Vindmøller	Fastlæggelse af rammer for Kalvebod Syd (O1*), Prøvestenen (O1*) og Lynetten (T*). Justering af områdernes rammer samt retningslinjer for vindmøller. Der udarbejdes desuden VVM-redegørelse for Kalvebod Syd og Prøvestenen er med VVM.		Forslag forelægges Borgerrepræsentationen den 26. maj. Forventes vedtaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 15. december 2011.
Amagerforbrændingen / Kraftværkshalvøen	VVM for Amagerforbrændingen udarbejdes af Miljøcenter Roskilde. Justering af rammer og retningslinjer. Københavns Kommune ændrer rammer og udarbejder lokalplan for hele Kraftværkshalvøen.		Forslag forelægges Borgerrepræsentationen den 26. maj. Forventes vedtaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 15. december 2011.
Niels Bohr Science Park	Kommuneplantillæg og lokalplan. Kommuneplantillægget ændrer rammen fra S2 til O5.		Forslag forelægges Borgerrepræsentationen den 26. maj. Forventes vedtaget endeligt af Borgerrepræsentationen den 15. december 2011.

Bilag 5- Befolkningsvækst og boligrummelighed

03-03-2011

Antallet af indbyggere i Københavns Kommune vokser for tredje år i træk med næsten 10.000 indbyggere. Befolkningsvæksten i København er således på et – i nyere tid – historisk højt niveau.

Sagsnr.
2011-30947

Befolkningen udgjorde 539.542 personer den 1. januar 2011.

Dokumentnr.
2011-162553

Befolkningsvæksten stiller kommunens planlægning over for en række udfordringer på både kort sigt (budgetlægning i forbindelse med offentlig service, fx børneinstitutioner) og lang sigt (kommuneplanlægning for boliger og byudvikling).

Sagsbehandler
Tue Rex
Simon Schou Jakobsen

Befolkningsprognose for 2025

Københavns Kommunes befolkningsprognose 2011 forventer, at der vil være 637.000 indbyggere i 2025. Det svarer til en vækst på 97.000 indbyggere i forhold til 2011.

Tabel 1 Befolkningsprognoser, 1.000 indbyggere

	Københavns Kommune Prognose 2011
Indbyggere 1.1.2011	540
Prognose 1.1.2025	637
Befolkningsvækst 2010 – 2025	97

Københavns Kommunes befolkningsprognose anvender fire basisår som grundlag for fremskrivningen for at sikre den rette balance mellem kort- og langtidstendenser. De parametre som indgår i fremskrivningen er baseret på fødsler, dødsfald og flyttebevægelser de seneste år.

Befolkningsprognose 2011 er således baseret på årene 2007-2010, hvor befolkningstilvæksten har været meget høj. Økonomiforvaltningen vurderer, at prognosen derfor skal læses med en vis forsigtighed. Langtidsprognoserne for befolkningsvæksten er generelt behæftet med betydelig usikkerhed.

Boligrummelighed i forslag til Kommuneplan 2011

En markant befolkningsvækst på ca. 97.000 nye københavnere vil skabe behov for op mod 45.000 nye boliger i Københavns Kommune. Behovet for nye boliger kan vise sig at være mindre, bl.a. fordi den gennemsnitlige husstandsstørrelse forventes at stige.

Der er i forslag til Kommuneplan 2011 mulighed for at bygge ca. 30.000 boliger i byudviklingsområderne. Der vurderes samtidig at være plads til mindst 6-7.000 boliger i den eksisterende by.

Center for Byudvikling

Rådhuset, 3. sal, 6A
1599 København V

Telefon
3366 2671

E-mail
tur@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

www.kk.dk

Økonomiforvaltningen vurderer, at arealudlægget til boliger er i underkanten af hvad der er behov for i forhold til befolkningsprognosen. Økonomiforvaltningen anbefaler dog, at der ikke udlægges yderligere arealer i Kommuneplan 2011. Det skyldes:

- At befolkningsprognosen bør vurderes konservativt, idet den baseres på fire basisår med meget høj befolkningsvækst.
- At boligmarkedet fortsat er præget af afmatning og at det derfor må forventes, at der vil gå yderligere nogle år før nybyggeri af boliger når op på niveau med befolkningsudviklingen.
- At nye større arealudlæg risikerer at skabe usikkerhed blandt grundejere og investorerne om kommunens strategi.
- At nye større arealudlæg risikerer at svække kommunens ønske om fokuseret byudvikling, hvilket kan føre til at områderne ikke færdiggøres (Ørestad og Sydhavn) eller ikke kommer godt fra start (Carlsberg, Nordhavn og Valby).

Økonomiforvaltningen følger udviklingen i befolkningsprognosen tæt og vil på den baggrund revurdere behovet for arealer til boligformål i forbindelse med Kommuneplanstrategi 2014 og Kommuneplan 2015.

Rummelighed i byudviklingsområder

Der er en rummelighed (dvs. arealudlæg) i kommunens byudviklingsområder på ca. 30.000 boliger, jf. tabel 2.

Tabel 2 Skønnet rummelighed i byudviklingsområder pr. 1.1.2011

Område	Områder udlagt til byudvikling i planperioden (2011-2022)	Perspektivområder (Efter 2023)
Valby Industrikvarter	3.200	
Carlsberg	2.600	
Sydhavnen (inkl. Bådehavnsgade)	7.000	900
Islands Brygge / Artillerivej Syd	1.200	
Ørestad (inkl. Faste Batteri)	8.700	
Østamager	2.700	3.800
Refshaleøen (inkl. Margretheholm)	700	4.800
Nordhavn (inkl. Søndre Frihavn/ Marmormolen)	3.600	14.800
Østre Gasværk	600	
Godsbaneterrænet		4.000
Total	30.300	28.300

Det skønnes, at op mod 2/3 af rummeligheden i planperioden er lokalplanlagt når lokalplanerne for Faste Batteri og Nordhavn vedtages i løbet af 2011.

Der er desuden en yderlige rummelighed på godt 28.000 boliger i perspektivområderne (bl.a. Ydre Nordhavn, Refshaleøen, Godsbaneterrænet). Det vil kræve betydelige investeringer i vejforbindelser og kollektiv trafik at 'aktivere' byudviklingsmulighederne i perspektivområderne, særligt Refshaleøen.

Rummelighed i eksisterende byområder

Det skal desuden bemærkes, at der er en betydelig rummelighed til boligbyggeri i eksisterende byområder, fx ved nybyggeri på arealer som ikke er omfattet af rækkefølgeplanen, omdannelse af erhvervsbebyggelse, indretning af lofter i karrébebyggelse, påbygninger på lavere etagebebyggelse m.v. Forvaltningen skønner, at alene de større byggemuligheder som kendes i dag, kan rumme over 4.000 boliger.

I perioden 2003-2010 udgjorde boligbyggeriet i eksisterende byområder ca. 30 % af det samlede boligbyggeri. Det antages på den baggrund, at 20-25 % af alle nye boliger de kommende år opføres som led i omdannelse og fortætning i eksisterende byområder. Med en forventning om op mod 30.000 nye boliger frem mod 2025 svarer det til opførsel af 6.000-7.500 nye boliger i de eksisterende byområder.

Tomme boliger

Antallet af tomme boliger i Københavns Kommune er faldende efter flere år på et højt niveau. Der vurderes således at være godt 17.000 tomme boliger pr. 1.1.2011. Det svarer til et fald på ca. 1.000 boliger siden samme tidspunkt sidste år.

De tomme boliger skønnes at fordele sig på følgende måde:

- 7.000-8.000 boliger er beboet på særlige vilkår, hvor kommunen har accepteret, at der ikke er tilmelding til folkeregisteret, eller at de står midlertidig eller varigt tomme (boliger til medarbejder ved ambassader og internationale organisationer, pendlerboliger til folketingspolitikere, boliger til gæsteforskere, udslusningsboliger til narkomaner og løsladte, samt almindelige boliger uden bopælspligt m.fl.)
- 5.000-6.000 kortvarigt tomme pga. almindelige flytninger m.v.
- ca. 4.000 'overnormalt' tomme boliger, heraf ca. 1.800 i nybyggeriet (efter 2004)

Konklusion

En befolkningsvækst på ca. 97.000 indbyggere frem mod 2025 vil skabe behov for op mod 45.000 nye boliger.

Med et eksisterende arealudlæg i byudviklingsområderne på godt 30.000 boliger samt betydelige omdannelses- og fortætningsmuligheder i den eksisterende by (skønnet mindst 6-7.000 boliger),

vurderes der at være tilstrækkelig rummelighed til fremtidens københavnere i første del af planperioden (frem mod 2017).

Det bemærkes desuden, at der er op mod 4.000 reelt tomme boliger.

På den baggrund fastholdes rækkefølgen for byudvikling i forslag til Kommuneplan 2011. Hermed fastholdes også muligheden for en fokuseret byudvikling de kommende år, der skal skabe synergi mellem offentlige og private investeringer.

Forvaltningen vil løbende analysere befolknings- og boligudviklingen med henblik på at justere rækkefølgeplanen, hvis det bliver nødvendigt at inddrage nye arealer til byudvikling. Det relativt lange perspektiv (2025) betyder, at kommunen har gode muligheder for at planlægge for ny byudvikling i perspektivområderne. Der vil i forbindelse med udarbejdelse af Kommuneplanstrategi 2014 blive lavet en analyse af behovet for nye arealudlæg i Kommuneplan 2015.

Bilag 6 - Erhvervsstruktur og erhvervsbyggeri

Dette notat indeholder en kort beskrivelse af udviklingen i Københavns erhvervsstruktur de seneste 10 år.

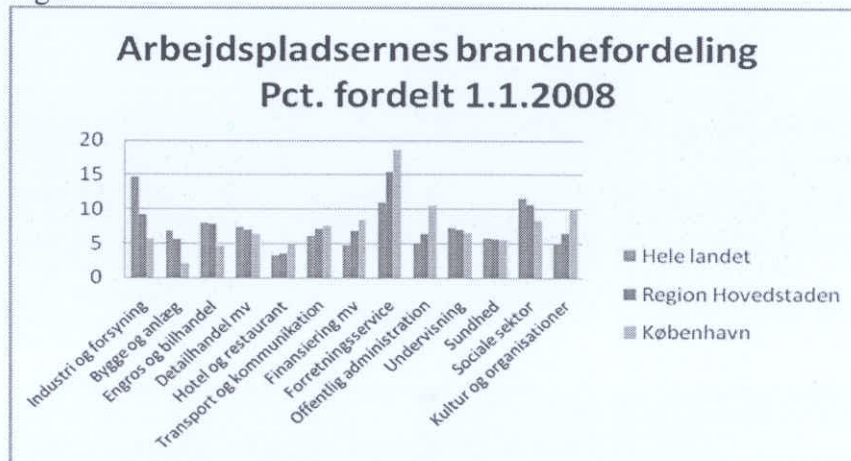
Notatet beskriver endvidere de senere års erhvervsbyggeri og i forlængelse af det skitseres forventningerne til de næste års erhvervsbyggeri.

Endelig indeholder notatet en gennemgang af vækstvirksomheders lokaliseringspræferencer

Københavns brancher

Branchestrukturen i København er i forhold til regionen og hele landet præget af en meget stor andel arbejdspladser inden for Forretningsservice, Offentlig administration, Kultur og organisationer mv. samt

Figur 1¹.

Kilde: Danmarks Statistik. Statistikbanken Matr.RASx

Finansiering mv. I mindre grad er også Hotel og restaurant samt Transport og kommunikation overrepræsenteret i København. Til gengæld er Industri, Bygge og anlæg og Engroshandel voldsomt underrepræsenteret, ligesom i mindre grad den sociale sektor.

Udviklingen siden 1998 har efter et mindre konjunkturtilbageslag 2002-2004 medført at København i 2008 har 346.000 arbejdspladser eller 32.000 eller 10 pct. flere end i 1998. Det er ubetinget branchen Forretningsservice som har domineret denne vækst med en tilvækst på

¹ Branchen Landbrug er selvsagt næsten ikke repræsenteret i København og derfor udeladt af figuren.

Sagsnr.
2011-30947

Dokumentnr.
2011-162812

Sagsbehandler
Jakob Hjortskov Jensen
Tue Rex

Center for Byudvikling

Rådhuset
1599 København V

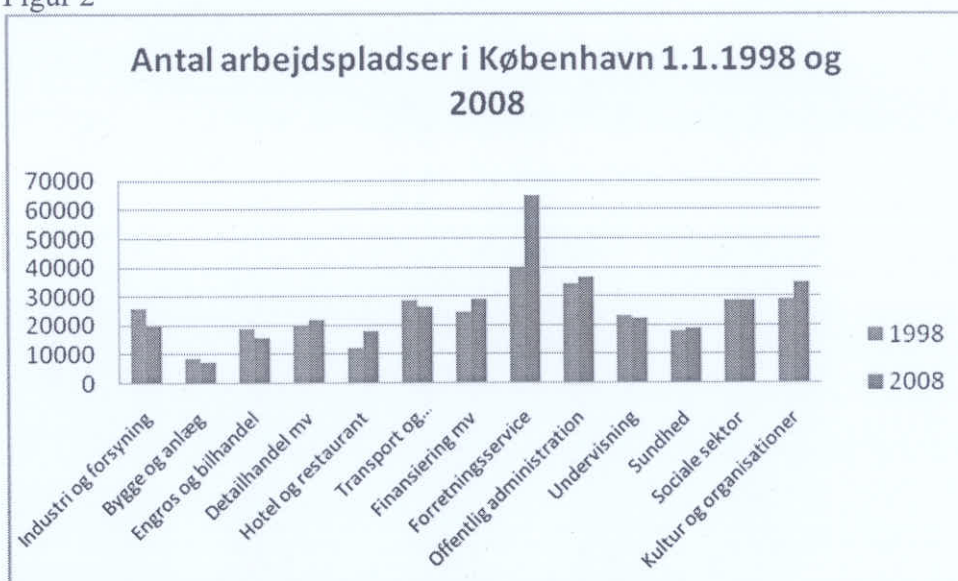
Telefon
3366 2516

E-mail
JHJ@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

24.000 arbejdspladser, hvilket svarer til en imponerende stigning på 61 pct. Men også den mindre branche Hotel og restaurant har skabt 5.500 arbejdspladser svarende til en vækst på 45 pct. Omvendt tabte først og fremmest Industri i København 6.500 eller 25 pct. af sine arbejdspladser, mens Bygge og anlæg, Engroshandel og Transport og kommunikation stod for mindre fald.

Figur 2

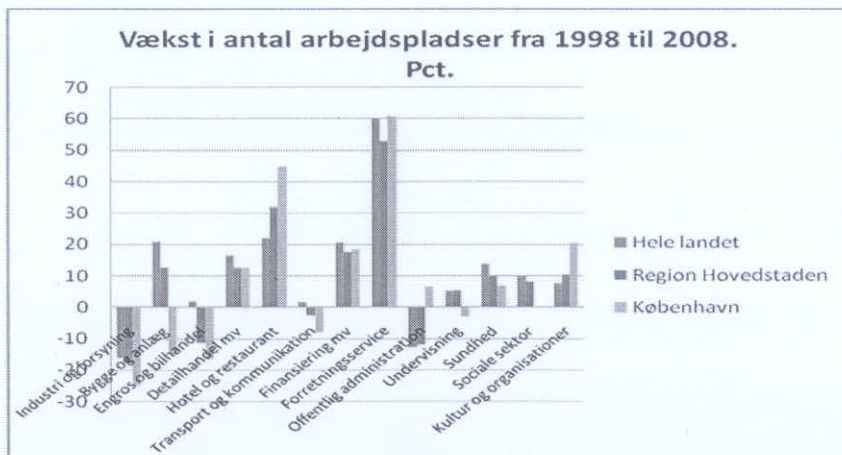

Kilde: Danmarks Statistik. Statistikbanken Matr.RASx

Når de københavnske tal for branchernes vækst sættes i forhold til de tilsvarende tal for regionen og hele landet ses det, at den store vækst for Forretningsservice blot svarer til væksten andre steder, men at væksten i Hotel og restaurant og i Kultur og organisationer er unik for København. Især Bygge og anlæg, men også Industri, Engroshandel og Transport og kommunikation har klaret sig særlig dårligt i København. Brancherne Undervisning, Sundhed og Social sektor har haft mindre fremgang i København end uden for, mens Offentlig administration kun har haft fremgang i København.

Over de sidste godt 10 år har der været en markant fremgang i arbejdspladstallet for København på 12 pct, overfor regionens 9 pct. og hele landets 7 pct., men hvis man antog at København branche for branche havde haft samme vækstprocenter som hele landet ville København have haft en anelse flere arbejdspladser. Københavns voksende antal arbejdspladser skyldes således at byen har et godt udgangspunkt i en stor og velrepræsenteret vækstbranche som Forretningsservice og suppleret med, at der har været en særlig vækst i Hotel og restaurant, Offentlig administration samt Kultur og organisation. I de øvrige brancher er det i forhold til landsudviklingen gået relativt neutralt eller direkte dårligt.

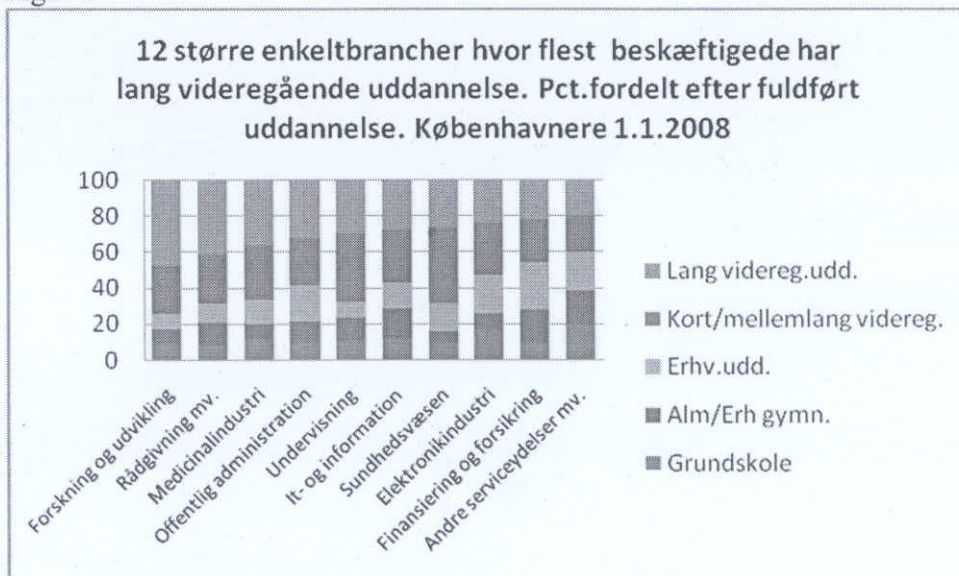
Figur 3

Kilde: Danmarks Statistik. Statistikbanken Matr.RASx

Brancherne efterspørger vidt forskellige kompetence niveauer. Og det ses tydeligt i sammensætningen af de beskæftigedes københavneres fordeling efter branche og uddannelsesbaggrund. De med en lang videregående uddannelse er hyppigst inden for brancher som forskning, rådgivning, medicinalindustri og offentlig administration hvor mindst 1/3 af alle har en lang videregående uddannelse. Det ses også at sundhedsvæsenet både har mange med en lang videregående uddannelse og mange med en kort- eller mellemlang videregående uddannelse.

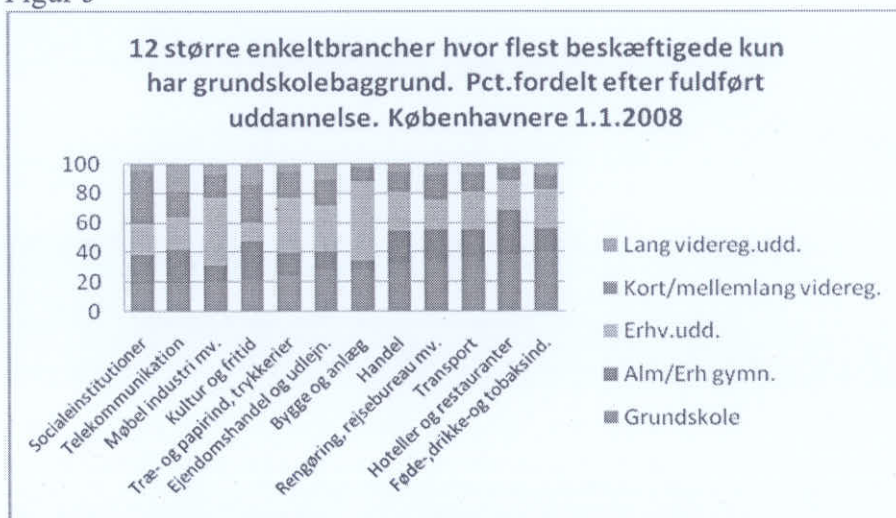
Figur 4

Kilde: Danmarks Statistik. Statistikbanken Matr.RASx

Omvendt er der brancher med særligt mange uden andet end grundskolebaggrund og det er føde-, drikke- og tobaksvareindustri, hoteller og restauranter, transport, rengøring mv. og handel, hvor 40-32 pct kun har grundskole. Bygge og anlæg, samt møbel industri har også en del med kun grundskole, men samtidigt er 50-45 pct faglærte og har en erhvervsuddannelse.

Figur 5

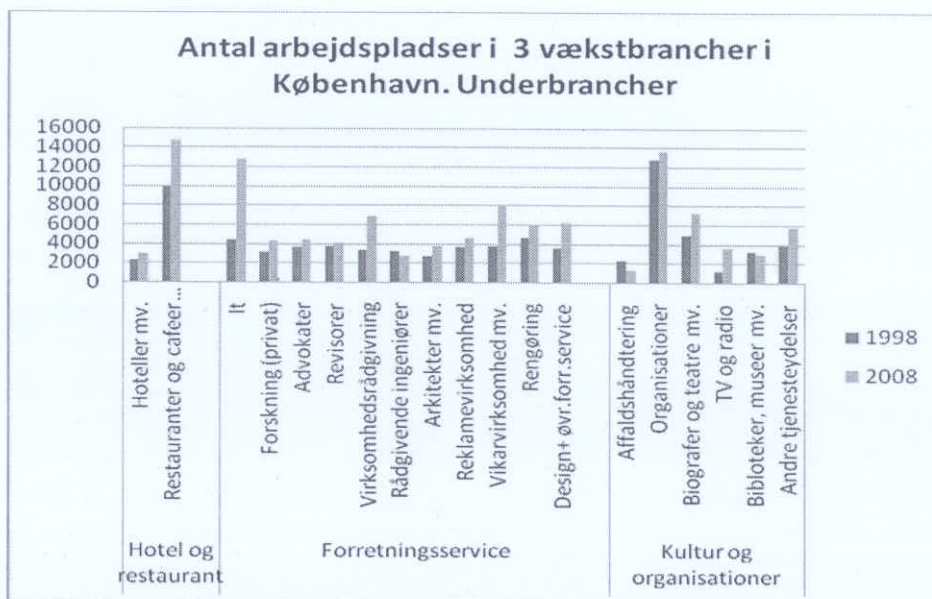
Kilde: Danmarks Statistik. Statistikbanken Matr.RASx

Vækstbrancher og videnservice

Målt i antal arbejdspladser inden for de seneste 10 år er det inden for Hotel og restaurant, Forretningsservice samt Kultur og organisationer, at der findes de højeste vækstprocenter i København.

Inden for disse 3 vækstbrancher er væksten i arbejdspladser koncentreret til restauranter og cafeer, it, virksomhedsrådgivning, vikarvirksomhed, design mv. samt TV og radio. Disse 6 underbrancher har de seneste 10 år fordoblet deres arbejdspladstal i København til nu 52.000. Det hører med til billedet, at det kraftigt stigende antal arbejdspladser ved vikarvirksomhed, som er nået op på 8.000, også omfatter feks. sygeplejersker, der arbejder for vikarbureauer. Inden for TV og radio har Danmarks Radio det sidste par år omlokiseret sine arbejdspladser fra Frederiksberg og Gladsaxe til DR-byen i Ørestaden. Det forklarer hovedparten af stigningen på omkring 2.400 arbejdspladser siden 2003.

Figur 6

Kilde: Danmarks Statistik. Specialdata

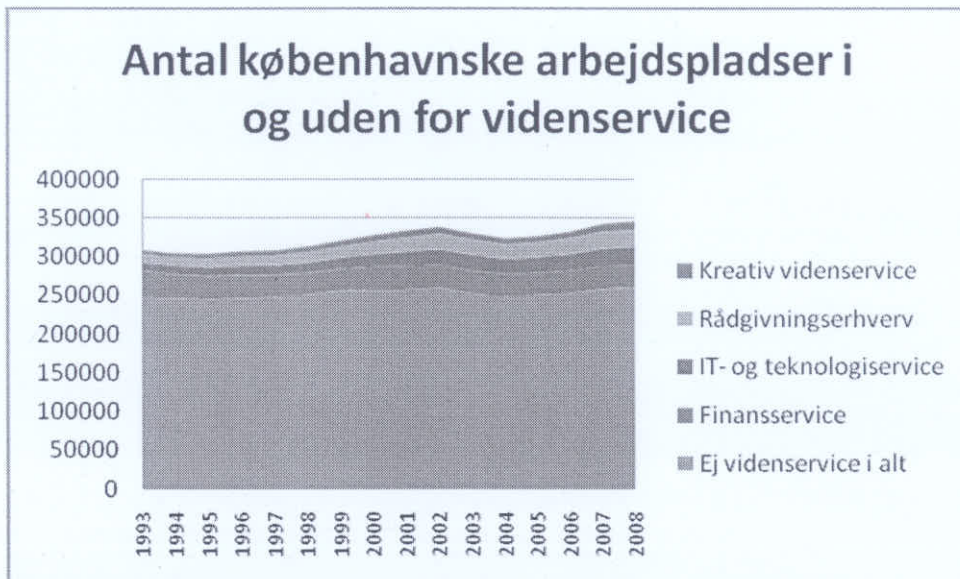
I stedet for blot at kigge på de brancher, der har vist sig at have en markant vækst de seneste 10 år kan det være væsentligt at tage udgangspunkt i de erhverv, der kræver særlige kompetencer og som er med til at sikre en fortsat gunstig erhvervsudvikling; nemlig vidensservice erhvervene. Disse brancher afgrænses her som følgende:

Finansservice: Pengeinstitutter, forsikringsvirksomhed og servicevirksomhed hermed

IT-service og teknologisk service: IT-virksomhed, forskning og udvikling, teknisk rådgivning og analyse

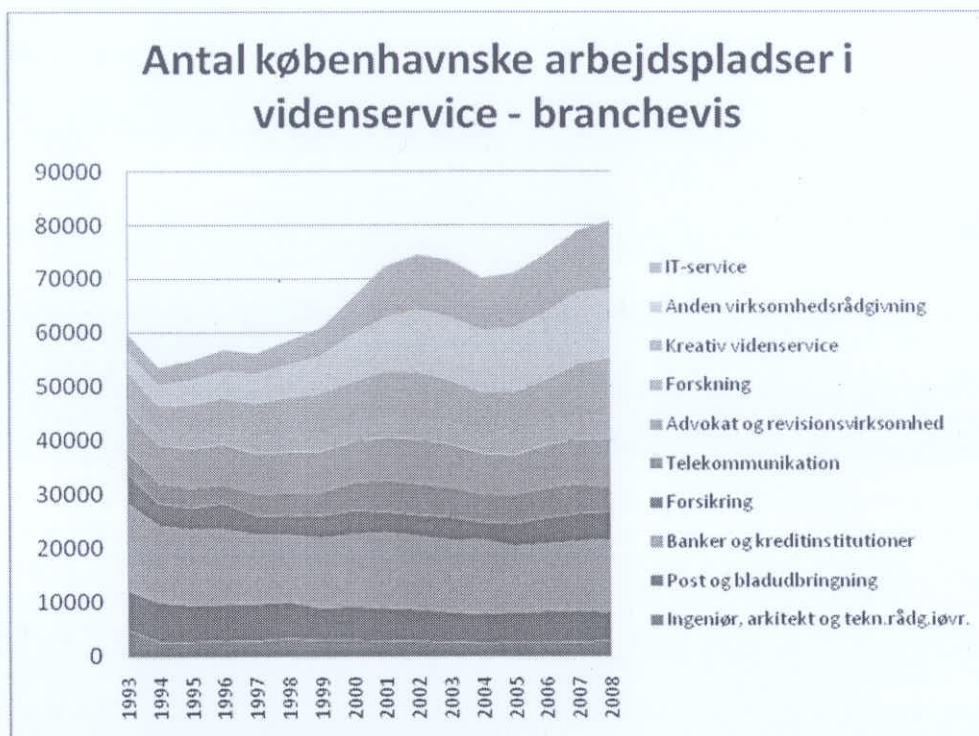
Rådgivningserhverv: Advokater, revision, markedsanalyse, kontorservice og formgivning (design)

Kreativ vidensservice: Reklame og markedsføring, foto, film, TV og radio

Kilde: Danmarks Statistik. Specialdata

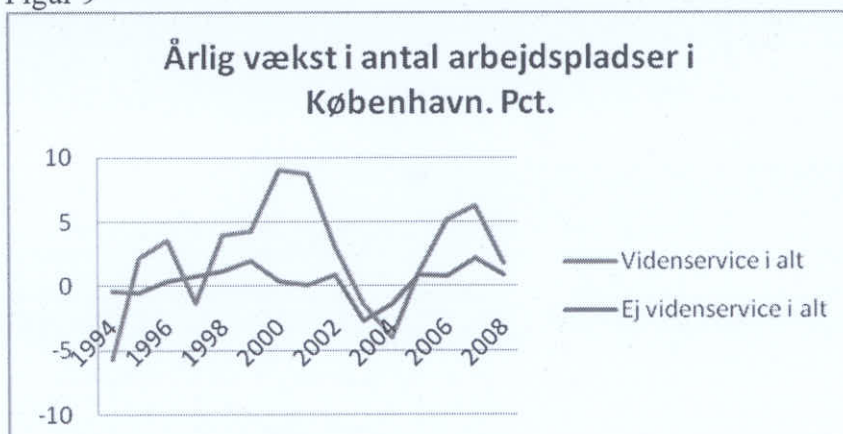
Vidensservice brancherne omfatter i alt 81.000 eller næsten hver 4. af Københavns arbejdspladser. Hovedparten af underbrancherne er vokset kraftigt gennem de senere år, men bestemt ikke dem alle. Størst vækst har der været i it-, anden virksomhedsrådgivning, kreativ vidensservice og forskning (den private del uden for universiteterne). Omvendt for banker, post og rådgivende ingeniører mv. hvor der har været stilstand eller direkte tilbagegang.

Kilde: Danmarks Statistik. Specialdata

Det hører med til billedet af videnservice erhvervene at de ikke bare er overvejende vækstbrancher, men de er også langt mere konjunkturfølsomme end gennemsnittet af de øvrige brancher. Det gælder især den kreative videnservice, der bla. omfatter reklamevirksomhed.

Figur 9

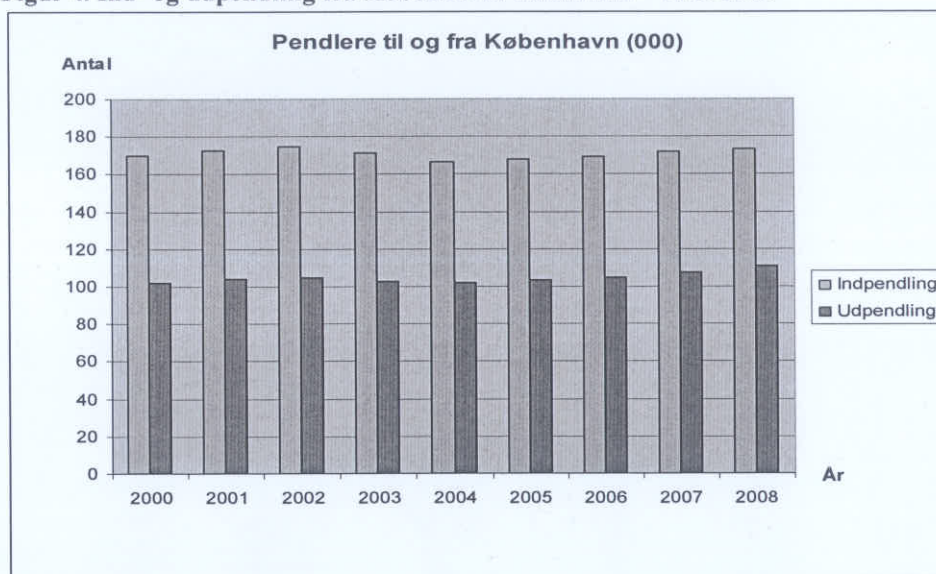
Kilde: Danmarks Statistik. Specialdata

Pendling

I 2008 var antallet af beskæftigede københavnere 283.800 personer, hvoraf ca. 40 % udpendlede for at komme til deres arbejde i en anden kommune. Indpendlingen til København var i samme periode 173.191. Både ind- og udpending har ligget nogenlunde stabilt mellem 2000 og 2008, jf. Figur 4. Den markante indpendling viser, at

erhvervsudviklingen i København har stor betydning for resten af hovedstadsregionen og hele Sjælland, der fungerer som arbejdskraftopland til arbejdsstederne i København. Den svenske af Øresundsregionen får også større betydning og 59% af de 19.400 pendlere fra Sverige arbejder i København by (Tendens Øresund 2010).

Figur 4. Ind- og udpendling fra Københavns Kommune – 2000-2008

Kilde: Danmarks Statistik

ERHVERVSBYGGERI

Der blev opført ca. 2,4 mio. etagemeter erhvervsbyggeri i København i perioden 1999 – 2010. Det svarer et gennemsnit på ca. 200.000 m² om året, heraf ca. halvdelen inden for kontor, handel og lager. Færdiggørelsen af tidligere igangsatte projekter betød, at der i 2010 blev opført knap 170.000 m².

Lokaleledighed for kontor og detailhandel

De seneste års svage økonomiske aktivitet har medført stigende lokaleledighed (tomgang) for både kontor og detailhandel. Ved indgangen til 2011 var der registreret ca. 525.000 m² ledige kontorlokaler i København, svarende til en tomgang på ca. 9 %. For detailhandlen skønnes tomgangen at være ca. 3 %. Der er tegn på, at tomgangen er stagnerende. (Kilde: Oline-Lokalebørs)

Udviklingen inden for turisme og hoteller

København har været vært for et stigende antal turister, konferencer, kongresser m.v. de seneste år. Udviklingen har medført, og samtidig understøttet, flere store nybyggerier til hotel- og konferenceformål. Der har således været en vækst i antallet af sengepladser på ca. 65 % fra 1999 – 2009. Den store kapacitetsforøgelse har gennem årene været modsvaret af en næsten ligeså stor vækst i antallet af overnatninger, men de seneste par års stagnerende antal overnatninger

ført til et fald i belægningsprocenten. Der forventes således et begrænset nybyggeri til hotelformål de kommende år.

Forventninger til nybyggeri til erhvervsformål

Den fortsat svage vækst i økonomien, samt den relativt store erhvervslokaleledighed i København og hovedstadsområdet, betyder, at der må forventes en relativ lav byggeaktivitet i 2011 og 2012.

Der forventes imidlertid en betydelig vækst i antallet af arbejdspladser i planperioden 2011-2023, ligesom der vil være efterspørgsel efter en fornyelse af bygningsmassen til erhvervsformål, herunder særligt domicilbyggerier, men også kultur- og fritidsanlæg, institutioner m.v.

Der forventes således opført ca. 2,4 mio. m² erhvervsbyggeri i planperioden, heraf ca. halvdelen til kontorformål. Der vurderes, at der i samme periode bliver nedrevet omkring 0,5 mio. m² ældre og utidssvarende erhvervsbyggeri især i forbindelse med byomdannelse. Byggeriet forventes overvejende opført i byudviklingsområderne i Ørestad, Nordhavn, Sydhavnen og Carlsberg, samt i Valby industrikvarter og på Nordøstamager.

Den samlede rummelighed i byudviklingsområderne til byggeri af kontor, hotel, butikker og lignende samt til institutioner og fritidsfaciliteter skønnes at være omkring 3,2 mio. m². Der er således også rummelighed til erhvervsbyggeri, som er større end det forventede byggeri i planperioden. Den større rummelighed skal sikre et bredt udbud af muligheder for erhvervsbyggeri samt en planmæssig fleksibilitet.

København kan i de kommende år forvente vækst i følgende vækstbrancher og vækstklynger

Virksomhedernes lokaliseringskrav

Vækstbrancher	Vækstklynger
Forretningsservice	Lige Science
Detail, handel og Restauration	Informations og kommunikationsteknologi
Undervisning	Cleantech
Videnerhverv	Transport og logistik
Transport, post og tele	

Virksomheder i vækstbrancherne og væstklyngerne har forskellige lokaliseringspræferencer. På tværs af brancher peger virksomheder især på behovet for

- Adgang til arbejdskraft
- God offentlig transport for effektiv pendling til medarbejderne

- Parkeringsmuligheder særlig for virksomheder med meget kørsel i arbejdstiden
- Nem adgang til lufthavn især for internationalt orienterede virksomheder
- Konsistente rammebetingelser
- Variation i rammekravene mellem erhvervsområder
- Placering i nærheden af tilsvarende virksomheder
- Synlighed for kunderne
- Værdien af Københavns brand som hovedstad og velfungerende metropol

Grønne hensyn har ikke samme afgørende betydning for virksomhederne. Selvom grønne hensyn ikke er afgørende, så pointerer virksomhederne gerne miljøhensyn som en del af fortællingen om hvilke forhold der er afgørende for lokaliseringen af virksomheden. Det vurderes derfor fremover, at grønne hensyn får stigende betydning i forbindelse med virksomhedernes lokaliseringsvalg.

Størstedelen af de kommende års erhvervsudvikling skal rummes i Københavns store byudviklingsområder, henholdsvis Carlsberg, Ørestad, Sydhavn, Valby og Nordhavn. Københavns store byudviklingsområder er analyseret i forhold til om de lever op til vækstbranchernes lokalisingskrav.

Konklusionen er at de helt store virksomheder indenfor transport og logistik, Cleantech og Life science ikke kan lokaliseres på Carlsberg, i Ørestad, Sydhavn eller Valby. Det er kun Nordhavn der kan udvikles til en attraktiv lokalisering mulighed for de helt store virksomheder indenfor disse tre vækstbrancher/klynger. Det betyder imidlertid ikke, at der ikke er plads til virksomhederne indenfor de tre væstklynger. Der er forsat plads til forsknings- og udviklingsfunktioner, administration og salg.

Forretnings- og vidensservice, uddannelse og grundforskning samt kreative virksomheder har derimod ganske gode rammer på Carlsberg, Ørestad og Valby. Sydhavn kan også være med, men vil stå bedre i konkurrencen, hvis den kollektive trafik til området forbedres.

Informations- og kommunikationsteknologi har særligt gode forbindelser i Ørestad.

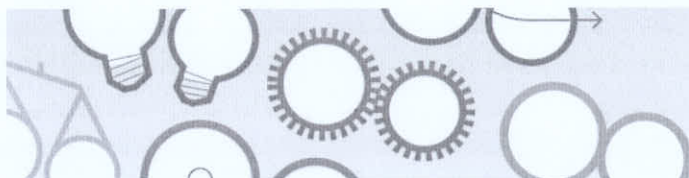
Alt i alt understreger analysen, at København er blevet en international metropol med en stor del af byens arbejdspladser indenfor viden- og forretningsservice og andre fremtidige væksterhverv og de brancher der lever af dem f.eks. hotel og restauration.

Det er afgørende forsat at fremme de store byudviklingsområders kvaliteter i forhold til de kommende års erhvervsudvikling. De enkelte områders kvaliteter skal skærpes i forhold til vækstbranchernes lokaliseringskrav. En nærmere vurdering af de store områders erhvervsudviklings kvaliteter kan findes i baggrundsrapporten Planlægning for væksterhverv.

Bilag 7

KØBENHAVNS KOMMUNE

FORSLAG
KOMMUNEPLAN 2011

Miljøvurdering af forslag til Kommuneplan 2011

Indholdsfortegnelse

Indledning 6

Læsevejledning 6

1. Resumé af Miljørapporten..... 7

**2. Kommuneplan 2011's mål,
udfordringer og indhold 11**

Øresundsregionen, driver for vækst..... 11

Et godt hverdagsliv i København 11

København som metropol for grøn vækst..... 11

Viden og erhverv i København..... 11

Fokuseret byudvikling..... 12

Planens forbindelse til andre planer 12

3. Metode 13

Miljøvurdering af ændringerne..... 14

Overvågning..... 14

**4. Miljøstatus og eksisterende
miljøproblemer 14**

Arealanvendelse..... 15

Transport..... 15

Energi..... 16

Vand..... 17

Materialekredsløb..... 18

Grønne og blå områder	18
Social mangfoldighed	18
Byens rum.....	19
Byens liv.....	19
Identitet.....	19
Langtidsholdbarhed	20

5. Miljøvurdering af ændringer i forhold til Kommuneplan 2009 21

1. Arealer til opbevaring af biomasse som ny vedvarende energiform i København	21
2. Fjernvarme via geotermi.....	21
3. Anvendelse af den laveste lavenergiklasse i alle store byudviklingsområder	21
4. Fjernkøling (Kongens Nytorv, Rådhusplads, Riget m.fl.)	21
5. Nye grønne hensyn i planlægningen	22
6. Miljøvurdering af Udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger	22
7. Krav om en andel mindre boliger i byudviklingsområder	23
8. Miljøvurdering af Trafik herunder parkering.....	23
9. Områder til fokuseret byudvikling, hvor offentlige investeringer søges koordineret med private samt med kommunale planer og indsatser	23
10. Miljøvurdering af Ny fjernvarmeledning fra Avedøreværket til H.C. Ørstedsværket.....	23
Kumulative effekter	24

6. Miljøvurdering af de strategiske temaer i Kommuneplan 2011 25

Øresundsregionen, driver for vækst.....	25
Et godt hverdagsliv i København	27
København som laboratorium for grøn vækst.....	29

Bilag 1 Matrice til sikring af, at alle temaer fra Lov om miljøvurdering af planer og programmer er inkluderet i den målstyrede miljøvurdering af Kommuneplan 2011 for Københavns Kommune 33

Bilag 2. Skema med oprindelige miljømål, samme mål i forkortet form, samt reference til den oprindelige plan. Til miljøvurdering af Kommuneplan 2011 36

**Bilag 3 MV matrice for.....
Vurdering den..... Af:.....41**

Bilag 4: Udfyldte matricer for de 10 udvalgte ændringer i Kommuneplan 2011 43

1. MV matrice for Arealer til opbevaring af biomasse som VE energi i København (Amagerforbrænding, Kræftværkspladsen) 43
- 2 MV matrice for Fjernvarme via geotermi (Amagerværk, Nordhavn og et sted på Amager).....45
- 3 MV matrice for vurdering af ændring om Laveste lavenergiklasse i alle store byudviklingsområder.....47

4 MV matrice for: Fjernkøling	49
5. MV matrice for Varetagelse af grønne hensyn.....	51
6. MV matrice for: Kulturarv som del af KPI I	54
7. MV matrice for vurdering af Krav om andel mindre boliger i byudviklingsområder.....	56
8 MV matrice for ændring i Parkeringspolitik.....	58
9. MV matrice for Fokuseret byudvikling.....	60
10. MV matrice for Miljøvurdering af Ny fjernvarmeledning fra Avedøreværket til H.C. Ørstedsværket.....	62

Indledning

Forslag til Kommuneplan 2011 (herefter Kommuneplan 2011) skal miljøvurderes efter Lov om Miljøvurdering af Planer og Programmer. Loven fastlægger, at planer, der fastlægger rammer for arealanvendelse og kommende fysiske anlægsarbejder som fx nye bolig- og erhvervsbyggerier og andre formål skal miljøvurderes. Loven har til formål at sikre, at der foretages en miljøvurdering af de planer og programmer, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Københavns Kommune ser endvidere udarbejdelse af miljøvurderingen som en sikring af et højt miljøbeskyttelsesniveau samt en sikring af, at de nødvendige miljøhensyn indarbejdes i Kommuneplan 2011 med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling.

Miljørapporten indeholder en målstyret miljøvurdering af de vigtigste ændringer i den nye Kommuneplan 2011, set i forhold til Kommuneplan 2009. Herudover indeholder miljørapporten også en miljøvurdering af selve den strategiske del af kommuneplanen. At miljøvurderingen er målstyret betyder, at konsekvenserne af kommuneplanforslagets væsentlige ændringer er vurderet op mod de af kommunen politisk vedtagne miljømål.

Miljøvurderingen af kommuneplanen har været planlagt således, at der undervejs i planlægningsprocessen har været mulighed for at indarbejde miljøhensyn i forslag til Kommuneplan 2011, med den hensigt at gøre Kommuneplan 2011 til en mere bæredygtig plan end det ellers ville have været tilfældet.

Miljørapporten er udarbejdet af Københavns Kommune i samarbejde med konsulentfirmaet COGITA.

Læsevejledning

Rapporten indledes i kapitel 1 med et resumé, som opsamler de væsentligste aspekter og hovedkonklusioner i miljørapporten – i et ikke teknisk sprog. Kapitel 2 giver et overblik over indhold og hovedformål i Kommuneplan 2011 og det er beskrevet, hvordan planens forbindelse er til andre planer. Kapitel 3 omhandler miljøvurderingens metode og afgrænsning og forklarer, hvordan miljørapporten er udarbejdet. I kapitel 4 gives der en miljøstatus af alle de udvalgte og styrende mål for miljøvurderingen og, i givet fald, de udfordringer der er i at opnå målet. Herefter er der i kapitel 5 en oversigt over, samt en miljøvurdering af ændringerne i den nye kommuneplan - altså hvilke temaer og/eller steder der er tale om. Kapitel 6 er en miljøvurdering af den strategiske del af kommuneplanen.

1. Resumé af Miljørapporten

Kommuneplan 2011 er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. Miljørapporten er målstyret efter kommunens mange mål på miljøområdet. Målene er ordnet, så de svarer til de hensyn, som kommunens bæredygtighedsværktøj anviser. Det er sikret at alle lovens hensyn er medtaget. Det er kun planmæssige ændringer i rammer og retningslinier der har indgået i en egentlig miljøvurdering. Planens strategiske temaer er også vurderet på et mere overordnet plan.

Kommuneplanens indhold

Kommuneplan 2011 har *grøn vækst og livskvalitet* som overskrift for Københavns Kommunes vision for fremtiden. Kommuneplanen indeholder fem strategiske temaer som er: *Øresundsregionen - driver for vækst, Et godt hverdagsliv i København, Københavns som metropol for grøn vækst, Viden og erhverv i København og Fokuseret byudvikling.*

Metode

Miljøvurderingen blev foretaget sideløbende med udarbejdelse af kommuneplanen for at eventuel viden om miljøpåvirkninger kunne medtages i planlægningen. Det betød at ændringerne blev mere konkrete undervejs i arbejdet.

Det blev fastlagt at miljøvurderingen skulle omfatte følgende ændringer (den såkaldte scoping):

- 1) arealer til opbevaring af biomasse som ny vedvarende energiform i København,
- 2) fjernvarme via geotermi (Amagerværk, Nordhavn),
- 3) anvendelse af den laveste lavenergiklasse i alle store byudviklingsområder,
- 4) fjernkøling (Kongens Nytorv, Rådhusplads, Riget m.fl.),
- 5) nye grønne hensyn i planlægningen herunder solenergi,
- 6) kulturarv (udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger) som en del af kommuneplanen,
- 7) mindskning af boligstørrelse i nybyggeri fra 95 til 85 m² samt et krav om en andel mindre boliger i byudviklingsområder,
- 8) Trafik, herunder parkering,
- 9) områder til fokuseret byudvikling, hvor offentlige investeringer søges koordineret med private samt med kommunale planer og indsatser, og sidst
- 10) fjernvarmeledning fra Avedøreværket til H.C. Ørstedsværket.

Disse temaer indgik i den lovpligtige høring af berørte myndigheder som blev afholdt 14. december 2010 til 7. januar 2011. Høringen af fjernvarmeledningen blev afholdt særskilt fra den 31. januar til 14. februar 2011. I høringen kom der 11 svarbreve fra 9 myndigheder, kommuner og forvaltninger, der er behandlet i hvidbog for scoping af miljøvurdering.

Dernæst blev det vurderet, hvilke af disse ændringer der ville kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. I takt med at planlægningsarbejdet skred frem, blev det vurderet at de fleste ændringer ikke ville få væsentlig betydning. Det er således kun *udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige*

bygninger og etablering af en ny fjernvarmeledning, som er miljøvurderet. For at kunne foretage en systematisk afgrænsning af miljøvurderingen, vurdering af væsentlighed og miljøvurdering er anvendt en række skemaer som kan ses i bilagene.

Miljøstatus

Konsekvenserne for miljøet ved gennemførelse af ændringerne i kommuneplanen skal vurderes i relation den eksisterende miljøtilstand. Denne er beskrevet under samme overskrifter som miljømålene. Under miljøstatus er også beskrevet en række udfordringer, som allerede gør sig gældende ved den udvikling, der kan ske inden for rammerne af den eksisterende kommuneplan (det som også kaldes 0-alternativet). De væsentligste udfordringer er:

- At fastholde princippet om fortætning og stationsnærhed
- At fastholde aktivitetsniveauet i forhold til at få flere til at cykle
- At begrænse stigningen i biltrafikken
- At reducere antallet af støjbelastede boliger
- At begrænse luftforureningen
- At fastholde initiativer for at reducere CO₂-udledningen
- At begrænse stigningen i energiforbruget
- At reducere vandforbruget
- At sikre miljøkvalitet og fysiske forhold for de ferske områder
- At sikre havnen fra yderligere forurening fra vejvand, spildevand mv.
- At der fortsat gøres en indsats for at opnå badevandskvalitet i havnen
- At der gøres en indsats for en udbredelse af lokal afledning af regnvandsløsninger
- At reducere affaldsmængderne pr. person
- At vende nedgang til fremgang for biologisk mangfoldighed
- At nå målet om halvering af udsatte boligområder
- At nå målet om at 90 % skal have adgang til park, strand eller natur
- At få bragt mere byliv ud i kommunens yderområder og boligkvarterer

- At få formidlet viden om hvordan moderne arkitektur kan bidrage til at udvikle den københavnske egenart
- At begrænse CO₂-udledningen på trods af stigende trafik
- At sikre klimatilpasning herunder begrænsning af tilledning af regnvand til kloak.

Miljøvurdering af udpegnings af kulturmiljø og bevaringsværdige bygninger

Der er i 2010 foretaget en udpegnings og afgrænsning af 44 værdifulde kulturmiljøer i København. I forslaget til kommuneplan 2011 fastsættes nærmere retningslinjer for sikring og udvikling af disse.

Målet med udpegnings er sikring af et større fokus på de bevaringsværdige kulturmiljøer som en del af Københavns egenart. Kulturmiljøerne fortæller historien om kommunens og de enkelte bydeles udvikling, og det er målet at skabe forståelse for de værdier og udviklingspotentialer, de bevaringsværdige kulturmiljøer udgør.

Kommunens mål fra arkitekturpolitikken om at sikre sammenhæng mellem de historiske kvaliteter og moderne arkitektur, skal indgå i de nye områders identitet.

Udpegnings af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger vurderes at have væsentlige påvirkninger af miljøet i forhold til målene om at **bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling og -omdannelse** samt at **sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø**. Endvidere er det vurderingen, at udpegnings af kulturmiljøer kan have en positiv virkning på målet om at **begrænse ressource- og energiforbruget**. En positiv effekt kan også opnås i forhold til at **fremme den rekreative anvendelse af byen**. Desuden vurderes det, at udpegnings vil virke positivt på **skabelsen af bedre byliv**.

Endelig vurderes det, at udpegnings i visse tilfælde kan virke imod målet om at **fortætte byen**, idet udpegnings kan begrænse mulighederne for nedrivninger og opførelse af nybyggeri. Dette vurderes dog i praksis ikke at være et problem, fordi mulighederne allerede er begrænsede i mange af de udpegede områder gennem fredninger og/eller bevarende lokalplaner. Endelig vil det stadig være muligt at byudvikle og opføre byggeri inden for de områder, der er planlagt til byudviklingsområder.

Afværgeforanstaltninger: Københavns Kommune er forpligtet til at sikre at der ikke vedtages noget, der er i strid med retningslinjerne om udpegnings af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger. Udpegnings skal sikres i de kommende kommuneplaner.

Overvågningsprogram: Endvidere sikres en overvågnings af om planerne er i overensstemmelse med udpegnings gennem fremsendelse af lokalplaner for kulturmiljøer til Kulturarvstyrelsen.

Miljøvurdering af ny fjernvarmeledning fra Avedøreværket

En ny ledningsforbindelse (søslange) mellem Avedøreværket (AVV) og indre by i nærheden af H.C. Ørsted Værket (HCV) ønskes etableret, da det giver mulighed for at anvende den i dag uudnyttede kapacitet på AVV til forsyning af det dampkonverterede område efterhånden som der nedlægges kapacitet på Svanemølleværket (SMV) og H.C. Ørsted Værket (HCV). Fjernvarmeforsyning af den indre by omlægges frem til 2020 fra damp til vand, som er væsentligt mere energieffektivt.

Ændringen påvirker målet om at **reducere CO₂-udledningen** i København positivt, da varme produceret udenfor kommunen på et værk, som er lettere tilgængeligt for skib og lastbil mindsker behovet for transport til, fra og i København. Dette vil have også have en positiv effekt på **støj og luftforurening i byen**.

Ledningen vil virke positivt i forhold til målet om at **spare energi, da effektiviteten af Avedøreværket øges**. Samtidig vil Avedøreværket overgå fra fyring med kul til biomasse, og der vil således kunne sikres en mere bæredygtig fjernvarmeforsyning.

Nabokommunerne vurderes at ville kunne få en forbedring af disse kommuners CO₂-regnskab som følge af fjernvarmeledningen, hvis den ny kapacitet ikke anvendes fuldt ud i Københavns Kommune.

Ændringen vurderes at kunne have en potentiel negativ indvirkning for miljøet under målet om at skabe **øget biologisk mangfoldighed**. Dette skyldes, at ledningen skal krydse Kalvebodløbet igennem et Natura2000-område. Det vurderes kun at være i anlægsfasen at der kan forekomme påvirkninger. På Amagersiden vil ledningen på en strækning løbe indenfor Kalvebodkilefredningen. Her vurderes det også kun at være i anlægsfasen, der vil kunne være påvirkninger.

Etablering af ledningen kræver en række tilladelser og dispensationer. Desuden skal den behandles i henhold til VVM-lovgivning.

Afværgeforanstaltninger og overvågningsprogram: I forbindelse med de tilladelser, der skal give til anlægget, vil der blive stillet krav om afværgeforanstaltninger og overvågnings om nødvendigt.

Miljøvurdering af den strategiske del af Kommuneplan 2011

Ud over ovennævnte miljøvurdering, der er nødvendig og tilstrækkelig i henhold til miljøvurderingsloven, har Københavns Kommune også lavet en vurdering af Kommuneplan 2011's strategiske del.

Øresundsregionen, driver for vækst

Set i et regionalt perspektiv vurderes det at være miljømæssigt bedre, at byudviklingen sker ved byomdannelse af tidligere arealer anvendt fx til havne- og industriformål beliggende tæt ved god kollektiv trafikbetjening inden for "Fingerbyen", frem for at byudviklingen skulle finde sted ved at inddrage ny arealer til byvækst andre steder i regionen.

Styrkelse af det regionale perspektiv med fx cleantech-sektoren og flere internationale kongresser inden for klima, energi og miljø i Øresundsregionen vil være trafikskabende.

Et øget samarbejde på tværs af Øresund vil samlet set være en udfordring i forhold til mulighederne for at støtte op om målet om at sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt biltransportbehov, da aktiviteterne alt andet lige spredes over et større geografisk område. For Københavns vedkommende imødekommes udfordringen ved den befolkningsmæssig vækst delvist med åbningen af Cityringen i 2018.

Et styrket forsknings- og erhvervsliv som følge af bedre muligheder for erhvervslokalisering for iværksættere i regionen bl.a. gennem indsatser som Øresund Business Match og European Spallation Source vil også betyde mere trafik internt i regionen. Det kan imidlertid også medføre synergieffekter, hvor virksomheder, der tidligere lå lagt fra hinanden, samler sig i klynger med mindre trafik til følge.

Visionerne om en sammenhængende millionby med flere indbyggere vil, ud over en stigning i trafik kunne medføre en række konsekvenser for støj, luftforurening og CO₂-udledning, hvis ikke der sættes ind med begrænsende foranstaltninger. Nye togforbindelser mellem København og Malmø og bedre og flere cykelstier er en del af en strategi, der skal sikre færre biler i byen. Dette vil begrænse støj og luftforurening fra trafikken. Indsatsen forventes endvidere at medvirke til færre trafikulykker og derved indirekte indvirke positivt på målet om, at flere cyklister skal føle sig trygge i trafikken.

En realisering af Kommuneplanens vision for Øresundsregionen vil vanskeliggøre en opfyldelse af kommunens mål for støjforurening, hvis ikke den kollektive trafik og cykeltrafikken styrkes og laves indsatser for at reducere antallet af stærkt støjbelastede boliger.

Selvom en udvidelse af aktiviteterne i Københavns Lufthavn ligger inden for lufthavnens miljøgodkendelse, kan man med en styrkelse af lufthavnen, som der ønskes med planen, ikke afvise, at særligt visse borgere i Tårnby og Dragør kan opleve større gener. Den teknologiske udvikling indenfor flybranchen går i retning af mere støjsvage flytyper, som vil imødegå denne problemstilling.

En fortætning der samtidig sikrer et mindsket ressourceforbrug til biltransport og opvarmning har en positiv betydning for klimapåvirkningerne, idet der, set i et regionalt og nationalt perspektiv, udledes mindre CO₂, end hvis befolkningen boede mere spredt.

Udvikling af grøn energi som f.eks. vindmølleenergi i byen og regionen, lagring af vedvarende energi og forsyning med

fjernvarme og vedvarende energi-løsninger i de nye byudviklingsområder vil mindske byens CO₂-udledning.

Styrkelse af cleantech-sektoren i Øresundsregionen med bl.a. flere internationale kongresser inden for klima, energi og miljø forventes også på sigt positivt at kunne styrke udviklingen af de vedvarende energi- og energismarte løsninger, der kan mindske CO₂-udledningen.

Samlet set er der store udfordringer for regionen i forhold til at minimere generne fra den trafikgenerering som de planlagte aktiviteter medfører.

Et godt hverdagsliv i København

Det vurderes som positivt ift. målet om mangfoldigheden at

- at nye boliger i byudviklingsområderne skal opføres som både private, andelsboliger og almene boliger
  - at bygge flere almene boliger
  - at udbygge daginstitutionerne, da der herved skabes rammer som kan gøre, at børnenes forældre finder det attraktivt at blive boende i bydelen
  - at 20% af boligerne i byudviklingsområderne skal være små
  - at gennemføre en fokuseret indsats i de socialt udsatte boligområder
- I forhold til målet om byens rum og byens liv, vurderes det som positivt,
- at der åbnes op for fritidsanvendelse og udfoldelsesmuligheder i områder udpeget til formål som erhverv, tekniske anlæg mv. hvor mulighederne tillader det.
  - at der ikke fjernes væsentlige eksisterende muligheder for at udfolde sig i byens rum, men at der kan måske skabes nye.
  - at cyklernes A-net udbygges og at der etableres strøggader.
  - at københavnere og specielt ældre og børn ved at der skabe en fysisk tilgængelig by med bevægelsesfrihed og tryghed, vil kunne færdes friere.

En fortætning, som der er lagt op til kommuneplanen, vil kunne være i modstrid med målene om sikring af udendørsophold og rekreative områder. Men da byudviklingen ikke indskrænker de allerede eksisterende grønne og blå områder, men til gengæld åbner op for flere områder, som bl.a. i Sydhavnen, Nordhavnen og City, vurderes kommuneplanens betydning for byudviklingen samlet set som værende positiv og styrkende for de grønne og de blå elementer i byen. Som følge af fortætning vil der dog kunne opstå negative konsekvenser for kvarterets arkitektur samt for lys i gård-, gaderum og boliger/erhverv

København som laboratorium for grøn vækst

Det vurderes at de samlede tiltag som visionen om *København som et laboratorium for grøn vækst* indeholder, vil medvirke til at begrænse biltrafikken og de deraf af ledte gener. De vil også på længere sigt medvirke til at nedbringe CO₂-udledningen.

En række tiltag fra partnerskaber om demonstrationsprojekter til grønne hensyn i planlægningen vurderes som positive ift. at øge andelen af vedvarende energi og ift. at spare energi.

Lavenergiområderne kan også bidrage positivt til målet om at øge andelen af vedvarende energi, hvis det lavere energiforbrug dækkes af vedvarende energikilder såsom sol og vindkraft. Ved gennemførelse af lavenergiområder vil målet om at sikre ren luft også understøttes. Det potentielle fald i brug af fossile brændsler til energiproduktion i København vurderes dog at have en begrænset effekt i forhold til de samlede luftemissioner i selve byen, som hovedsageligt stammer fra biltrafikken. Arbejdet med at styrke en grøn mobilitet skal skabe grønnere trafikformer.

Det er positivt i forhold til målene på vandområdet, at Kommuneplan 2011 tilføjer en række nye grønne emner, som der kan optages bestemmelser om i lokalplaner.

De øgede affaldsmængder som følge af større vækst vil stå i modsætning til kommunens målsætning om mindre affald. Hvis visionerne i Kommuneplan 2011 virkeliggøres, vurderes det at have den negative miljømæssige konsekvens, at der vil ske en forøgelse af ressourceforbruget og affaldsgenereringen.

Grønne byløsninger (fx grønne tage og permeable overflader), lavenergi i de nye byområder og begrønning af byen forventes at kunne bidrage positivt til målsætningen om CO₂-neutralitet og tilpasning til fremtidens klima.

Det er positivt at kommuneplanen indarbejder grønne hensyn, som allerede nu kan bidrage til indsatsen for klimatilpasning af byen. Dog kunne en inddragelse af flere grønne hensyn som fx solceller i planlægningen gøre planen bedre, set fra et miljømæssigt og klimaafbødende synspunkt. Dette kræver imidlertid ny lovgivning.

En dispensation fra kravet til lavenergibyggeri kan medføre både et større og et mindre CO₂-udslip end et byggeri i lavenergiklasse. Det er derfor afgørende for en dispensation, at den samfundsøkonomiske gevinst ved dispensationen er så stor, at den kan retfærdiggøre en øget CO₂-udledning, hvis dette er tilfældet. Omvendt kan der spares CO₂ ved at kunne vælge det centrale fjernvarmenet, hvor dette sparer CO₂ i forhold til lokale energiløsninger.

Kommuneplan 2011 vurderes samlet set at ville have en væsentlig positiv effekt for mulighederne for at understøtte de erhverv og vækstmiljøer, der er centrale for byens grønne vækst og livskvalitet, og som kan sikre byen og regionens langsigtede udvikling.

Viden og erhverv i København

Tiltag som *Vidensbyen Nørre Campus* og et internationalt miljø på Carlsberg vurderes at skabe rammer for et bedre byliv.

Kommuneplan 2011 vurderes samlet set at ville have en væsentlig positiv effekt på muligheden for at understøtte de erhverv og vækstmiljøer, der er centrale for byens grønne vækst og livskvalitet.

Udfordringen er trafikken som, i givet fald følger med, med øget trængsel, støj, CO₂-udledning og luftforurening til følge.

Fokuseret byudvikling

Den fokuserede byudvikling eller det skift i det planmæssige fokus på disse områder vurderes ikke at påvirke kommunens miljømål.

2. Kommuneplan 2011's mål, udfordringer og indhold

Grøn vækst og livskvalitet er overskriften for Københavns Kommunes vision for fremtiden. En vision som københavnere skal mærke i deres hverdag. Og en vision som kun er mulig, hvis vi får offentlige og private investeringer i byudviklingen til at spille sammen. Københavns Kommune vil sikre fremtiden gennem denne vision og overvinde de fire store udfordringer, som København står over for:

- 637.000 københavnere i 2025
- transport og trafik i byen
- sammenhængskraften i København
- Københavns konkurrenceevne ift. andre storbyer

Øresundsregionen, driver for vækst

I 2025 er udgør København og Malmø en sammenhængende millionby med ca. 4 mio. indbyggere, der kan skabe forudsætningerne for en konkurrence- og bæredygtig Øresundsregion. Byerne er i social balance med sund og grøn vækst. Øresundsregionen er den første CO₂-neutrale grænseregion i Europa med stor mobilitet og gode betingelser for erhvervslivet. Som en af Europas største universitetsregioner tiltrækker byerne talenter indenfor innovation og viden.

Der er følgende udfordringer:

- Mange flere borgere på vej til København og Malmø
- Sløj vækst i Øresundsregionen
- Flaskehalse i infrastrukturen
- Byerne er ambitiøse på klimaet

Det løser Kommuneplan 2011 bl.a. ved:

- At skabe sund og grøn vækst ved bl.a. vedvarende energi og forsyning, systemeksport af cleantech-løsninger og internationale kongresser
- At undersøge muligheden for en bedre baneforbindelse over Øresund og forbedre den kollektive trafik til Sverige
- At støtte erhvervslokalisering og samhandel
- At skabe mulighed for flere boliger, herunder til forskere og studerende
- At nedsætte CO₂-udledningen og udvikle en bæredygtig by

Et godt hverdagsliv i København

I år 2025 er København fortsat én af verdens bedste byer at bo i. En inspirerende by med sin helt særlige og unikke fremtræden, skabt i dialog med københavnere. København skal være den mest inkluderende storby i Europa i 2015 med mange nye unge og børnefamilier. Omkring 45.000 nye boliger, nye store kultur- og fritidsfaciliteter, grønne lommer og tryghed for alle gør København i 2025 til en mangfoldig hovedstad i social balance med respekt og rummelighed.

Der er følgende overordnede udfordringer:

- Kommunale kerneydelser under pres
- Behov for flere boliger

- Boligområder med mange socialt udsatte
- Flere aktivitetsmuligheder, rekreative arealer og kulturtilbud
- Trygheden kan blive bedre

Det løser Kommuneplan 2011 bl.a. ved:

- At udbygge institutioner og skoler til børn
- At skabe mulighed for et varieret boligbyggeri med ungdoms- og kollegieboliger og nye almene familie- og plejeboliger
- At skabe gode vilkår for husbåde
- At byrum kan udnyttes midlertidigt
- At skabe tilgængelighed og tryghed
- At begrænse støjgener
- At søge at åbne for fritidsanvendelse og udfoldelsesmuligheder i områder udpeget til andre formål
- At udpege de vigtigste elementer i den københavnske kulturarv.

København som metropol for grøn vækst

I år 2025 er København verdens første CO₂-neutrale hovedstad og førende på grøn teknologi og innovation i Europa. København er regional drivkraft og i Øresundsregionen demonstreres grønne byløsninger. Byen er et grønt vækstlaboratorium med verdens bedste cykelsystem og moderne sammenhængende kollektiv trafik.

Der er følgende udfordringer:

- Hård international konkurrence om grøn vækst
- Behov for en stærkere cleantech sektor, der kan skabe jobs og økonomisk vækst
- Behov for partnerskaber
- Sænkning af CO₂-udledningen og reducere af energiforbruget i byen
- Fremkommeligheden udfordres med flere københavnere

Det løser Kommuneplan 2011 bl.a. ved:

- At Nordhavn bliver ramme om udvikling af innovative systemløsninger
- At udbygge metrocityringen
- At indføre grønne hensyn
- At udpege områder til bedste energiforsyning, herunder lavenergi
- Grøn vækst bliver del af Københavns Kommunes kommuneplan, lokalplaner og handlingsplaner.

Viden og erhverv i København

I år 2025 er København en attraktiv vidensby, som har let ved at tiltrække udenlandske studerende, forskere, medarbejdere og virksomheder, der skaber grundlag for en grønnere, sundere og mere spændende storby. Der er et godt regionalt og internationalt samarbejde mellem offentlige myndigheder, private virksomheder og vidensinstitutioner. Københavnerne lever af at skabe velfærd turisme samt markante og vedvarende store anlægsprioriteringer. Virksomhedernes vilkår for vækst er forbedret ganske betragteligt med partnerskaber og en helt ny ramme om samarbejdet mellem forskningsinstitutioner og virksomheder i byen. De fleste beskæftigede københavnere har

internationale kolleger og kvaliteten af vores arbejdsstyrke forbedres.

Der er følgende udfordringer:

- Får få innovative samarbejder og for lille kritisk hjemmemarked
- Behov for bedre mobilitet
- For dårlige vilkår for internationale medarbejdere, studerende og forskere
- Styrkelse af københavnerbrancher
- For lidt kvalificeret arbejdskraft og beskæftigelsen falder
- Turismen skal styrkes og sætte København på verdenskortet
- For få iværksættere overlever, og de mellemstore virksomheder vokser ikke

Det løser Kommuneplan 2011 bl.a. ved:

- At der i vidensbydelen Nørre Campus skabes et innovativt samarbejde mellem forsknings- og uddannelsesinstitutioner, virksomheder, myndigheder og den omgivende by.
- At Nordhavn anvendes som et grønt laboratorium for byudvikling
- At udbygge den trafikale infrastruktur, idet kommunen sammen med staten undersøger muligheden for større anlæg i og omkring Københavns Kommune
- At forbedre forholdene for internationale familier
- At rådgive videnbaserede iværksættere, små virksomheder og engelsksproget erhvervsservice
- At investere i byudvikling med bl.a. en metrocityring og profilere byens erhvervsområder

Fokuseret byudvikling

I kommuneplanen beskrives der også 9 områder, hvor der i 2011 skal udarbejdes handlingsplaner, så København får mest ud af de investeringer, der kommer i områderne:

- Ørestaden
- Valby Syd
- Sydhavn
- Nordhavn
- Nørre Campus
- Nordvest
- Nordøstamager
- Fra Købbyen til Politortorvet

Komplet revision af kommuneplanen

Med vedtagelsen af planstrategien besluttede man at der skal gennemføres en komplet revision af kommuneplanen med udgangspunkt i Kommuneplan 2009, hvilket vil sige at Kommuneplan 2009's hovedstruktur og rammer er revideret.

Samtidig er Kommuneplan 2011 en digital kommuneplan på kommunens hjemmeside, hvorfor kommuneplanens disposition og tekst er revideret, så den passer til www-mediet.

Planens forbindelse til andre planer

Københavns Kommuneplan 2011 skal være i overensstemmelse med Landsplandirektivet for Hovedstadsområdet - Fingerplan 2007. Det betyder bl.a., at byudvikling af regional betydning skal koordineres med udbygning af hovedstadsområdets overordnede infrastruktur med særlig hensyntagen til den kollektive trafikale betjening. Kommuneplan 2011 skal også være i overensstemmelse med udviklingsplanen for Region Hovedstaden, der blev vedtaget i 2008.

Kommuneplan 2011 vurderes ikke at være i modstrid med nabokommunernes kommuneplaner.

Tidligere miljøvurderinger

Der blev første gang udarbejdet en miljøvurdering af Københavns kommuneplan i 2005 og sidste gang i 2009. For et mere omfattende indblik i, hvordan mange af de eksisterende og bevarede planmæssige rammer og planer for den fremtidige udvikling af København er miljøvurderet, henvises der til disse tidligere miljøvurderinger.

3. Metode

Det er kun planmæssige ændringer fra Kommuneplan 2009 til Kommuneplan 2011 der er miljøvurderet. Dette hænger dels sammen med, at loven kun stiller krav om miljøvurdering af ændringer, dels at den seneste miljøvurdering ikke er ret gammel, og derfor fortsat er aktuel for de områder den dækker.

Miljøvurderingen er målstyret, hvilket betyder, at vurderingen er styret af og foretaget i forhold til en række planmæssigt relevante miljømål, som de fremgår af kommunens planer og politikker (se bilag 2). Kommunens miljømål dækker de temaer, som loven fastlægger at miljøvurderingen skal omfatte (se bilag 1).

Kommunens mål struktureret efter bæredygtighedsværktøjets hensyn

Københavns Kommune har mange miljømål, og en vigtig opgave har derfor været at få overblik over, hvilke af disse, der er relevante i forbindelse med kommuneplanlægningen. Der er i vurderingen set på mål fra en række planer: "Københavns Agenda 21- plan 2008-2011", Miljømetropolen, Klimaplanen, Kommuneplanstrategi 2007: Den tænkende storby", "Kommuneplan 2009", "Metropol for mennesker" og "Spildevandsplan 2008" m.fl.

Miljømålene er struktureret efter hensynene i kommunens bæredygtighedsværktøj. Dette værktøj er baseret på det brede bæredygtighedsbegreb (miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed), består af 14 hensyn og er kort fortalt beregnet til og udviklet som et dialogbaseret værktøj, der skal bruges til at give udviklingen af større byudviklingsområder et "bæredygtighedscheck" (se www.kk.dk/bdv). Værktøjet er udviklet siden sidste miljøvurdering og værktøjet med de 14 hensyn giver samtidig en forståelsesramme for, hvad Københavns Kommune forstår ved bæredygtighed.

Ved at bringe bæredygtighedsværktøjets hensyn i anvendelse i denne sammenhæng sikres en anvendelse af den udviklede terminologi i anden relevant planmæssig sammenhæng. De relevante hensyn er derfor dels anvendt til at strukturere de udvalgte mål efter (se miljøvurderingsmatrixen i bilag 3), og dels til at strukturere miljøstatusafsnittet efter (se kapitel 4).

Ud af værktøjets i alt 14 hensyn, er 11 hensyn blevet fundet relevante set i sammenhæng med miljøvurderingen (de udvalgte hensyn er vist i figur 1). De udvalgte hensyn er blevet sammenholdt med lovens miljøhensyn for at sikre, at alle de lovpligtige hensyn er dækket ind (se bilag 1). Det er således sikret, at miljøvurderingen tager hensyn til alle lovens parametre, selvom den er struktureret anderledes.

De 11 udvalgte hensyn er:

Arealanvendelse

Transport

Energi

Vand

Materialekredsløb

Grønne og blå områder

Social mangfoldighed

Byens rum

Byens liv

Identitet

Loven om miljøvurdering foreskriver, at miljørapporten skal give oplysninger om: "den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser samt arkitektonisk og arkæologisk arv, og det indbyrdes forhold mellem samtlige disse faktorer. Afslutningsvis foreskriver loven, at der i miljørapporten også skal gives oplysninger om de beskyttelses mål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og hvordan der er taget hensyn til målene.

Scoping – afgrænsning til ændringer i kommuneplanen

Afgrænsningen af, hvilke planmæssige ændringer, der skulle miljøvurderes, har taget udgangspunkt i en vurdering af, om de enten kunne have en positiv indvirkning (+) af målene, en negativ indvirkning (-), eller om de både kunne have positive og negative påvirkninger (+/-), se også senere i dette afsnit og i kriterierne i skemaet i bilag 3 for en uddybning.

De planmæssige ændringer i den nye kommuneplan, som Københavns Kommune vurderede omfattet af kravet om en miljøvurdering, og som blev beskrevet i det udsendte scopingbrev, var:

- 1) arealer til opbevaring af biomasse som ny vedvarende energiform i København,
- 2) fjernvarme via geotermi (Amagerværket, Nordhavn),
- 3) anvendelse af den laveste lavenergiklasse i alle store byudviklingsområder,

- 4) fjernkøling (Kongens Nytorv, Rådhusplads, Riget m.fl.),
- 5) nye grønne hensyn i planlægningen herunder solenergi, 6) kulturarv (udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger) som en del af kommuneplanen,
- 7) mindskning af boligstørrelse i nybyggeri fra 95 til 85 m² samt et krav om en andel mindre boliger i byudviklingsområder,
- 8) trafik herunder ændring af parkeringspolitikken,
- 9) områder til fokuseret byudvikling, hvor offentlige investeringer søges koordineret med private samt med kommunale planer og indsatser, og sidst
- 10) fjernvarmeledning fra Avedøreværket til H.C. Ørstedsværket.

Ud over denne miljøvurdering, der er nødvendig og tilstrækkelig i henhold til miljøvurderingsloven, har Københavns Kommune som tidligere nævnt også foretaget en overordnet miljømæssig vurdering af den strategiske del af kommuneplanen (kapitel 6).

Til at fastlægge hvilke miljømål, ændringerne kunne have en virkning på, blev der anvendt en miljøvurderingsmatrice. Den rå matrice samt matricer for alle ændringer kan ses i henholdsvis bilag 2 og 4.

Høring af berørte myndigheder

Der har været afholdt en høring af berørte myndigheder. I høringen kom der bemærkninger fra Frederiksberg og Gentofte Kommuner, Københavns Museum og Københavns Museum samt Børn og Unge-forvaltningen i København. Flere. Svarene er behandlet i hvidbog for scoping af miljøvurdering af Kommuneplan 2011.

Miljøvurdering af ændringerne

På baggrund af scoping, blev det dernæst vurderet, om ændringer indebar en væsentlig indvirkning på miljøet).

Til scoping blev miljømålsmatricen anvendt (se bilag 3). I kolonnerne blev det afkrydset, om den givne ændring enten ingen påvirkning har af målene (0), har en positiv indvirkning (+), negativ indvirkning (-), om det både kan have positive og negative påvirkninger (+/-) og endelig om ændringen vurderes at have en væsentlig indvirkning for miljøet (det som ifølge loven afgør, om der skal foretages en miljøvurdering).

Matricen er det arbejdsredskab, der muliggør en systematisk og oversigtlig miljøvurdering af de forskellige ændringers konsekvenser.

Arbejdet med miljøvurderingen blev igangsat samtidig med udarbejdelse af et forslag til kommuneplan for at for at skabe mulighed for at påvirke udviklingen af planen. Da arbejdet med kommuneplanen blev mere fremskredent viste det sig at en del af de ændringer, der tidligere var blevet scopet reelt var så begrænsede, at de ikke ville have nogen væsentlig indflydelse på miljøet.

Dette var tilfældet for detailhandel, trafik/parkering, arealer til biomasse, fjernvarme via geotermi, lavenergiklasse, fjernkøling og grønne hensyn.

Tilbage stod Udpegningen af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger (forkortet til Kulturarv i det følgende). Hertil kom en ny fjernvarmeledning, som tillige medførte en supplerende scoping og høring, da dette forslag kom efter at den første scoping og høring var gennemført. Disse to temaer - Kulturarv og Fjernvarmeledning - er de eneste planmæssige ændringer, der er miljøvurderet (se kapitel 5).

Vurdering af den strategiske del af Kommuneplan 2011

Denne del af miljørapporten ligger ud over den vurdering, som kommunen skal udføre i henhold til miljøvurderingsloven. Den er taget med for at give en vurdering af kommuneplanens visioner.

Vurderingen er foretaget efter samme metodik som de førnævnte planmæssige ændringer, og på hvert af de i alt 5 afsnit, som den strategiske del af kommuneplanen består af (se kap. 2 og 6). Disse afsnit er således vurderet efter hvilke hensyn og mål de kan have en påvirkning på, men uden at gå nærmere ind i en vurdering af, om påvirkningen er væsentlig. Der er heller ikke for visionerne anvist afværgeforanstaltninger.

Afbødende og miljøfremmende foranstaltninger

Hvis en indvirkning fra en planmæssig ændring er vurderet som væsentlig og negativ, skal det vurderes om og hvordan de negative konsekvenser kan afbødes. Afbødning dækker i henhold til loven hhv. at undgå, minimere og kompensere for negative virkninger. Afbødende foranstaltninger kan være meget forskellige, men kan omfatte alt fra at ændre planens retningslinjer til tekniske foranstaltninger, informationskampagner, arealmæssige disponeringer m.v. For de væsentlige negative konsekvenser er der givet forslag til afbødende foranstaltninger. I mange tilfælde er kommuneplanens indsatser positive eller neutrale og dermed i overensstemmelse med miljømålene.

Overvågning

For de indvirkninger, der er væsentlige og miljømæssigt negative, skal der foretages en overvågning af miljøpåvirkningen. De påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning indgår ikke som en del af matricen, men er fastsat efterfølgende.

4. Miljøstatus og eksisterende miljøproblemer

Miljøstatus er en beskrivelse af den eksisterende miljøtilstand i Københavns Kommune for de udvalgte miljømål, inden de planlagte ændringer i kommuneplanen gennemføres. Kapitlet er som resten af rapporten opbygget efter de udvalgte hensyn fra bæredygtighedsværktøjet (arealanvendelse, transport osv.). Miljøstatus indeholder såvel eksisterende miljøproblemer som eksisterende miljøkvaliteter, og bygger på eksisterende viden og oplysninger fra de planer, hvorfra målet stammer, fx Klimaplanen (se bilag 2). Oplysningerne som fremgår af miljøstatus, kan der findes referencer på, kan enten hentes i kommunens grønne regnskab (<http://www.kk.dk/Borger/Miljoe/Miljoeregnskab.aspx>)

og/eller i bæredygtighedsværktøjet hvor der kan linkes til de relevante planer (se www.kk.dk/dbv).

Miljøstatus anvendes som den referenceramme kommuneplanen vurderes i forhold til. Endelig danner miljøstatus baggrund for at beskrive den fremtidige udvikling. Hvordan ser denne ud, hvis ændringerne i den nye Kommuneplan 2011 ikke vedtages eller gennemføres. Sidstnævnte kaldes også 0-alternativet, men er her omtalt som "udfordringer".

Arealanvendelse

Kommuneplan 2009 skabte nye muligheder for fortætning, særligt i de stationsnære byområder, hvor de generelle rammer tillader bebyggelsesprocenten på op til 185. Desuden skabte mulighederne for højhuse også fortætningsmuligheder.

De nye og bedre muligheder for fortætning skal øge kundegrundlaget for den kollektive trafik, skabe bedre byliv med en blanding af forskellige funktioner, give en god økonomi i byudviklingen og generelt styrke processen om mere bæredygtighed i byen. Hvad angår transportpolitikken understøttes denne i kommuneplan 2009 af nye parkeringsnormer og et bedre cykelrutenet, som bl.a. skal medvirke til at få trafikanterne til at bruge den kollektive trafik eller cykle. Uden for de stationsnære områder sikres der gode forbindelser med cykel og bus til stationerne.

Større erhverv placeres stationsnært, i overensstemmelse med principperne i Fingerplan 2007. Bl.a. skal større serviceerhverv og institutioner placeres ved knudepunktsstationer og centraladministrationen og regionale offentlige institutioner har fortrinsvist i Københavns centrale byområde og Ørestaden.

Detailhandel placeres hovedsageligt i de regionale centre City/Fisketorvet og Ørestad samt i 8 bymidter langs bydelenes hovedstrøg. Sammen med en lang række bydels- og lokalcentre sikrer det, at der for alle i byen er kort til indkøbsmuligheder, så det også er fordelagtigt at cykle eller gå. Endvidere sikre det at den regionale handel ligger stationsnært eller med god busbetjening.

I Kommuneplan 2009 er der fastlagt en rækkefølgeplanlægning. Principperne bag er bl.a. at udvikling af de stationsnære områder og områder med stor beliggenhedsværdi bør prioriteres højt, at udviklingen bør fremme tætte bykvarterer med et levende og alsidigt byliv og at udviklingen tilgodeser ønsket om et differentieret boligudbud.

Med anlæg af metroens 4. etape - Cityringen - vil 85 % af alle trafikmål i den tætte del af byen ligge indenfor gangafstand fra en station.

Udfordringer

Ovennævnte principper for planlægning af byudvikling og arealanvendelse videreføres i Kommuneplan 2011.

Transport

Der opleves i dag trængsel inde i København og der er generelt meget trafik i hele hovedstadsområdet. Trængsel forstås her som et udtryk for generi i forbindelse med nedsat bevægelsesfrihed i trafiksystemet. Stigningen i trafikken ses mest i de ydre dele af kommunen, hvor især motorvejsnettet på Amager bidrager til stigningen. Den øgede trafik skyldes både øget bilejerskab, øget bilbrug og øget indpendling til København fra omegnen. Det samlede antal kilometer bilkørsel er gennem de sidste 10 år steget med 11 %. Hertil kommer at kapaciteten på visse hovedbaner og S-banen er fuldt udnyttet. Trængsel forefindes på forskellige niveauer i København fra ubetydelig til kritisk trængsel. Trængslen har indirekte negativ betydning for flere forhold, herunder for livskvalitet, cyklende og gående trafikanter, støjforurening, luftkvalitet og samfundsøkonomi.

Cyklisme

Over en tredjedel af alle pendlere i København er i dag på cykel. Det svarer til, at 150.000 mennesker eller 37 % dagligt tager cyklen til arbejde eller uddannelse i København. Sammenlignet med andre storbyer er det et meget flot niveau, men hvis målet på 50 % skal nås i 2015, skal yderligere 55.000 begynde at cykle.

I 2009 er der bl.a. etableret cykelsti på Carl Jakobsens Vej og Øresundsvej. Og yderligere en lang række anlægsprojekter på cykelområdet er nået så langt, så selve etableringen af de nye cykelstier og krydsombygninger vil ske i 2010. Et eksempel er cykelstien i Stormgade, som har været ønsket længe.

Anlægs pakken "Kickstart København", som blev aftalt i marts 2010, omfatter bl.a. ca. 100 mio. kr. til nye og bedre cykelforbindelser. Hertil kommer, at der i 2010 sættes indsatser i gang rettet mod specifikke målgrupper, bl.a. børn, tilflyttere og - i samarbejde med omegnskommunerne - pendlere med lidt længere afstande på mellem 10-20 km.

Tryghed for cyklister

Antallet af dræbte og alvorligt tilskadede cyklister i trafikken er faldet væsentligt i 2009 sammenlignet med 2008. I 2010 var der 89 alvorligt tilskadede og 3 dræbte, dvs. 91 i alt, mod 104, heraf 2 dræbte i 2009 og 121 i 2008. Set over en længere periode er der også tale om en positiv udvikling. Hvor der i dag sker én dødsulykke eller anden alvorlig ulykke pr. 3,8 mio. cyklet km, var det tilsvarende tal i 1996 én ulykke pr. 1,2 mio. cyklet km. Risikoen for som cyklist at blive involveret i en alvorlig ulykke er således reduceret med 67 % i løbet af de seneste 13 år.

Støj

Der blev i 2007 lavet en støj kortlægning som viser, at der i Københavns Kommune er ca. 50.000 boliger, hvor støjen fra vejene er uacceptabel (dvs. at det vægtede døgn gennemsnit er mere end 68 dB). Heraf er over 6000 boliger udsat for mere end 73 dB. Det skønnes at dette tal i 2015 vil være nedbragt til 30.000 københavnske boliger, hvor beboerne vil være udsat for sundhedsskadelig støj om natten. Det

skønnes at knap halvdelen af byens skoler og omkring en femtedel af daginstitutionerne i 2015 vil ligge i områder med for højt støjniveau fra trafik. Begge skøn forudsætter, jf. den nye støjhandlingsplan, at kommunen viderefører og fortsat finder finansiering til den planlagte indsats for at nedbringe støjen fra vejtrafikken, herunder især udlægning af støjreducerende asfalt ved vejvedligeholdelse. Kommunen udlægger løbende støjsvag asfalt i forbindelse med vedligeholdelse af strækninger med meget trafik.

Luftkvalitet

Luftforureningen i København kommer langt overvejende fra vejtrafikken. EU's grænse for store partikler, har været overholdt siden 2007. De seneste målinger fra 2009 viser, at døgnmiddelværdien for grove partikler for første gang heller ikke overskred den fastsatte grænse mere end det tilladte antal gange i løbet af året.

Kommunen har en luftkvalitetsplan, som vurderer effekten af en række konkrete tiltag, som kommunen og staten allerede har iværksat, samt effekten af den løbende fornyelse af alle bilerne i byen. Førstnævnte vurderes af Miljøstyrelsen til at bidrage med en reduktion i 2015, således at EU's grænseværdi vil være overholdt. De virkemidler kommunen løbende anvender, omfatter fx trafiksanering, parkeringsrestriktioner, fremme af cykeltrafik, støjdæmpende asfalt, grønne krav ved udbud af den kollektive trafik samt anvendelse af stationsnærhedsprincippet og højklasset kollektiv betjening i nye byområder.

Hertil kommer Miljøzonen, der betyder at alle tunge køretøjer, der var over 4 år gamle den 1. juli 2010, kun må køre inden for kommunegrænsen, hvis de har påmonteret et partikelfilter. Filtrene reducerer især udstødningsgassernes indhold af ultrafine partikler, som meget tyder på udgør det væsentligste sundhedsproblem i relation til luftforurening, men som der ikke findes grænseværdier for.

Kommunen mangler fortsat tilstrækkelige virkemidler til regulering af omfanget af trafikken, ligesom det længe har været et ønske, at Miljøzonen blev ændret, så kommunen bl.a. fik mulighed for også at stille krav til person- og varebiler, som det fx ses i Tyskland. Uden disse virkemidler har kommunen vanskeligt ved fremadrettet at iværksætte en ambitiøs indsats for at reducere luftforureningen. Den kommende handlingsplan for Grøn Mobilitet, som forventes politisk vedtaget efteråret 2011, vil omfatte nye tiltag, der bl.a. skal bidrage til at forbedre sundheden og at give alle, der transporterer sig i byen, bedre muligheder for at vælge et grønt transportmiddel.

Udfordringer

Skal målet om at 50 % cykler fra hjem til uddannelse/arbejde være inden for rækkevidde kræver det, at aktivitetsniveauet i 2010 fastholdes også de kommende år. En anden forudsætning for at nå målet er desuden restriktioner på biltrafikken fx gennem trængselsafgifter. Her mangler kommunen fortsat det lovgivningsmæssige grundlag for at kunne indføre trængselsafgifter.

På transportområdet forventes det, at biltrafikken i 2025 vil være steget 10-15 %, trods udbygning af metroen, bedre forhold for cyklisterne og nye innovative trafikløsninger.

I forhold til trafikstøjen forventes kun en lille mindskning af trafikstøjen, idet effekten af støjreducerende belægninger næsten opvejes af trafikstigningen. Nye boliger skal bygges efter kommuneplanens retningslinjer om forebyggelse af støjgener. Der stilles her krav til det indendørs støjniveau og støjen på udendørs opholdsarealer. For den ældre boligmasse kan en reduktion af støjgener ske vha. støjisolerende vinduer ved renovering.

Luftforureningen vurderes at bevæge sig i en negativ retning som følge af stigningen i bilejerskab, øget bilbrug og lavere hastighed i trafikken. Allerede i dag har København svært ved at leve op til EU's luftkvalitetskrav for kvælstofoxid (NO₂) og større partikler (PM10). Ved fortsat stigning i trafikken vurderes luftkvaliteten at blive yderligere forringet i forhold til EU-kravene.

Transport og prioriteringen af de forskellige transportløsninger har desuden indflydelse på CO₂-udledningen, og transporten udgjorde godt 20 % af CO₂-udledningen i København i 2009. Ambitionen om at reducere med 10 % kræver fortsat opmærksomhed og fastholdelse af initiativer.

Energi

Lavenergi i nye byudviklingsområder

København udnytter de muligheder, der er for at basere byudviklingen på bæredygtige lavenergiløsninger. Den miljømæssigt og økonomiske optimale løsning består i at kombinere kollektiv varmforsyning med vedvarende energi, solceller og andre selvforsynende teknologier. I Kommuneplan 2009 blev det endvidere fastlagt, at alle større byudviklingsområder er lavenergiområder.

Elforbrug

Det samlede elforbrug i København steg en smule fra 2005 til 2009, og var godt 2.500 GWh i 2009 alt inklusiv. Elforbruget er årsag til ca. halvdelen af CO₂-udledningen i Københavns Kommune. Indsatsen for at nedbringe elforbruget er selvsagt af afgørende betydning for at nå Miljømetropol-målet om en 20 % reduktion af CO₂-udledningen i forhold til 2005. Fjernvarmeforbruget har de senere år været stabilt og forsyningen af fjernvarme dækker ca. 98 % af varmebehovet i kommunen.

København får det meste af sin el fra de kraftværker, vindmøller mv., som indgår i det østdanske elnet. Sammensætningen af den el, der bruges i København, er afgørende for den samlede CO₂-udledning fra byen. Vedvarende energi betragtes som CO₂-neutralt og bidrager således ikke til klimaændringerne på samme måde som de fossile brændsler, som fx kul og naturgas.

I 2009 var omkring 31 % af elforbruget i Københavns Kommune baseret på vedvarende energikilder mod 33 % i 2008. Den vedvarende energi kom især fra vind og svensk vandkraft, samt biomasse, mens sol kun udgjorde en meget

lille del af de vedvarende energikilder. Langt den største del af produktionen sker i kraftvarmeværker og affaldsforbrændingsanlæg, men i 2006 blev der indviet et anlæg for geotermisk varmeindvinding ved Amagerværket.

Udfordringer

Forbruget af el og varme forventes at fortsætte den nogenlunde stabile udvikling gennem de senere år. Byudviklingen vil øge energiforbruget, men omfanget af forbrugsstigningen på energiområdet er uvis, da eksempelvis varmekonsumet i boliger varierer betydeligt alt efter boligtyper. Derudover varierer boligernes energiforbrug meget med livsstil og forbrug, hvilket er forhold som er svære at fremskrive.

Fortætning af byen sammen med global opvarmning forventes at resultere i et højere energiforbrug som følge af øget behov for køling.

Vand

Grundvand

Det rene grundvand er en begrænset ressource for Københavns Kommune, og der er behov for såvel forebyggelse af yderligere forurening af grundvandsressourcen og begrænsning i vandforbruget. Grundvandsressourcen udnyttes i dag til indvinding af drikkevand i Frederiksberg Kommune, sæsonlagring af varme/ kulde (populært kaldet grundvandskøling), indvinding til sekundavandsformål (herunder støvbekæmpelse ved udsprøjtning og tøjvask på hospital) og understøtning af beredskab gennem nødforryningsboringer til grundvandsmagasinet.

Der kan konstateres et fald i vandforbruget i de københavnske husholdninger. I 2009 var forbruget faldet til 111 liter pr. person pr. døgn fra 133 liter i 1997. Målet er at nå ned på 110 liter i 2010 for husholdninger og 34 liter for erhverv. København vil i den kommende vandforsyningsplan tilrette ambitionen for reduktion af forbruget til hhv. 100 og 34 liter i 2010. Kommunens mål om at erstatte 2 % af drikkevandet med sekundavand er opnået.

Grundvandet er truet af pesticider, som udgør en forureningsrisiko. Københavns Kommune har i 2008 vedtaget en pesticidhandlingsplan. Der er gennemført en række kampagneinitiativer og en midtvejsevaluering og forbruget ser ikke ud til at være faldet, men følger de udsving i forbruget, som Miljøstyrelsen også har målt på landsplan. Københavns Kommune fortsætter aktiviteter efter handleplanen, som løber frem til 2013.

Overfladevand

Miljøkvalitetskravene eller miljømålsætningerne til havnen er opfyldt for kvaliteten af vandet, men ikke for kvaliteten af sedimentet, der indeholder høje koncentrationer af især tungmetaller. Der skal arbejdes med at begrænse

belastningen fra blandt andet vejvand mv. for at opnå kvalitetskravene til sedimentet.

Miljøkvalitetskravene eller miljømålsætningerne for de ferske vandområder - søer og vandløb - er de fleste steder ikke opfyldt. Kun for Damhussøen og delvist for De indre Søer er målsætningen opfyldt. Alle vandområderne med undtagelse af Harrestrup Å er målsat med generel målsætning (god økologisk kvalitet) efter Regionplan 2005, der er ophøjet til Landsplandirektiv og gældende, indtil Vandplanerne fra Staten er endeligt vedtaget (forventes efterår 2011). I udkastet til Vandplaner er også Harrestrup Å målsat med god økologisk kvalitet.

Opnåelse eller fastholdelse af badevandskvalitet i hele havnen

Badevand har stor bevågenhed i Københavns Kommune og der er foretaget store investeringer på spildevandsområdet for at opnå badevandskvalitet i havnebadene. Det forventes at der vil blive åbnet flere, nye havnebad. Det er vigtigt, at byudviklingen er koordineret med hygiejniske og rekreative interesser i forbindelse med badning i havnen.

Kommunen vil fremme anvendelsen af regnvand, ved at nedsive regnvandet til grundvandet eller udlede det til vandområder og rekreative vandelementer

Lokal Afledning af Regnvand (LAR) er en betegnelse for en række metoder, som kan benyttes til at nedsætte regnvandsmængden til den offentlige kloak. For at sikre miljøkvaliteten i vandområderne i København skal antallet af overløb af spildevand nedsættes, og LAR er en af metoderne til at opnå dette. LAR er indarbejdet i en række af planer og strategier, herunder spildevandsplan og klimatilpasningsplan. Derudover er LAR indskrevet i "Miljø i byggeri og anlæg" hvor der sættes krav om indarbejdelse af LAR i alle kommunale projekter.

Udfordringer

Grundvandsressourcerne forventes at blive yderligere truet af forurening og klimaændringer. Hertil kommer et stigende forbrug af kemikalier i såvel industriproduktion og i husholdninger. I dag er Københavns Energis indvindingspotentiale reduceret med op imod 14 mio. m³/år som følge af forurening eller risiko herfor. Forureningen skyldes primært klorerede opløsningsmidler og pesticider. I fremtiden kan MTBE (et tilsætningsstof til benzin) ligeledes være en trussel. For at minimere forbruget af det rene drikkevand, der er en begrænset ressource, søges i fremtiden at fremme anvendelse af regnvand og sekundavand. I Green Cities-samarbejdsaftalen, som Københavns Kommune er med i, er målet for husholdningers vandforbrug skærpet til 100 liter pr. indbygger pr. døgn i 2012.

Den fremtidige byudvikling vil have en betydning for det fremtidige samlede vandforbrug som samlet set bliver større, med et deraf følgende behov for at fremme et lavere vandforbrug gennem anvendelse af teknologi og adfærdændringer såvel som for at skaffe yderligere vandressourcer til de mange nye københavnere.

For at imødekomme gældende og fremtidige krav til miljøkvaliteten er der behov for en indsats for at forbedre miljøkvaliteten og de fysiske forhold for nogle af de ferske vandområder.

For overfladevandet er udfordringen især at begrænse belastningen med høje koncentrationer af især tungmetaller fra blandt andet vejvand mv. for at opnå kvalitetskravene til sedimentet.

For at opnå badevandskvalitet i de øvrige dele af havnen, er det nødvendigt med en fortsat indsats over for overløb af spildevand.

Antallet af sager, hvor der gives tilladelse til LAR løsninger er stigende i København, og det er byområder, hvor LAR er udbredt (Ørestaden). For at få LAR udbredt til hele byen er der behov for en større indsats.

Materialekredsløb

I København sker ressource- og energibesparelser bl.a. gennem planmæssige tiltag. Kommunen søger at bevare sin eksisterende bebyggelse gennem fx byfornyelse og beskyttelse af kulturarven. Kommunen har i 2010 vedtaget 4. udgave af "Miljø i byggeri og anlæg" som anviser over 120 krav til, hvordan kommunens eget og støttede bygge- og anlægsprojekter skal udføres. Affaldsmængderne forsøges begrænset gennem minimering af affald og affaldsbehandling, hvilket sker gennem de etablerede muligheder for, at borgerne og virksomheder i København kan komme af med affaldet i de fraktioner, som det sorteres i.

Affald

De samlede affaldsmængder har været på næsten samme niveau i perioden 2001-2005. Mere detaljeret har der været en mindre stigning i mængden af husholdningsaffald i modsætning til et mindre fald i erhvervsaffald og en nogenlunde stabil udvikling i mængde bygge- og anlægsaffald. Det er primært mængderne af storskrald, der er øget. Genanvendelsen af husholdnings- (ca. 25 %) og erhvervsaffald (ca. 50 %) er øget de senere år, mens genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald er stabilt (ca. 85 %).

Udfordringer

Ud fra prognoserne vil der fortsat være en mindre stigning i affaldsmængderne. Byudviklingen vil sandsynligvis medføre en større stigning i bygge- og anlægsaffald på kort sigt og en mindre stigning for andre affaldsmængder på længere sigt. Genanvendelsen forventes endvidere at øges på grund af de igangsatte indsatser eksempelvis omkring genanvendelsen af husholdningsaffald.

Grønne og blå områder

Biologisk mangfoldighed og rekreative [natur]-områder

Den biologiske mangfoldighed i Københavns Kommune knytter sig til områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder søer, moser, strandenge, strandsumpe og ferske enge samt en række vandløb. Hele Kalvebod Fælled på

Vestamager (syd for Sverigesmotorvejen) er endvidere en del af et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000). Udover § 3-områder er der en række dyr og planter, som kommunen har en forpligtelse til at beskytte, dette gælder bl.a. den grønbrogede tudse, brændeskærm, strandnelle, priklæbet gøgeurt, skarv, flagermus, pungmeise og skægmeise, græshoppesanger, snoget, hugorme. I den kommende byudvikling skal der tages hensyn til de pågældende naturtyper og arter.

Af positiv udvikling for de grønne og rekreative områder i Københavns Kommune kan fremhæves, at der har fundet en udfasning af pesticider sted på offentlige arealer samtidig med at der er plantet flere træer, end der er fældet. Der er også udpeget og anlagt en række nye grønne områder, bl.a. Svanemøllestranden og parken på de tidligere banearer på Nørrebro

Dog er fordelingen af grønne områder geografisk skæv og ikke alle københavnere har lige god adgang til store grønne rekreative områder som f.eks. Amager Fælled og Utterslev Mose. Der er i gennemsnit i størrelsesordenen 55 m² offentligt ejet grønt areal per indbygger, men på f.eks. Nørrebro, Vesterbro og Bispebjerg er der kun 2-3 m² per indbygger.

Udfordringer

Udfordringen er at vende nedgangen i den biologiske mangfoldighed og i stedet fremme den. Udviklingen for den biologiske mangfoldighed og rekreative områder vurderes overvejende positivt. Dette skyldes primært, at der er udarbejdet en strategi, som sætter fokus på dette tema, og særligt fokuseres der på, hvordan den biologiske mangfoldighed i København kan fremmes. De igangsatte bidrag fra projekter under Kommuneplan 2009, herunder initiativerne for det grønne og det blå i byen, er med til at understøtte dette fokus.

Social mangfoldighed

Der har siden den forrige kommuneplan været et øget politisk fokus på, at der er boligområder i København, som ikke er så velfungerende som resten af byen. Konkret har regeringen udpeget 10 særligt udsatte områder i København. Målet i København er, at alle områder af byen kan leve op til ambitionerne i den såkaldte Københavnerfortælling (at sikring af livskvalitet og vækst og beskæftigelse går hånd i hånd), og der er derfor områder, som har behov for markante investeringer, så den grønne, sunde og kreative vækst også præger udviklingen i disse byområder.

Det kræver, at der både fysisk og socialt er en god kobling mellem de udsatte områder og resten af byen. For at sikre dette arbejder kommunen med flere forskellige redskaber i de udsatte områder - herunder byfornyelse, områdefornyelse og støtte til de almene boligorganisationers boligsociale helhedsplaner.

Der har siden forrige kommuneplan været et øget politisk fokus på den sociale mangfoldighed og at denne skal styrkes

gennem byudviklingen. En måde, hvorpå den sociale mangfoldighed styrkes, er gennem sikring af boliger til forskellige husstandstyper og indkomstgrupper i samfundet. Det har bl.a. udmøntet sig i Borgerrepræsentationens vedtagelse i 2005 om 5.000 billige boliger til en maksimal husleje på 5.000 kr. per måned i København. Sidenhen har det i 2009 udviklet sig til Boligpakke I, som er en principgodkendelse om at lade AlmenBolig+ opføre som ny boligtype til københavnere. Boliger opført under AlmenBolig+ konceptet er omkring 20 % billigere end traditionelle almene boliger. I de kommende år forventes omkring 1.500 nye almene boliger opført i København, omkring 500 af dem under konceptet AlmenBolig+.

Udfordringer

Hvis der ikke sættes ind overfor de særligt udsatte boligområder er det ikke realistisk at nå regeringens mål om, at antallet af særligt udsatte boligområder er halveret i 2020.

Det forventes, at forskellige bolig- og ejerformer sikres ved opførelse af mere alment byggeri og at der generelt skaffes flere billige boliger til København.

Byens rum

Målet om forbedring af nærrecreative muligheder for bevægelse søges opfyldt gennem motionsruterne "Byens grønne puls" og renovering af legepladser. 81 legepladser er allerede renoveret og der er bevilget midler til de resterende 31 legepladser. Der vil desuden blive gennemført en indsats for at fremme bevægelse i byens rum ved at udvikle pilotprojekter på ti forskellige byrum. En del af disse vil ligge i området Skt. Kjels Kvarter, hvor den igangværende områdefornyelse har sundhed og bevægelse som hovedtema.

Hvad angår målet vedrørende adgang til rekreative områder, så viser en undersøgelse fra 2007, at ca. 60 % af københavnere kan gå til et større grønt eller blåt rekreativt område på under 15 minutter. Den aktuelle indsats for at nå målet på 90 % retter sig mod etablering af 14 lommeparker/storbyhaver og større parker/grønne områder, hvor det er muligt, i forbindelse med byudvikling og større anlægsprojekter. Én lommepark er etableret (Odinsgade) og fire er på vej i 2011/12 (Litauens Plads, Lersø Park allé, Majporten og Valby gadekær). Bevillinger som er givet til lommeparker frem til 2012, forventes at række til yderligere én lommepark. Seks lommeparker/storbyhaver mangler således endnu finansiering. I forbindelse med områdefornyelsen i Sundholmsvej kvarteret gøres i 2011 en samlet indsats for at gøre området grønnere.

Udfordringer

Med de gennemførte og planlagte indsatser vurderes udviklingen positiv. For at nå målet om at 90 % skal have adgang til en park, strand eller naturområder inden 2015 er det dog en forudsætning, at nye rekreative, offentligt tilgængelige arealer som fx nye parker og lommeparker indtænkes i forbindelse med byudviklingsprojekter, større renoveringer eller anlægsprojekter. Dertil kommer

muligheder for at indtænke de rekreative arealer ifm. områdefornyelse, trafiksanering, omlægning af gaderum mv.

Byens liv

I forhold til de opstillede mål for bylivet i København er der i 2010 gennemført en måling på disse. Målingen er gennemført dels via spørgsmål til kommunens borgerpanel, dels gennem tællinger på gader og i byrum. Desuden er der brugt data fra DTU's Transportvaneundersøgelse.

Borgerpanelundersøgelsen peger på en høj grad af tilfredshed med bylivet i København. Kun på enkelte indikatorer er der målt en lavere tilfredshed end målsætningen på 80 %. Dog er der stor variation fra bydel til bydel.

Københavnere bruger byens grønne og blå områder i gennemsnit hver anden dag og besøgene varer i gennemsnit mere end 1 time. Indsatsen for forbedring af stier og parkinventar er afsluttet med udgangen af 2010. Istandsættelsen af den resterende fjerdedel af byens legepladser er bevilget og gennemføres i 2011-12. Der er gennemført 4 frivillighedsarrangementer i byens parker i 2010. I de kommende år er der i alt givet en øget driftsbevilling på 7,5 mio. kr./år, hvilket bidrager til et generelt løft af parkernes kvalitet. Derved skabes bedre rammer for københavnernes rekreative oplevelser.

Udfordringer

Mange funktioner konkurrerer om den sparsomme plads i byens offentlige rum. Mere byliv kræver, at byens gader, pladser og anlæg prioriteres til formålet. Det er endvidere en udfordring, at få bragt mere byliv ud i kommunens yderområder og boligkvarterer. Områdefornyelserne er med til at fremme byliv i kommunens udsatte og nedslidte områder.

Identitet

Kommunen i har i 2010 kortlagt værdifulde kulturmiljøer i København og fastsætter som noget nyt, i Kommuneplan 2011, nærmere retningslinjer for sikring og udvikling af disse.

Målet med udpegningen er sikring af og større fokus på de bevaringsværdige kulturmiljøer som en del af Københavns egenart. Kulturmiljøerne fortæller historien om kommunens og de enkelte bydeles udvikling, og det er målet at skabe forståelse for de værdier og udviklingspotentialer, de bevaringsværdige kulturmiljøer udgør.

Den fremtidige sikring af værdifulde kulturmiljøer tilgodeses ved, at den foretagne udpegning og beskrivelse indgår i kommuneplanens retningslinjer for de kommende års byudvikling. Kulturarven er en dynamisk størrelse. Arbejdet med at udpege, beskrive og sikre de bevaringsværdige kulturmiljøer vil derfor være en fortløbende proces i konstant udvikling.

Den arkitektoniske kulturarv er hidtil tilgodeset ved udpegning af udvalgte, afgrænsede områder med bevaringsværdig bebyggelse. I Kommuneplan 2011 udpeges

desuden bevaringsværdige enkeltbygninger (SAVE 1-4) både inden for og uden for disse områder. Målet er at opretholde Københavns arkitektoniske særpræg som en overordentlig vigtig del af byens identitet og en ressource i de kommende års udvikling.

Kommunen har i 2010 udarbejdet en arkitekturpolitik for Københavns Kommune. Den overordnede planlægning skal tage sigte på at fortsætte udviklingen fra industri- og havneby til en moderne metropol for mennesker. Transformationen af tidligere lager-, industri- og havneområder til andre funktioner skal fokusere på såvel bygningsarkitektur som byrums- og landskabsarkitektur for at opnå de bedste arkitektoniske resultater. Både de historiske kvaliteter og moderne arkitektur skal indgå i de nye områders identitet.

Arkitekturpolitikken skal ses i sammenhæng med "Metropol for Mennesker. Vision og mål for Københavns Byliv 2015", som opstiller mål for bylivet, det vil sige mulighederne for at udfolde et mangfoldigt byliv, som tilgodeser alle byens borgere og besøgende.

Udfordringer

Kommunen har lagt et stort arbejde i at kortlægge bevaringsforhold og værdifulde kulturmiljøer i København og der er udarbejdet en arkitekturpolitik, der kan danne baggrund for en diskussion af, hvordan moderne arkitektur kan bidrage til at udvikle den københavnske egenart. Det bliver i den kommende planperiode en udfordring, at få formidlet denne viden ud til byens borgere og til byggeriets parter, som grundlag for en diskussion om Københavns egenart. De udsatte boligområders problemer har også en byarkitektonisk side. En del af udfordringen her er områdernes isolerethed, monofunktionalitet og arkitektoniske mangler.

Langtidsholdbarhed

Udfordringen for Københavns Kommune er både at sikre reduktion af udledningen af drivhusgasser og en tilpasning til klimaændringerne. Derfor beskrives både udledninger fra kommunens aktiviteter og klimaændringernes forventede påvirkninger på miljø, bymiljø og aktiviteter i kommunen.

Klimaændringer er svære at forudsige da der er tale om et dynamisk system, som afhænger af flere naturlige forhold, ligesom f.eks. teknologisk forandring samt den økonomiske og politisk udvikling også spiller ind. København har derfor fået udarbejdet en klimatilpasningsplan for at være bedre "klædt på" til at håndtere fremtidens vejr.

Udledning af drivhusgasser i Københavns Kommune

Udledning af CO₂ har siden 1990 generelt været faldende, men CO₂-udledningen var i 2009 samlet set 5 % højere end i 2008. Stigningen skyldes især dels, at der i 2009 blev indkøbt tysk el, som har en høj CO₂-udledning pr. MWh. Dels steg CO₂-udledningen fra fjernvarme næsten dobbelt så meget som selve fjernvarmebruget. Det skyldes bl.a., at Amagerværket i 2009 har sat en ny blok i drift, som i opstartsperioden har kørt på kul. Den nye blok er et vigtigt

element i omstillingen af kommunens energiforsyning, fordi den på sigt skal fyres med 100 % biomasse, som er CO₂-neutral brændsel.

En øgning i trafikken bidrager også til stigningen i CO₂-udledning. Målet for den fremtidige udledning af CO₂ er en reduktion på 20 % i forhold til 2005. Hvorvidt dette mål nås vil afhænge af bl.a. teknologiudviklingen, øget anvendelse af vedvarende energi og udnyttelse af energibesparelspotentialer i bygningsmassen.

Udfordringer

Udledning af drivhusgasser i Københavns Kommune vurderes at have en faldende tendens, selvom bilismen er stigende og trafikken øges. Produktionen af energi forventes som følge af det nationale energiforlig på sigt at blive mere miljøvenlig og med mindre CO₂-udledning. Selvom stigningen af CO₂-udledningen ikke forventes at være omfattende, er kommunens udledning af stigende betydning, da den globale udledning også stiger. Derudover øger kommunens udledning den kumulative effekt af CO₂ i atmosfæren, der nærmer sig grænseværdien for uoprettelig skade og det er derfor af stor betydning at begrænse udledningerne.

Klimaændringens påvirkning af Københavns Kommune

Klimaet ændrer sig, og vi vil i fremtiden få tendens til hyppigere forekomst af kraftig nedbør med direkte effekt på afstrømning til vandløb. Endvidere vil der være tendens til større stormaktivitet med øget risiko for stormfloder og vandstandsstigning med virkninger som kan forstærkes af forøget hyppighed og styrke af storme.

Københavns Kommune oplever allerede i dag konsekvenser af klimaændringer. På nuværende tidspunkt opleves f.eks. øget regnintensitet i sommerhalvåret, hvilket betyder belastning af kloaksystemet og større overløbsmængder til recipienterne. Klimatilpasningsplanen som er udarbejdet af Københavns Kommunes er udgangspunkt for rettidigt at tænke den nødvendige klimatilpasning ind i alle områder af byens udvikling. Det giver mulighed for at klimatilpasning og udviklingen af en attraktiv og grøn storby bliver to sider af samme sag.

Udfordringer

Udrulningen af klimaplanens initiativer skal fortsættes og igangsatte initiativer skal implementeres. Der skal sikres opbakning i form af partnerskaber, borgerdeltagelse og finansiering for at nå målet om 20 % reduktion i 2015 og CO₂-neutralitet i 2025.

Tilpasningen til klimaændringerne i København er en vigtig og nødvendig strategi, der skal supplere minimeringen i udledningen af drivhusgasser, som det sker via initiativerne i Klimaplanen. En af måderne er at begrænse tilledningen af regnvand til kloaksystemet mest muligt, gennem øget lokal afledning af regnvand. Ved en øget fortætning af byen, kan der dog dermed potentielt set ske en mindsning af mulighederne for at nedsive regnvand.

Den forventede stigning i vandstanden kan medvirke til oversvømmelse af lavtliggende arealer, og kommende kommuneplaner skal sikre byen gennem en rettidig planlægning, så byen kan sikres mod fremtidige havspejlsstigninger og stormfloder.

5. Miljøvurdering af ændringer i forhold til Kommunplan 2009

De planlagte ændringer i kommuneplanen er alle vurderet efter Lov om miljøvurdering. 9 ændringer i den nye kommuneplan indgik i første omgang i miljøvurderingen: 1) arealer til opbevaring af biomasse som ny vedvarende energiform i København, 2) fjernvarme via geotermi (Amagerværk, Nordhavn), 3) anvendelse af den laveste lavenergiklasse i alle store byudviklingsområder, 4) fjernkøling (Kongens Nytorv, Rådhusplads, Riget m.fl.), 5) nye grønne hensyn i planlægningen herunder solenergi, 6) kulturarv (udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger) som en del af kommuneplanen, 7) mindskning af boligstørrelse i nybyggeri fra 95 til 85 m² samt et krav om en andel mindre boliger i byudviklingsområder, 8) Trafik, herunder parkering, og sidst 9) områder til fokuseret byudvikling, hvor offentlige investeringer søges koordineret med private samt med kommunale planer og indsatser.

For disse ændringer blev det vurderet om virkningerne på miljøet var væsentlige i henhold til kommunens forskellige miljømål. I denne "screening-proces" blev det afgjort at kun to af ændringerne kunne få væsentlige indvirkning på miljøet; Kulturarv (udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger) som en del af kommuneplanen samt 10) ny fjernvarmeledning fra Avedøreværket til H.C. Ørstedsværket. Disse to ændringer er miljøvurderet nærmere i det følgende afsnit, hvor også de øvrige ændringer kort er beskrevet i den rækkefølge som er nævnt ovenfor i første afsnit.

1. Arealer til opbevaring af biomasse som ny vedvarende energiform i København

Et af fokusområderne i Københavns klimaplan er biomasse. Biomasse regnes for CO₂-neutralt, fordi det forudsættes, at det optager samme mængde CO₂ i vækstfasen, som der frigives ved afbrænding. I dag anvendes kun en mindre del biomasse til el- og varmeproduktion, men kommunen vil gerne øge andelen, og kommuneplanen reserverer derfor arealer til lagring af biomasse (der fylder mere end kul), ved Amagerforbrændingen og muligvis kun på Kraftværkspladsen.

Denne ændring kan påvirke kommunens miljømål om at **reducere CO₂ udledningen**. Om det virker i positiv eller negativ retning afhænger dog af transportmåden. Arealer til opbevaring af biomasse er endvidere indirekte positiv i forhold til at **øge andelen af vedvarende energi**, et andet af kommunens mål.

Ændringen vurderes ikke at have væsentlige påvirkninger af miljøet, fordi transportmåden er planlagt til at foregå med skib, som er den mest miljørigtige transportmåde, og fordi arealerne er de samme som nu anvendes til kul.

2. Fjernvarme via geotermi

Der er store miljømæssige fordele ved fjernvarmeforsyning og hele kommunen er udlagt til forsyning med fjernvarme. Geotermien udnytter det varme vand i undergrunden til at producere fjernvarme. Følgende områder udpeges i kommuneplanen til eventuelle geotermianlæg: Amagerværket (opskalering af eksisterende anlæg), Nordhavn (nyt anlæg), et nyt anlæg på en endnu uavngivet placering på Amager.

Geotermi kan potentielt have en **skadelig påvirkning af grundvandet**, men dette vurderes dog ikke at udgøre et problem, da der er tale om et lukket system som kun indeholder grundvand i forskellige temperaturer. Ændringen vurderes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet. Boringerne er omfattet af VVM-bestemmelserne (bek. Nr. 1510 af 15.12.2011).

3. Anvendelse af den laveste lavenergiklasse i alle store byudviklingsområder

København fastlagde i Kommuneplan 2009, at alle større byudviklingsområder er lavenergiområder. Der er siden sidste kommuneplan kommet et nyt bygningsreglement (BR), som den nye kommuneplan tilpasser sig. Der er tale om en skærpelse af kravene til den nye lavenergiklasse 2015, dog med mulighed for dispensation.

Ændringen kan påvirke målet om at spare energi og **øge andelen af vedvarende energi** positivt. Samlet set vil fastholdelsen af lavenergiområder føre til en **CO₂-besparelse**, set i forhold til byggeri efter det gældende bygningsreglement. For lavenergibyggeri kan det i fremtiden med et forventet varmere klima både føre til et behov for køling (fordi byggeriet er så velisoleret, at det kan have svært ved at "komme af med" varmen) og et mindsket behov for opvarmning (fordi det er så velisoleret).

Byggeri, som lever op til bygningsreglementets lavenergiklasse, bliver marginalt dyrere at opføre, med deraf følgende ditto husleje, mens driftsudgifterne til gengæld bliver billigere fordi udgifterne til opvarmning bliver lavere.

Ændringen kan således påvirke målet om at sikre flere billige boliger og boligformer. Samlet set vurderes de dyrere opførelsesomkostninger dog at blive opvejet af de sparede driftsomkostninger. Ændringen vurderes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

4. Fjernkøling (Kongens Nytorv, Rådhusplads, Riget m.fl.)

Fjernkøling i København er et CO₂-venligt system, hvor der produceres køling til bygninger bl.a. ved hjælp af koldt havvand fra Københavns havn. I foråret 2009 kunne Københavns Energi koble de første kunder på sit nyanlagte fjernkølenet omkring Kongens Nytorv. Det er i Kommuneplan 2011 intentionen at udvide forsyningsområdet til også at omfatte området ud mod Rigshospitalet, Rådhuspladsen og Kalvebod Brygge. På længere sigt kan andre dele af byen være relevante, herunder Nordhavn og Sydhavn.

Ændringen påvirker målet om at **spare energi** positivt og sparer el produceret med fossile brændsler, som ellers ville

være brugt til køling, hvorved CO₂-udledningen reduceres. Hvis den el som bruges til at drive anlægget stammer fra vedvarende energi, vil det ikke påvirke målet om at **reducere CO₂ udledningen**. Udvidelse af forsyningen med fjernkøling kan også potentielt have en negativ effekt, hvis adgang til billig fjernkøling øger energiforbruget. Da temperaturen forventes at stige og behovet for køling forventes at blive større i fremtiden, sikrer fjernkøling målet om at **tilpasse byen til et ændret klima**. Fjernkøling kan dog også have en skadelig effekt på målet om at **fastholde miljøkvalitetsmålene** for Københavns Havn, da returvand er varmere end det vand, der hentes op fra havnen. Miljøbeskyttelsesloven sikrer imidlertid, at returvand kun må være max 2 grader varmere end vandtemperaturen i havnen. I betragtning af det begrænsede omfang af fjernkøling, vurderes ændringen på denne baggrund ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

5. Nye grønne hensyn i planlægningen

Kommuneplan 2011 indeholder alle grønne hensyn, der hjemmel til i lovgivningen. Kommuneplanen indeholder således en række nye grønne hensyn, bl.a. muligheden for i lokalplaner at optage bestemmelser om permeable overflader, søer, bassiner, grønne tage og mindste-koter.

De grønne hensyn, som kan samles under temaet Lokal afledning af regnvand, positivt er med til at sikre en **tilpasning af byen til fremtidens klima**. Desuden kan mulighederne potentielt påvirke målene både negativt og positivt i forhold til at **forbedre mulighederne for ophold, leg, bevægelse og motion** og at **skabe bedre byliv og fremme den rekreative anvendelse af byen**. Positivt fordi vand kan anvendes som et rekreativt element i byen og negativt fordi vand og opmagasinering af vand i kortere eller længere perioder kan optage arealer som ellers kunne anvendes til aktiviteter der kunne fremme førnævnte målsætninger.

Ændringen vurderes ikke at have væsentlige påvirkninger af miljøet da såvel omfang, varighed og hyppighed af de påtænkte tiltag ikke vurderes at være omfattende. Konkretisering af mulighederne for grønne hensyn sker i den efterfølgende lokalplanlægning, hvor de vil blive omfattet af miljøvurdering. Desuden indgår Lokal afledning af regnvand i kommunens næste spildevandsplan.

6. Miljøvurdering af Udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger

Planloven fastlægger i § 11a, nr. 14, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for "sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier, herunder beliggenheden af værdifulde kulturmiljøer og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier. Denne kortlægning er foretaget i 2010, idet der er udpeget og afgrænset 44 værdifulde kulturmiljøer i København. I Kommuneplan 2011 fastsættes nærmere retningslinjer for sikring og udvikling af disse.

Målet med udpegningen er sikring af og større fokus på de bevaringsværdige kulturmiljøer som en del af Københavns egenart. Kulturmiljøerne fortæller historien om kommunens

og de enkelte bydeles udvikling, og det er målet at skabe forståelse for de værdier og udviklingspotentialer, de bevaringsværdige kulturmiljøer udgør.

Den arkitektoniske kulturarv er hidtil tilgodeset ved udpegning af udvalgte, afgrænsede områder med bevaringsværdig bebyggelse. I Kommuneplan 2011 udpeges desuden bevaringsværdige enkeltbygninger (SAVE 1-4) både inden for og uden for disse områder. Målet er at opretholde Københavns arkitektoniske særpræg som en overordentlig vigtig del af byens identitet og en ressource i de kommende års udvikling.

Samtidig har Borgerrepræsentationen i 2010 vedtaget en arkitekturpolitik for Københavns Kommune. Den overordnede planlægning skal tage sigte på at fortsætte udviklingen fra industri- og havneby til en moderne metropol for mennesker. Transformationen af tidligere lager-, industri- og havneområder til andre funktioner skal fokusere på såvel bygningsarkitektur som byrums- og landskabs arkitektur for at opnå de bedste arkitektoniske resultater. Både de historiske kvaliteter og moderne arkitektur skal indgå i de nye områders identitet.

Ændringen af kommuneplanen vurderes til at have væsentlige påvirkninger af miljøet i forhold til målet om at **bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling og -omdannelse** samt at **sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø**. Det vurderes at ændringen får en væsentlig positiv indvirkning på de to mål, idet det overordnede mål i varetagelsen af kulturarven er en sikring af og et større fokus på de bevaringsværdige kulturmiljøer som en del af Københavns egenart. Kommunens planlægning vil sikre, at kulturarven tænkes ind allerede i de indledende faser af kommende byudviklingsprojekter. Fokus på kulturarven vil medvirke til at skabe lokal identitet. Der er derfor ikke behov for forebyggende foranstaltninger.

Endvidere er det vurderingen, at ændringen om bevaring af de værdifulde kulturmiljøer kan have en positiv virkning på målet om at begrænse ressource- og energiforbruget. En positiv effekt kan også være et resultat da udpegningen kan **fremme den rekreative anvendelse af byen**.

Det vurderes også at udpegningen vil virke positivt på **skabelsen af bedre byliv**.

Endelig vurderes det, at udpegningen i visse tilfælde kan virke imod målet om at **fortætte byen**, idet udpegningerne kan begrænse mulighederne for nedrivninger og opførelse af nybyggeri. Dette vurderes dog i praksis ikke at være et problem fordi mulighederne allerede er begrænsede i mange af de udpegede områder gennem fredninger og/eller bevarende lokalplaner, eller fordi en udvikling ikke i alle tilfælde vil være ønskelig, hvis det drejer sig om udbyggede, velfungerende områder, og endelig vil det stadig være muligt at byudvikle og opføre byggeri inden for de områder, der er planlagt til byudviklingsområder. Det indebærer derfor ikke en væsentlig påvirkning af miljøet og målet om fortætning af byen.

Afværgeforanstaltninger og overvågningsprogram

Københavns Kommune er forpligtet til at sikre at der ikke vedtages noget, der er i strid med retningslinierne om udpegning af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger. Udpegningerne skal sikres i de kommende kommuneplaner. Endvidere sikres en overvågning af om planerne er i overensstemmelse med udpegningen gennem fremsendelse af lokalplaner for kulturmiljøer til Kulturarvstyrelsen.

7. Krav om en andel mindre boliger i byudviklingsområder

Københavns Kommunes boligpolitik i 00'erne har bevirket, at de omkring 19.000 boliger opført efter år 2000, i større grad end den resterende københavnske boligmasse, er præget af en ensidighed i boligstørrelser og ejerformer (ejer- og andel) og derfor bebos af ressourcerstærke københavnere.

For at modvirke en yderligere ensidighed i de nye byområder, skal der i byudviklingsområderne i fremtiden, udover de familieegnedede boliger, også bygges en vis andel mindre boliger, så der også sikres boliger til singler og andre husstandstyper. Konkret skal mindst 20 procent af boligerne i byudviklingsområderne bygges i intervallet 50 m² til 70 m². Kravet om en andel mindre boliger gælder for hvert byggeprojekt, som er over 3.500 etagemeter, med mindre særlige bygningsmæssige hensyn hindrer dette, eller der er tale om erstatningsbyggeri eller botilbud tilvejebragt efter lovgivningen om social service. Kravet fra Kommuneplan 2009 om at nye boliger, ved etablering af flere boliger, mindst skal være på 95 m² bruttoetageareal i gennemsnit, fastholdes.

Ændringen påvirker målet om **sikring af en udvikling af en tæt by** med mindst muligt transportbehov, samt målet om at **spare energi** positivt. Desuden påvirker ændringen også målet om at **fremme mangfoldighed i bykvarterer** og målet om at sikre flere **billige boliger og boligformer** positivt. Da gennemsnitsstørrelsen fastholdes vurderes ændringen ikke at have væsentlige påvirkninger af miljøet.

8. Miljøvurdering af Trafik herunder parkering

Der var i begyndelsen af kommuneplanarbejdet tale om at ændre parkeringsnormerne bl.a. for at fremme brugen af elbiler.

Ændringen gled dog ud af kommuneplanarbejdet igen, og de øvrige ændringer på trafikområdet er ikke under scoping af ændringer fundet relevante for miljøvurdering.

(Dette afsnit skal omskrives, hvis forhandlingerne om parkering medfører ændringer, der vurderes at kunne have væsentlig indvirkning på miljøet).

9. Områder til fokuseret byudvikling, hvor offentlige investeringer søges koordineret med private samt med kommunale planer og indsatser

Ved at fokusere på særlige udvalgte byudviklingsområder kan man her fokusere statslige, private og kommunale

investeringer, så der opnås en synergi i forbindelse med allerede planlagte eller opførte projekter mv. Metoden som der er udviklet i kommunen har peget på en bruttoliste på en række områder i den eksisterende by hvor der årligt udarbejdes handlingsplaner fx Ørestad, Valby Syd, Sydhavn m.fl.

Ændringen vurderes ikke at have væsentlige påvirkninger af miljøet, da de udvalgte områder er på steder i byen som i forvejen er omfattet af retningslinjer i den eksisterende kommuneplan og som er lokalplanlagte.

10. Miljøvurdering af Ny fjernvarmeledning fra Avedøreværket til H.C. Ørstedsværket

Den nye ledning vil gøre det muligt at anvende den i dag uudnyttede kapacitet på Avedøreværket til forsyning med fjernvarme med varmt vand af det område i den indre by som i dag er forsynet med fjernvarme med damp, som er mindre energieffektivt. Dette kan ske efterhånden som der nedlægges kapacitet på Svanemøleværket og H.C. Ørstedsværket. Ledning, som forventes at være en 280 MJ/s fjernvarmeledning, skal ledes fra Avedø Hølle i Hvidovre Kommune, krydse Kalvebodløbet (Tårnby Kommune), løbe langs Kalvebod Miljøcenter og videre ind til Tegholmen hvor den skal krydse havnen og endelig ender ved H.C. Ørstedsværket. Ved passagen af Kalveboderne føres ledningen under vandet. Det er ikke endeligt fastlagt, hvordan det konkret teknisk gøres endnu. Såfremt ledningen føres under vandet, bliver det på sydsiden, da der på nordsiden ligger en gasledning. Før projektet kan gennemføres skal det behandles i henhold til VVM-bestemmelserne dvs. at der skal gennemføres en screening, der afgør hvorvidt der skal gennemføres en VVM-proces.

Ændringen påvirker positivt målet om at **reducere CO₂-udledningen** i København, da varme produceret udenfor kommunen på et værk som er lettere tilgængeligt for skib og lastbil mindsker behovet for transport til, fra og i København. Endvidere vil det indvirke positivt også i forhold til at **minimere støj i boliger og daginstitutioner** da et mindsket transportbehov i byen giver en mindre støjbelastning. Analogt i forhold til målsætningen om at sikre ren luft, hvor et mindsket transportbehov af råvarer til varmeproduktion igen giver **mindre luftforurening i byen**.

Ledningen vil virke positivt i forhold til målet om at **spare energi**, effektiviteten på Avedøreværket øges. Ledningen kan endvidere medvirke til at afhjælpe flaskehalse i fjernvarmesystemet. Om anvendelsen af overskudskapaciteten vil virke positivt på målet om at **øge andelen af vedvarende energi** afhænger af, fra hvilken produktion overskudsvarmen stammer (fossile brændsler eller biomasse/vind).

Ledningen vurderes under sin etablering at kunne have en potentiel negativ væsentlig indvirkning for miljøet under målet om at skabe **øget biologisk mangfoldighed**, hvilket skyldes, at ledningen skal krydse Kalvebodløbet igennem et Natura2000-område (Vestamager og havet syd for). Det vurderes kun at være i anlægsfasen at der at der kan forekomme påvirkninger. På Amagersiden vil ledningen løbe langs kysten til Tegholmen hvor den krydser havnen. En del

af strækningen ligger indenfor Kalvebodkilefredningen som bl.a. har til formål at muliggøre en forbedring af de biologiske værdier, der er knyttet til området, sikre adgang til området og anvendelse til fritidsformål. Her vurderes det også kun at være i anlægsfasen der vil kunne være påvirkninger.

Da Københavns Kommunes fjernvarmenet hænger sammen med nabokommunerne, er der også mulighed for at ledningen vil kunne medføre CO₂-fortægning i andre kommuner, hvis afsætningen i Københavns Kommune blive mindre end forventet. Det vil i givet fald betyde en forbedring af disse kommuners CO₂-regnskab.

Der skal laves en konsekvensvurdering som godtgør at etablering af ledningen ikke vil medføre forringelser af levesteder og indvirkning på bestande af de fuglearter, som området er udpeget for, og der skal gives planlægningsstilladelse fra Naturstyrelsen. Det skal vurderes om anlæggelse af ledningen kræver dispensation fra fredningen.. Miljøcenter Roskilde skal vurdere anlægget efter VVM-bestemmelserne. Kystdirektoratet skal give tilladelse til at ledningen krydser Københavns Havn. Banedanmark kontaktes med hensyn til krydsning af jernbanebroen. Endelig kontaktes Kulturarvstyrelsen mht. kulturarv.

Afværgeforanstaltninger og overvågningsprogram

I forbindelse med de tilladelser, der skal give til anlægget, vil der blive stillet krav om afværgeforanstaltninger og overvågning om nødvendigt.

Kumulative effekter

Lov om miljøvurdering kræver, at der i miljørapporten tages stilling til kumulative effekter af den foreslåede plan. Eller i dette tilfælde, af de foreslåede ændringer.

Der vurderes ikke at være negative kumulative effekter mellem de to miljøvurderede planmæssige ændringer om henholdsvis kulturarv og fjernvarmeledningen. Snarere vurderes det, at der kan være en positiv effekt, idet hele indre by, hvor en stor del af kulturarven og kulturmiljøerne befinder sig, med den nye fjernvarmeledning kan forsynes med en ny og mere miljøvenlig type af fjernvarme. Da mange af bygningerne ikke kan energirenoveres pga. bevaringshensyn og tillige i dag for manges vedkommende er forsynet med fjernvarme via damp, er det næstbedste at sikre en bæredygtig energiforsyning og at udskifte det gamle fjernvarmesystem med et nyt og mere tidssvarende. Dette kan den nye fjernvarmeledning være med til at sikre.

6. Miljøvurdering af de strategiske temaer i Kommuneplan 2011

I dette kapitel er der foretaget en vurdering af kommuneplanens strategiske temaer i forhold til de hensyn og mål, som kommunen har på miljøområdet. De strategiske temaer er: Et godt hverdagsliv i København, Øresundsregionen - driver for vækst, København som metropol for grøn vækst, Viden og erhverv i København og sidst Fokuseret byudvikling.

Da det drejer sig om visioner, er vurderingen foretaget på et ret overordnet niveau. De konkrete ændringer i rammer og retningslinjer som Kommuneplan 2011 indeholder, er miljøvurderet i kapitel 5.

Miljøvurderingen er opbygget på den måde, at der for hvert tema er givet en kort introduktion til indholdet i det pågældende tema i hovedstrukturen, dernæst en beskrivelse af de miljøhensyn, der kan blive påvirket af de ændringer og aktiviteter, som er indeholdt i temaet og til sidst en vurdering af betydningen, hvis visionerne bliver til virkelighed.

Øresundsregionen, driver for vækst

Visionen er, at København og Malmø i 2025 udgør en sammenhængende millionby med ca. 4 mio. indbyggere, i social balance og med sund og grøn vækst. Regionen er den første CO₂-neutrale grænseregion i Europa med stor mobilitet, gode betingelser for erhvervs livet og tiltrækningskraft på talenter indenfor innovation og viden. Udfordringer ved at realisere visionen er, at der kommer flere borgere i København og Malmø, at der er sløj vækst i regionen med flaskehalse i infrastrukturen, en stigning i transportarbejdet (fly, tog og bilisme) og at byerne samtidig er ambitiøse i forhold til klimaet (hvilket giver en udfordring i forhold til målet samtidig vækst og reduktion i ressourceforbrug (energi, materialer og CO₂).

De hensyn som temaet kan påvirke er:

- Arealanvendelse
- Transport
- Materialekredsløb
- Langtidsholdbarhed

Arealanvendelse

Københavns og Malmøs Kommuner vil gå forrest for at gøre Øresundsregionen mere bæredygtig og konkurrencedygtig. Samarbejdet sigter på at løse nogle af de centrale udfordringer på vejen mod en mere sammenhængende metropol.

København og Malmø samarbejder om erhvervslokalisering og socioøkonomiske muligheder og barrierer for

iværksættere i regionen. Det kan betyde kommende ændrede anvendelser i dele af byen eller ændring af områdets rammestatus ved kommende kommuneplanrevisioner. Øresund Business Match, der skal støtte samarbejde mellem virksomheder i Øresundsregionen, kan understøtte dette.

European Spallation Source forventes at udvikle forskermiljøet i Øresundsregionen. Dette vil kunne medføre udvikling af byen, særligt omkring vidensbyen Nørre Campus, hvor mange af forskere forventes at skulle virke. Der skabes grundlag for en udvikling af arealanvendelsen i området.

Derudover har byerne hver især en række byudviklingsprojekter, der for Københavns Kommunes vedkommende fremgår af rækkefølgeplanen.

Disse bestræbelser giver samlet set en udfordring i forhold til mulighederne for at støtte op om målet om at sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt biltransportbehov, da aktiviteterne alt andet lige spredes over et større geografisk område.

Baggrunden for fortætningsstrategien er, at en højere befolkningstæthed, alt andet lige, medfører kortere afstande mellem funktioner og understøtter brugen af cykel- og gangtrafik. Hertil kommer at den tætte by giver såvel trafikalt som økonomisk grundlag for en højklasset trafikbetjening. Det er dog en forudsætning for succes, at denne strategi også tænkes sammen med ovenstående regionale strategi, samt at markedet gør det attraktivt at bygge og bo i København.

For Københavns vedkommende imødekommes udfordringen ved den befolkningsmæssig vækst delvist med åbningen af Cityringen i 2018. Her vil 85 % af alle indbyggere og arbejds- og studiepladser i de tætteste bydele have Metro eller S-togstation inden for 600 meters afstand. Der forventes mere end 130 mio. påstigere årligt i det samlede metrosystem. Kommunen undersøger i øjeblikket, hvordan det kollektive transportsystem kan udvikles yderligere efter Cityringens åbning.

Set i et regionalt perspektiv vurderes det at være miljømæssigt bedre, at byudviklingen sker ved byomdannelse af tidligere arealer anvendt fx til havne- og industriformål beliggende tæt ved god kollektiv trafikbetjening inden for "Fingerbyen", frem for at byudviklingen skulle finde sted ved at inddrage ny arealer til byvækst andre steder i regionen.

Disse arealer vil ofte være placeret langt fra effektive offentlige transportmidler, sådan at folk ikke har en reel valgmulighed mellem bil og offentlige transportmidler. Andelen af bilture pr. dag i sådanne områder må forventes at være væsentligt højere end fra de planlagte byudviklingsområder i Københavns Kommune. Fra sidstnævnte vil andelen, der benytter cykel til og fra arbejde, erfaringsmæssigt være større end i mindre centralt beliggende byudviklingsområder i provinsen. Det er en

regional og statslig opgave at sikre en bæredygtig lokalisering af byudviklingen i Danmark.

Transport

Styrkelse af det regionale perspektiv med fx cleantech-sektoren og flere internationale kongresser inden for klima, energi og miljø i Øresundsregionen vil være trafikskabende. På længere sigt vil der kunne skabes teknologiske resultater, der vil medføre en renere, mindre støjende og en mere CO₂-neutral trafikstruktur. En udvikling af el- og brintbiler i København og Malmö er en del af denne indsats.

Et styrket forsknings- og erhvervsliv som følge af bedre muligheder for erhvervslokalisering for socioøkonomiske iværksættere i regionen (Øresund Business Match, European Spallation Source mv.) vil betyde mere trafik internt i regionen. Det kan imidlertid også medføre synergieffekter, hvor virksomheder, der tidligere lå lagt fra hinanden, samler sig i klynger med mindre trafik til følge.

Visionerne om en sammenhængende millionby lægger også op til en stigning i indbyggertal og antal arbejdspladser. **Dette vil, ud over en stigning i trafik, medføre en række konsekvenser for støj, luftforurening og CO₂-udledning, hvis ikke der sættes ind med begrænsende foranstaltninger.**

Københavns Kommune undersøger sammen med Malmö Kommune muligheden for en bedre baneforbindelse over Øresund for at styrke integrationen over Øresund. Sammen med en forbedring af den kollektive trafik til Sverige vil det også kunne understøtte Københavns Lufthavn. **Dette vil kunne flytte mere trafik over på skinner, hvilket vurderes at ville have en miljømæssig positiv effekt.**

Nye togforbindelser mellem København og Malmø og bedre og flere cykelstier er en del af en strategi, der skal sikre færre biler i byen. Dette vil begrænse støj og luftforurening fra trafikken. Indsatsen forventes endvidere at medvirke til færre trafikulykker og derved indirekte indvirke positivt på målet om, at flere cyklister skal føle sig trygge i trafikken.

Ruteudviklingsprojekt Copenhagen Connected, der skal skaffe flere internationale flyruter til København forventes at øge eller fastholde Lufthavnens passagertal, hvorfor dette initiativ vil kunne generere mere trafik til og fra regionen.

Samlet set er der store udfordringer for regionen i forhold til at minimere genererne fra den trafikgenerering som de planlagte aktiviteter medfører.

Støjbelastning

Støjbelastning af boliger er et væsentligt problem i København i dag. En forøgelse af indbyggertallet og erhvervsaktiviteten som der er lagt op til i kommuneplanen, vil generere mere trafik i kommunen og dermed yderligere trafikstøj. Problemet er særligt gældende for det eksisterende byggeri, hvor virkemidlerne og finansiering for at minimere støjbelastningen udgør barrierer. Ved nybyggeri foretages de påkrævede tiltag for at sikre støjniveauer i overensstemmelse med vejledende grænseværdier.

En realisering af Kommuneplanens vision for Øresundsregionen vil vanskeliggøre en opfyldelse af kommunens mål for støjforurening. Et væsentligt virkemiddel til at imødegå denne udvikling, er at styrke den kollektive trafik og cykeltrafikken for at hindre biltrafikken i at stige mere end højst nødvendigt.

For at minimere omfanget af støjgenerne, samles trafikken på det overordnede vejnet. Det gør det muligt at fokusere indsatsen for at reducere støjgenerne i eksisterende boliger langs disse veje. Dette vil være nødvendigt for at reducere antallet af boliger, som er stærkt støjbelastede. Københavns Kommune har en støjhandlingsplan, som via en række forskellige tiltag, skal arbejde for at nedbringe antallet af københavnere, som generes af støj.

Selvom en udvidelse af aktiviteterne i Københavns Lufthavn ligger inden for lufthavnens miljøgodkendelse, kan man med en styrkelse af lufthavnen, som der ønskes med planen, ikke afvise, at særligt visse borgere i Tårnby og Dragør kan opleve større gener. Den teknologiske udvikling indenfor flybranchen går i retning af mere støjsvage flytyper, som vil imødegå denne problemstilling.

Materialekredsløb

Byudviklingsområder som fx Nordhavn giver mulighed for at afprøve nye grønne affaldshåndteringsløsninger i større skala, et tiltag som generelt kan være med til at begrænse ressource-, energiforbrug og affaldsmængder, samt sikre øget genanvendelse af affald.

Kommuneplan 2011 understøtter en stigning i indbyggertal og i antallet af arbejdspladser. **Kommuneplan 2011 vurderes som følge heraf, at have den negative miljømæssige konsekvens, at der vil ske en forøgelse af ressourceforbruget og affaldsgenereringen.** Forbruget pr. indbygger vil dog ikke nødvendigvis stige, og dette skærper målsætningen, nødvendigheden af og motivationen for at arbejde med de tiltag som kan reducere affaldsmængderne pr. person, som det sker gennem kommunens affaldsplanlægning.

Der er i planerne for indvinding af drikkevand taget hensyn til forventningerne omkring byudvikling. Samtidig går udviklingen i retning af yderligere vandbesparelser og brug af sekundavand som erstatning for drikkevand.

Langtidsholdbarhed

Kommuneplan 2011 planlægger for en forventet stigning i indbyggertal og arbejdspladser. Denne vækst formodes at medføre en stigning i biltrafikarbejdet med konsekvenser blandt andet for CO₂-udledningen. **En fortætning der samtidig sikrer et mindsket ressourceforbrug til biltransport og opvarmning har derimod en positiv betydning for klimapåvirkningerne, idet der, set i et regionalt og nationalt perspektiv, udledes mindre CO₂, end hvis befolkningen boede mere spredt.**

Udvikling af grøn energi som f.eks. vindmølleenergi i byen og regionen, lagring af vedvarende energi og forsyning med fjernvarme og vedvarende energiløsninger i de nye byudviklingsområder vil mindske byens CO₂-udledning. Københavns Kommune har en klimaplan, som via en række virkemidler arbejder for at nedbringe byens CO₂-bidrag med 20 % i 2015 og for at gøre København til CO₂-neutral i 2025.

El- og brintbiler vil øge behovet for elektricitet, hvilket øger behovet for udvikling af de vedvarende energikilder. Til gengæld vil udbredelsen af el- og brintbiler medføre mindre forbrug af fossile energikilder sammenlignet med konventionelle biler og dermed mindre CO₂-udledning (forudsat at el produceres ved hjælp af vedvarende energi).

Styrkelse af cleantech-sektoren i Øresundsregionen med bl.a. flere internationale kongresser inden for klima, energi og miljø forventes også på sigt positivt at kunne styrke udviklingen af de vedvarende energi- og energismarte løsninger, der kan mindske CO₂-udledningen.

Bedre kollektive trafikforbindelser – også over Øresund, vil mindske biltrafikken og dermed CO₂-udledningen.

Klimaplan og fremtidssikring af byen er en af indsatserne i Kommuneplan 2011. Der er bl.a. indarbejdet retningslinjer for stormflod og lokal håndtering af regnvand (LAR). Initiativerne fra kommunens klimatilpasningsplan skal, hvor det er planlægningsmæssigt relevant, indarbejdes i den kommende kommuneplan.

Et godt hverdagsliv i København

I år 2025 er København fortsat én af verdens bedste byer at bo i. En inspirerende og inkluderende by med ca. 45.000 nye boliger, nye store kultur- og fritidsfaciliteter, grønne lommer, god tilgængelighed og tryghed for alle. Kommunen udfordres ved at kommunale kerneydelser kommer under pres, der er behov for flere boliger samtidig med at der er boligområder med mange socialt udsatte, der skal skabes flere aktivitetsmuligheder, rekreative arealer og kulturtilbud samt at trygheden skal blive bedre.

De hensyn som temaet kan påvirke, er:

Social mangfoldighed

- Byens Rum

- Byens Liv

Social mangfoldighed

Københavns Kommune ønsker at mangfoldighed og diversitet er udgangspunkt for planlægning og udformning af det offentlige byrum og boligområder. Ifølge befolkningsprognosen kommer der 60.000 borgere til byen de næste 10 år. Derfor skal der bygges ca. 45.000 nye boliger i planperioden, for herved at sikre boliger nok til fremtidens københavnere, og kommuneplanen sikrer dette ved at indeholde en boligrummelighed, der vurderes at give plads til ca. 37.000 boliger. De nye boliger bliver altovervejende opført i byudviklingsområderne. **Det vurderes som positivt ift. mangfoldigheden, at disse skal opføres som både private, andelsboliger og almene boliger.** Samtidig skabes der mulighed for 3.000 nye boliger til unge i planperioden. Desuden vil ungdomsboliger blive skabt ved at ommærke almene ældreboliger, der ellers vil stå tomme.

Københavns Kommune vil i samarbejde med almene boligorganisationer (om muligt) bygge mere end 1.500 nye almene boliger i de kommende år. Heraf er ca. 500 AlmenBolig+ boliger, hvor familier i lav- og mellemindkomstgrupperne kan få et alment rækkehus. **Samlet set vurderes de nævnte tiltag på boligområdet, alt andet lige, som positive i forhold til at forbedre den sociale mangfoldighed i byen, bl.a. fordi det herved bliver muligt, ved at sikre tilstrækkelig boligrummelighed og variation (læs også senere) at undgå voldsomme prisstigninger på boliger.**

Konsekvenserne af befolkningsudviklingen og de mange nye boliger håndteres i forhold til de mindste beboere i byen ved, at der opføres nye og udbygges eksisterende daginstitutioner og skoler. Der planlægges for mere end 3.200 nye dagsinstitutionspladser frem mod 2013 og der kommer nye folkeskoler i Ørestad City, i Ørestad Syd og i Sydhavn. **Samlet vurderes dette positivt i forhold til at målet om social mangfoldighed i byområderne, da der herved skabes rammer som kan gøre, at børnenes forældre finder det attraktivt at blive boende i bydelen.**

Kommuneplan 2011 sikrer, at der i nye byudviklingsområder skal bygges en andel mindre boliger (konkret 20 % mellem 50-70 m²) for at undgå, at de nye byudviklingsområder ikke kun bliver bygget for, og beboet af, børnefamilier og par med en stor indkomst - med deraf følgende store boliger (gennemsnitstørrelsen er fortsat fastsat til 95 m²) sikrer Kommuneplan 2011, at der i nye byudviklingsområder skal bygges en andel mindre boliger (konkret 20 % mellem 50-70 m²). **Dette er positivt og kan bidrage til, at København bliver en mangfoldig storby med plads til alle** (se kapitel 5 for en uddybning). De nye bestemmelser gælder dog ikke for allerede lokalplanlagte byudviklingsområder, hvilket derfor ikke kan sikre disse mod det forhold, at mange af de allerede planlagte og bebyggede områder er opført med en stor lighed i boligstørrelser og

ejerforhold. **Det er dog positivt, at den nye kommuneplan forsøger at rette op på det forhold.**

Endvidere søges mangfoldigheden sikret ved at skabe mulighed for at opføre 3.000 ungdoms- og kollegieboliger i planperioden til de stadigt stigende antal studerende, der vil læse i København. Samtidig er reglerne for kollegie- og ungdomsboliger lempet, så der kan bygges flere steder. Dette kan igen frigøre mindre lejligheder og dermed fortætte byen yderligere.

Kommuneplan 2011 indeholder også fokuserede indsatser i de socialt udsatte boligområder (de 10 såkaldte "ghettoer" i Regeringens ghettoudspil). **Dette vurderes også som positivt i forhold til målsætningen om at rumme alle typer af borgere i byen og derved øge den sociale mangfoldighed generelt i København.** Det kræver indsatser udover kommuneplanens muligheder at sikre dette.

Generelt afhænger det for mangfoldigheden af, om der i praksis kan

- 1) skabes et varieret boligudbud, som i kvalitet, pris og beliggenhed kan måle sig med udbuddet i den øvrige hovedstads- og Øresundsregion med forskellige bolig- og ejerformer, størrelses- og prisniveauer, og
- 2) skabes og arbejdspladser, bl.a. grønne arbejdspladser og
- 3) en generelt fastholdelse af en attraktiv by som borgere finder det værd at leve i og besøgende det værd at besøge.

Kommuneplan 2011 forsøger at skabe rammerne for en række tiltag, så målene om mangfoldighed kan nås, men som også skaber negative udfordringer der skal håndteres - specielt med hensyn til trafikgenerering og dets afledte effekter.

Byens rum

Ved at planlægge for en fysisk tilgængelig by med bevægelsesfrihed og tryghed vurderes dette at medføre, at københavnernes, specielt ældre og børn, vil kunne færdes friere, hvilket er positivt. Dette vurderes at have en afsmittende effekt på byens rum, da den planlagte tilgængelighedsrevision (systematik til at gennemgå projekter og checke, om tilgængeligheden tilgodeses) stiller krav til projekter og en tilsvarende tryghedsrevision skal indarbejdes i lokalplaner.

I Kommuneplan 2011 åbnes der så vidt muligt for fritidsanvendelse og udfoldelsesmuligheder i områder udpeget til formål som erhverv, tekniske anlæg mv. I planlægningen og forvaltningen af sådanne områder gives der mulighed for fritidsfaciliteter og begivenheder i det omfang, miljø- og sikkerhedsforhold tillader det. **Dette vurderes som positivt ift. en mere varieret anvendelse af byens rum, hvor mulighederne tillader det.** Der skal dog tages behørig hensyntagen til allerede eksisterende lovlig anvendelse af erhvervsområder, så disse ikke kommer i fare pga. tilladelse til fx støjfølsomme aktiviteter.

Kommuneplan 2011 skaber mulighed for midlertidige anvendelser og aktiviteter i eksisterende bygninger i de byområder som f.eks. Carlsberg, der ikke udvikles i den

kommende planperiode. Det er med til at skabe liv i bygningerne og byliv i de omgivende ubebyggede arealer, indtil området omdannes efter lokalplanens intentioner.

I Kommuneplan 2011 beskrives kommunens arbejde med at skabe bedre plads for ophold og bevægelse i byen. Bl.a. renovering af legepladser, renovering af byens pladser ud fra bylivsstrategien Metropol for Mennesker og gode forbindelser mellem pladser og parker er vigtige for at have en sammenhængende grøn by, der tilgodeser folk på cykel eller til fods. Storbyhavene på Litauens Plads på Vesterbro og i Gammel Valby er andre indsatser med samme positive ambition om at skabe bedre rum og muligheder for at anvende disse og udfolde sig aktivt i byens rum.

Det vurderes, at der med Kommuneplan 2011 ikke fjernes væsentlige eksisterende muligheder for at udfolde sig, men der kan måske skabes nye – hvilket vil afhænge af den konkrete lokalplanlægning af de enkelte områder. **Kommuneplan 2011 vurderes på denne baggrund at bidrage positivt til opfyldelse af målene under bylivshensynet om at forbedre mulighederne for leg, ophold, bevægelse og motion.** Der kræves dog andre tiltag end kommuneplanens for at opfylde dem.

En fortætning, som der er lagt op til i kommuneplanen, vil kunne være i modstrid med målene om sikring af udendørsophold og rekreative områder. Men da byudviklingen ikke indskrænker de allerede eksisterende grønne og blå områder, men til gengæld åbner op for flere områder, som bl.a. i Sydhavnen, Nordhavnen og city, vurderes kommuneplanens betydning for byudviklingen samlet set som værende positiv og styrkende for de grønne og de blå elementer i byen.

En fortætning af byen vurderes at give mulighed for at afrunde eksisterende karrærer og skabe smukke byrum, gader og nye boliger. **Der vil dog kunne opstå negative konsekvenser for kvarterets arkitektur samt for lys i gård-, gaderum og boliger/erhverv.** Dette skal sikres i den konkrete planlægning.

Et andet element ved befolkningens levevilkår er at sikre en byudvikling med høj arkitektonisk, byplanmæssig og miljømæssig kvalitet. Igen vil dette afhænge af lokalplanlægningen og af den konkrete udbygning i byudviklingsområderne, og af andre planer og aktiviteter end Kommuneplan 2011 kan sikre.

Byens liv

Kommuneplan 2011 beskriver Københavns Kommunes indsat for skabe et København med plads til nye udtryk, oplevelser og udfoldelsesmuligheder. Indenfor Kommuneplan 2011's rammer kan der udvikles byliv ved fortsat genopretning og modernisering af byens kultur- og fritidsfaciliteter samt samtænkning af kultur med andre aktiviteter, f.eks. kulturhuse og biblioteker i samme bygning. Indretningen af byrum både i nye og eksisterende byområder skal tilgodeses selvorganiseret idræt og gode rammer for et

sundt og aktivt fritidsliv. F.eks. supercykelstier, idrætslegepladser, løberuter, multibaner og bystrande. Endelig søger kommunen at skabe grundlag for en multiareana i Ørestaden, der skal kunne rumme store idræts- og kulturbegivenheder.

Ved at skabe en fysisk tilgængelig by med bevægelsesfrihed og tryghed vil københavnernes, specielt ældre og børn, kunne færdes friere. Dette vurderes at have en positiv afsmittende effekt på byens rum, da førnævnte tilgængeligheds- og tryghedsrevisioner stiller krav til projekter og skal indarbejdes i lokalplaner. I forhold til at skabe rammerne for dette, åbner Kommuneplan 2011, som tidligere nævnt, så vidt muligt op for fritidsanvendelse og udfoldelsesmuligheder i områder udpeget til formål som erhverv, tekniske anlæg mv., i det omfang, miljø- og sikkerhedsforhold tillader det.

Kommuneplan 2011 vurderes på denne baggrund at bidrage til opfyldelse af målene med at skabe bedre byliv og fremme den rekreative anvendelse af byen. Der kræves dog andre tiltag end kommuneplanen for at opfylde dem, fx ved lokalplanlægningen.

Udbygning af cyklernes A-net og etablering af strøgader vurderes som positivt i forhold til hensynet om byens liv.

København som laboratorium for grøn vækst

Visionen er, at København i 2025 er verdens første CO₂-neutrale hovedstad og førende på grøn teknologi og innovation i Europa. København er regional drivkraft og i Øresundsregionen demonstreres grønne byløsninger. Byen er et grønt vækst-laboratorium med verdens bedste cykelsystem og moderne sammenhængende kollektiv trafik. Københavns udfordringer er at der er en hård international konkurrence om grøn vækst, hvorfor der er behov for en stærkere cleantech-sektor, der kan skabe jobs og økonomisk vækst samt for partnerskaber. Desuden skal CO₂-udledningen sænkes og energiforbruget reduceres samtidig med at fremkommeligheden udfordres med flere københavnere.

De hensyn som temaet kan påvirke, er:

- Transport
- Energi
- Vand
- Erhverv og service
- Langtidsholdbarhed

Transport

Udbygning af cyklernes A-net og den kollektive trafik er en vigtig del af målsætningen med Kommuneplan 2011.

Indsatser indenfor grøn mobilitet skal påvirke både nye og erfarne trafikanter til at vælge grønnere transportformer. Busser, metro og S-tog skal med Bynet 2018-samarbejdet bindes bedre sammen i et effektivt kollektivt trafiksystem. Samarbejdet er etableret mellem Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Transportministeriet, Movia, Metroselskabet og DSB. Endvidere undersøger Københavns Kommune også muligheden for indførelse af letbaner. Også i Kommuneplan 2011's er det målet, at København skal udvikles til verdens bedste cykelby.

Der lægges op til partnerskaber om grønne byløsninger, der både skaber CO₂-reduktion og vækst inden for grøn mobilitet. Indkøb af el- og brintbiler er et projekt, der vil nedbringe CO₂-udledningen, bl.a. fra kommunens egne aktiviteter.

Nordhavn bliver ramme om udvikling af innovative systemløsninger, bl.a. trafiksystemer som fx metro og højklassede cykelstier. Biltrafikken søges nedprioriteres, med undtagelse af el- og brintbiltrafikken.

Bynet 2018 samarbejdet vil bidrage til at skabe et bedre sammenhængende kollektivt trafiknet. Dette støtter kommunens målsætning om at mindst 1/3 af alle ture sker med kollektiv trafik, at mindst 1/3 af alle ture foregår på cykel og at højst 1/3 af turene foretages med bil.

Det vurderes at de samlede tiltag som visionen om København som et laboratorium for grøn vækst indeholder, vil medvirke til at begrænse biltrafikken og de deraf af ledte gener. De vil også på længere sigt medvirke til at nedbringe CO₂-udledningen.

Energi

CO₂-neutral energiforsyning skal udvikles ved innovation i energiproduktionen. Grundstammen i varmforsyningen er fortsat fjernvarme, men alternative energiformer i de nye byudviklingsområder kan blive mere attraktive. Nyere energiformer som geotermi, centrale solfangeranlæg og varmelagring skal spille en større rolle. Adfærd spiller en stor rolle som middel til at nå målet om CO₂-neutralitet, da en reduktion på 25-40 % i energiforbruget er forudsat for at nå målet.

Strategiske partnerskaber om demonstrationsprojekter og nye teknologiske løsninger inden for grøn energiproduktion og energiforbrug er positive drivere i denne udvikling, og er nødvendige for at nå målet om CO₂-neutralitet.

Københavns vil se løsninger indenfor områder som energieffektiviseringer og produkter som Smart-Grid-løsninger (et intelligent elsystem, der skaber et dynamisk samspil mellem elsystem og forbrugere gennem måling, styring og automatik i elnettet og hos forbrugerne).

Byudviklingsområder som fx Nordhavn giver mulighed for at afprøve nye grønne systemløsninger i større skala fx nye energiformer og fjernkøling hvilket kan have en positiv

afsmittende effekt også andre steder i byen. Samarbejdet med KE er positivt med til at understøtte dette.

Grønne hensyn som fx grønne tage vil spare energi, idet det isolerer bygningen bedre mod kulde og varme. Det resulterer dermed også i et lavere energiforbrug til opvarmning og afkøling.

Disse tiltag vurderes positivt at øge andelen af vedvarende energi og at spare energi.

Udpegnung af alle større områder til lavenergiopbygning i København er i tråd med kommunens øvrige mål om minimering af energiforbruget. Væsentlige valg at tage under planlægning af nye bygninger for at energioptimere er lokalisering, størrelse og optimal energiforsyning af områderne, hvilket forudsættes at ske i den konkrete planlægning.

Målet om at sikre ren luft understøttes af gennemførelse af lavenergiområder. Gennem øget andel af lavenergiopbygning vil behovet for centralforsynet varme og el mindskes. Da el og varme i dag primært er produceret på kul og naturgas vil den mindskede efterspørgsel have en indirekte positiv konsekvens for luftemissioner som følge af energiproduktionen. **Det potentielle fald i brug af fossile brændsler til energiproduktion i København vurderes dog at have en begrænset effekt i forhold til de samlede luftemissioner i selve byen, som hovedsageligt stammer fra biltrafikken.**

Produktion af varme og el fra fjernvarme giver dog samtidig giver en meget høj effektivitet i forhold til separat produktion af hhv. varme eller el. Fjernvarmesystemet er således ideelt til at opsamle overskudsvarme. Fremtidens fjernvarmeproduktion vil sandsynligvis ske på mange forskellige teknologier (fx varmepumper) og brændsler (biomasse, biogas, sol og affald).

Da ny bebyggelse i København primært vil være etagebygning, vil der være et vist varmebehov inden for et begrænset område, og det gør det sandsynligvis rentabelt at lægge et fjernvarmeledningsnet. Men ved små varmeforbrug vil ledningstabene blive relativt stort i forhold til forbruget, og lavtemperatur-fjernvarme eller brug af returvarme kan være løsninger. Alternativet er individuelle eller decentrale løsninger i form af fx små varmepumper, solceller eller mikrokræftervarmeanlæg.

Lavenergiområderne kan bidrage positivt til målet om at øge andelen af vedvarende energi, hvis det lavere energiforbrug dækkes af vedvarende energikilder såsom sol og vindkraft. Graden af anvendelse af vedvarende energi vil bl.a. afhænge af den fremtidige inddragelse i den centrale kraftvarmeforsyning, således at lokale løsninger ikke har utilsigtede, negative konsekvenser for CO₂-udledningen i det samlede energisystem.

Vand

Forslag til Kommuneplan 2011 indeholder de dele Klimatilpasningsplanen, der er lovhjemmel til at tage med. Bestemmelserne skal håndtere den mere og mere intense nedbør og højere vandstand i havet. I forhold til den intense nedbør skal forskellige metoder til lokal afledning af regnvand (LAR) være med til at håndtere dette. Såkaldt begrønning af byen er et af tiltagene som kan håndtere de større regnmængder og lede vandet tilbage til grundvandet.

Byudviklingsområder som fx Nordhavn giver mulighed for at afprøve nye grønne systemløsninger i større skala, herunder nye vandafledningssystemer som også kan formindske forbruget af drikkevand ved at anvende regnvand til toiletskyl, rekreative udnyttelser mv. Dette er positivt, da der kommer forøget pres på drikkevandsforsyningen med de mange nye indbyggere og erhvervsbygninger.

Det er derfor positivt i forhold til målene på vandområdet, at Kommuneplan 2011 tilføjer en række nye grønne emner, som der kan optages bestemmelser om i lokalplaner. Der kan således sikres arealer til gennemtrængende overflader og søer/bassiner på friarealer for at håndtere afledning af regnvand grønne tagflader.

Langtidsholbarhed

Grønne byløsninger (fx grønne tage og permeable overflader), lavenergi i de nye byområder og begrønning af byen forventes at kunne bidrage positivt til målsætningen om CO₂-neutralitet og tilpasning til fremtidens klima.

Klimatilpasningsplanen vil sikre klimatilpasning gennem håndtering af mere regnvand, havspejlstigning og højere temperaturer. Indsatsområderne i planen bliver dog først implementeret i den næste kommuneplan, da planen først skal foreligge i endelig udgave inden dette kan ske. **Det er positivt at kommuneplanen indarbejder grønne hensyn, som allerede nu kan bidrage til indsatsen for klimatilpasning af byen. Dog kunne en inddragelse af flere grønne hensyn såsom solceller i planlægningen gøre planen bedre, set fra et miljømæssigt og klimaafbødende synspunkt. Dette kræver imidlertid ny lovgivning på området.**

En dispensation fra kravet til lavenergiopbygning kan medføre et større CO₂-udslip end et byggeri i lavenergiklasse. Det er derfor afgørende for en dispensation, at den samfundsøkonomiske gevinst ved dispensationen er så stor, at den kan retfærdiggøre en øget CO₂-udledning. Omvendt vil dispensationsmuligheden også medføre, at der kan spares CO₂, grundet muligheden for at vælge det centrale fjernvarmenet, hvor dette sparer CO₂ i forhold til lokale energiløsninger.

Erhverv og service

Erhverv og service er et hensyn fra kommunens bæredygtighedsværktøj, men ikke et decideret miljømål, hvorfor det ikke medtaget i den egentlige miljøvurdering. Men da det giver god mening at vurdere temaet *København som laboratorium for grøn vækst* i forhold til den økonomiske bæredygtighed, er det medtaget her.

Strategiske partnerskaber om demonstrationsprojekter og nye teknologiske løsninger kan give anledning til skabelse af nye virksomheder inden for cleantech-branchen.

Byudviklingsområder som fx Nordhavn kan desuden gøre København førende på cleantech og miljøløsninger, som kan eksporteres til andre byer.

I Nordhavnen, Islands Brygge Syd og Ørestad skabes attraktive lokaliseringsmuligheder for serviceerhverv i nærheden af vand eller de grønne områder på Vestamager. Ved Nørrebro Station og i Valby Industrikvarter skabes stationsnære lokaliseringsmuligheder i eksisterende tætte byområder.

Samtidig forsvinder dog mere "klondyke-agtige" områder, der udøver en vis tiltrækning på de kreative vækstmiljøer. Sådanne arealer søges fastholdt bl.a. i Bispebjerg Bydel og i den Hvide Kødby.

Arbejdet med at bygge Cityringen med 17 stationer og godt 15 km tunnel bliver et af de største anlægsprojekter i Københavns historie. Det vil medføre arbejde for mange underentreprenører og være med til at skabe vækst med mange arbejdspladser. Et Nordhavn med udvikling af innovative systemløsninger vil også kunne skabe grobund for virksomheder og arbejdspladser.

Kommuneplan 2011 vurderes samlet set at ville have en væsentlig positiv effekt for mulighederne for at understøtte de erhverv og vækstmiljøer, der er centrale for byens grønne vækst og livskvalitet, og som kan sikre byen og regionens langsigtede udvikling. Dette er dog tillige afhængig af en række øvrige parametre, som kommuneplan 2011 ikke har indflydelse på.

Viden og erhverv i København

I år 2025 er København en attraktiv vidensby, som har let ved at tiltrække udenlandske studerende, forskere, medarbejdere og virksomheder, der skaber grundlag for en grønnere, sundere og mere spændende storby. Der er et godt regionalt og internationalt samarbejde mellem offentlige myndigheder, private virksomheder og vidensinstitutioner. Københavnerne lever af at skabe velfærd, turisme samt markante og vedvarende store anlægsprioriteringer (fx Metroen og Nordhavn). Virksomhedernes vilkår for vækst er forbedret ganske betragteligt med partnerskaber og en helt ny ramme om samarbejdet mellem forskningsinstitutioner og virksomheder i byen. De fleste beskæftigede københavnere har internationale kolleger og kvaliteten af vores arbejdsstyrke forbedres. Det giver kommunen en række udfordringer bl.a. at skabe innovative samarbejder, bedre

mobilitet og bedre beskæftigelse. Københavnerbrancher, turismen og iværksætteri skal styrkes.

De hensyn, som temaet kan påvirke, er:

- Transport
- Byens Liv
- Erhverv og service

Transport

Udbygning er de mange erhvervs- og forskningsetagemetre vil medføre nye arbejdspladser, der alt andet lige, vil medføre mere trafik.

Det samme gælder for den evt. kommende multiarena i Ørestad, der vurderes at få en høj tilgængelighed i forhold til gæster i tog, bil eller fly. Trafikbetjeningen af multiarenaen vil som de øvrige konkrete projekter blive beskrevet nøjere, når de detailplanlægges i forbindelse med lokalplanlægning af et konkret projekt. Problematikken skal dog også håndteres for byen som helhed i den overordnede trafikplanlægning.

Kommunen arbejder for, at en havnetunnel, der skal forbinde Helsingørmotorvejen i nord og Amagermotorvejen i syd, kommer med i planlægningen. Forbindelsen forventes dog kun delvist at blive udbygget i planperioden, hvorfor den ikke vurderes at få nogen væsentlig virkning i planperioden.

Vidensbydelen Nørre Campus byggemuligheder udvides ikke i Kommuneplan 2011. Imidlertid kan anden anvendelse ændre fordelingen af trafikken på kollektiv transport, cykler og biler.. Det vurderes dog at være marginalt ift. Københavns trafikbillede.

Indførsel af trænselsafgifter forventes desuden at være en vigtig parameter for at opfylde kommunens mål på det trafikale område. Trænselsafgifter er udførligt behandlet i miljøvurderingen af Kommuneplan 2009.

Byens liv

Tiltag som Vidensbyen Nørre Campus og et internationalt miljø på Carlsberg vurderes at skabe rammer for et bedre byliv. Ved skabelse af nye erhvervs-, uddannelses og forskerkvarterer vil det være muligt at skabe gode byliv og fremme den rekreative anvendelse af byen disse steder.

Erhverv og service

Erhverv og service er et hensyn fra kommunens bæredygtighedsværktøj, men ikke et decideret miljømål, hvorfor det ikke medtaget i den egentlige miljøvurdering. Men da det giver god mening at vurdere temaet *Viden og erhverv i København* i forhold til den økonomiske bæredygtighed, er det medtaget her.

Kommuneplan 2011 vurderes samlet set at ville have en væsentlig positiv effekt på muligheden for at understøtte de erhverv og vækstmiljøer, der er centrale for byens grønne vækst og livskvalitet.

Med Kommuneplan 2011 vurderer kommune at der kommer ca. 2,8 mio. m² nyt erhvervsbyggeri i den kommende planperiode og skaber rummeligheden.

Vidensbydelen Nørre Campus skal udvikles til en sammenhængende bydel med synergi mellem universitet, by og erhverv, hvilket kan fremme samarbejde, videns- og erhvervsudvikling.

En multiarena af international standard vil styrke Hovedstadens evne til at tiltrække turister, internationale sports- og kulturbegivenheder og nye virksomheder – og dermed være med til at fremme vækst og beskæftigelse. Ved at placere den i Ørestaden styrkes erhvervslivet her, men til glæde for hele byen. **Udfordringen er trafikken som, i givet fald følger med, med øget trængsel, støj, CO₂-udledning og luftforurening til følge.**

Kreative zoner giver lokaliseringmuligheder for virksomheder, der ønsker billige og fleksible lejemaal, som positivt kan være med til at understøtte iværksættere som kan skabe fremtidens teknologier og løsninger.

Fokuseret byudvikling

Den fokuserede byudvikling sikrer at økonomiske investeringer koordineres med lokale initiativer og politikker ved at der udarbejdes handlingsplaner. Den fokuserede byudvikling har således ingen konsekvenser for Kommuneplan 2011's retningslinier og rammer, men kan få det på sigt. For Ørestaden, Valby Syd, Sydhavn og Nordhavn er der allerede udarbejdet handlingsplaner under Kommuneplan 2009. Det vurderes, at disse kun ville skulle have mindre justeringer og føres ajour, hvorfor de ikke er beskrevet her.

Områderne der herudover er udpeget til fokuseret byudvikling er: vidensbydelen Nørre Campus, Nordvest, Nordøst Amager, Fra Købbyen til Polititorvet.

Ved at fokusere på særlige udvalgte byudviklingsområder kan man her fokusere på statslige, private og kommunale investeringer, så der opnås en synergi i forbindelse med allerede planlagte eller opførte projekter mv. Metoden, som er udviklet i kommunen, har peget på en række områder i den eksisterende by, hvor der årligt udarbejdes handlingsplaner.

Denne ændring eller det skift i det planmæssige fokus på disse områder vurderes ikke at påvirke kommunens miljømål, da de udvalgte områder er steder i byen som i forvejen er omfattet af retningslinjer i den eksisterende kommuneplan og som er lokalplanlagte (se også kapitel 5 hvor denne ændring også er vurderet).

Kumulative effekter

Hvis visionerne om vækst fastholdes, skal der fortsat være øget opmærksomhed på de kumulative effekter som de mange nye indbyggere, erhvervsaktiviteter, multiarena mv. skaber, særligt på trafikområdet. Dette gælder også de afledte påvirkninger som fx trængsel, støj- og luftforurening.

Bilag 1 Matrice til sikring af, at alle temaer fra Lov om miljøvurdering af planer og programmer er inkluderet i den målstyrede miljøvurdering af Kommuneplan 2011 for Københavns Kommune

MV matrice for.....
 Vurdering den..... Af:.....

Parametre/mål	Planrådets indvirkning på målsætningen	Bemærkninger	Hvad foreslås igangsat for at minimere de negative indvirkninger og eventuelt øge de positive?	Lovens temaer																
				Fremme biologisk mangfoldighed samt sikre fl ora og fauna	Sikre befolkningens levevilkår, herunder social tryghed og	Sikre menneskers sundhed	Beskytte jordbund og vand	Sikre luftens kvalitet	Begrænse klimapåvirkninger	Beskytte kulturarv og landskab	Beskytte arkitektonisk og arkæologisk arv	Begrænse ressourceforbrug								
Arealanvendelse	0 + - + / -																			
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov																				X

Miljøvurdering af Forslag til Københavns kommuneplan 2011, 3. marts 2011

Transport										
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen								x		X
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge								X		
Minimere støj i boliger og daginstitutioner								X		
Reducere CO ₂ -udledningen									X	
Sikre ren luft										
Energi										
Spare energi									X	
Øge andel af vedvarende energi									X	
Vand										
Beskytte grundvandet mod forurening								X		
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger										X
Lokal afledning af regnvand								X		X
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.								x		X
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen								x	x	

Miljøvurdering af Forslag til Københavns kommuneplan 2011, 3. marts 2011

I 2015 cykler 50 % på arbejde eller til uddannelse i København.	Fremme anvendelsen af cykler og reducere CO ₂ -udledning, støj og luftforurening	MV09/CPH15 (98)
Antallet af alvorlige tilskadekomne på de Københavnske cykelstier er halveret og 80 % af Københavnske cyklistere føler sig trygge.	Sikre at cyklistere ikke kommer til skade og føler sig trygge	CPH15 (99, 100)
For at nedbringe støjbelastningen vil kommunen arbejde for en general hastighedsreduktion på strækninger med mange støjbelastede boliger.	Minimere støj i boliger	MV09/Agenda 21 (22)
I 2015 er Københavns CO ₂ udledning fra transport reduceret med 10 % i forhold til i dag	Reducere CO ₂ -udledningen	Klimaplan (250)
I 2015 er luften så ren, at den ikke belaster københavnernes sundhed.	Sikre ren luft	MV09/CPH 2015 (106)
I 2015 skal københavnere kunne sove i fred for sundhedsskadelig støj fra gadetrafikken, og alle daginstitutioner må i dagtimerne kun være udsat for et lavt støjniveau fra trafikken.	Minimere støj i boliger og i daginstitutioner	MV09/CPH 2015 (104, 105)
Energi		
Udpegning af alle store byområder som lavenergiområder	Spare energi (nyt mål)	KP09
Københavns Kommune vil i planperioden øge andelen af Vedvarende energi i sin energiforsyning (Agenda 21 plan).	Øge andel af vedvarende energi (nyt mål)	MV09/Agenda 21 plan
10% af den samlede CO ₂ reduktion i 2015 vil komme fra bygninger. Det svarer til ca. 50.000 tons CO ₂ .	Spare energi (nyt mål)	Klimaplan (251)
Vand		
Grundvandsressourcen kan udnyttes til drikkevand og sekundavand samt til andre formål som fx grundvandskøling. Anvendelser der kan reducere behovet for import af drikkevand søges fremmet af hensyn til naturen i de omegnskommuner, hvor størstedelen af vandet til København indvindes.	Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	Grundvandsplan 2005 (156)
Opnåelse eller fastholdelse af miljøkvalitetsmål for vandområder	Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	HUR's Regionplan 2005 og Vandplaner

Opnåelse eller fastholdelse af badevandskvalitet i hele havnen	Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	Agenda 21 plan
Vandforbruget i erhvervslivet skal reduceres til 34 liter pr. indbygger pr. døgn i 2010.	Minimere vandforbruget i erhvervsliv og husholdninger.	Vandforsyningsplan 2006 (163)
Vandforbruget i husholdninger skal reduceres til 110 liter pr. indbygger pr. døgn i 2010.		
Anvendelse af sekundavand skal udgøre mindst 2 pct. af det samlede vandforbrug i 2011 og 4 pct. i 2017.	Minimere vandforbruget	Vandforsyningsplan 2006 (167)
Pesticidforbruget hos private og virksomheder skal nedbringes med henblik på at beskytte grundvandet under København.	Beskytte grundvandet mod forurening	Agenda 21 plan (15)
Kommunen vil fremme anvendelsen af regnvand, ved at nedslive regnvandet til grundvandet eller udlede det til vandområder og rekreative vandelementer.	Lokal afledning af regnvand	Agenda 21 plan (33)
Materialekredsløb		
I Københavns Kommune skal ressource- og energibesparelser ske gennem planmæssige tiltag, miljørigtig projektering og retningslinjerne for miljørigtigt byggeri, der gælder for kommunens byggeri og støttede byggeri.	Begrænse ressource- og energiforbrug	Agenda 21 plan
At væksten i affaldsmængderne reduceres med 10 % - det svarer til at kommunen vil forebygge 2.500 ton affald i 2012.	Sikre øget genanvendelse af affald	Affaldsplan 2012 (86)
At 34.000 ton af det affald, der ellers ville gå til forbrænding i 2012, bliver sorteret fra til mere egnede behandlingsformer. Det svarer til, at forbrændingsbehovet bliver ca. 10 % mindre.	Sikre øget genanvendelse af affald	Affaldsplan 2012 (87)
Grønne og blå områder		
Den biologiske mangfoldighed i byen skal øges.	Skabe øget biologisk mangfoldighed	MV09/Agenda 21 plan (5)
Kommunens søer, åer og kyster skal have klart vand med et rigt og varieret plante og dyreliv.	Skabe øget biologisk mangfoldighed	MV09/Agenda 21 plan (32)
Kyststrækninger, søer og åer skal være tilgængelige til rekreative	Fremme rekreativ anvendelse af byen	MV09/Agenda 21 plan (29)

aktiviteter.			
Social mangfoldighed			
Der skal skabes blandede og bæredygtige bykvarterer der kombinerer boliger erhverv og kultur	Fremme mangfoldighed i bykvartererne		MV09/Planstrategi 2007
Der skal skabes flere billige boliger og flere nye boligformer	Sikre flere billige boliger og boligformer		Planstrategi 2007
Byens rum			
Nærrecreative muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion skal forbedres.	Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion		MV09/Agenda 21 plan (3)
I 2015 kan 90 % af Københavnerne gå til en park, en strand, et naturområde eller et havnebad på under 15 minutter	Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion		CPH 2015 (102)
Byens liv			
I 2015 er 80 % af københavnernes tilfredse med mulighederne for at deltage i bylivet.	Skabe bedre byliv		Metropol for mennesker 2008
I 2015 er fodgængertrafikken steget med 20 % i forhold til 2008.	Skabe bedre byliv		Metropol for mennesker 2008
I 2015 opholder københavnernes sig 20 % mere i byens rum end i 2008.	Skabe bedre byliv		Metropol for mennesker 2008
Københavnernes besøger byens parker, naturområder, havnebade og strande dobbelt så ofte som i 2007.	Fremme den rekreative anvendelse af byen		MV09/CPH 2015 (103)
Identitet			
Københavns sammenhængende kulturhistoriske bevaringsværdier og helheder (kulturmiljøerne) skal værnes om og bevares. Ved omdannelse skal de eksisterende strukturelle og arkitektoniske kvaliteter inddrages og samtidig tilføre området noget nyt indhold og arkitektonisk kvalitet.	Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.		MV09/Kommuneplan 2009
Der skal skabes rum for eksperimenterende dynamisk byudvikling og arkitektur, der kan supplere og videreudvikle byens identitet	Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.		MV09/Kommuneplan 2005/2009

med kvalitetsbyggeri af internationalt format.		
Ny bebyggelse skal på en harmonisk måde indgå og berige det eksisterende bymiljø, og skal udformes i et nutidigt formsprog, som tager udgangspunkt i og respekterer de bevaringsværdige træk, som præger bebyggelsen i de pågældende områder.	Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	MV09/Kommuneplan 2005
Langtidsholbarhed		
i 2015 skal Københavns CO ₂ udslip være reduceret med 20 % i forhold til i dag (2005 niveau)	Reducere CO ₂ -udledningen	MV09/CPH 2015 (101)
Klimatilpasning gennem håndtering af øget mængde regnvand, havspejlsstigning samt højere temperaturer.	Sikre tilpasning til ændret klima	Klimaplan

Uddybning af forkortelser ved henvisninger til de oprindelige planer i tredje kolonne:

MV09: Miljøvurdering af kommuneplan 2009, se bilag 2 i denne; Miljømål til vurdering af kommuneplan 2009. Målet er fortsat vurderet relevant og videreført i denne miljøvurdering.
 CPH15: Miljømetropolen, Vores vision CPH 2015. Klimaplan for København, 2009.

Tal i parentes i tredje kolonne henviser til nummerering i miljøregnskabs liste over miljømål i Københavns Kommune.

Bilag 3

MV matrice for.....

Vurdering den..... Af:.....

Pametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov						
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen						
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge						
Minimere støj i boliger og daginstitutioner						
Reducere CO ₂ -udledningen						
Sikre ren luft						
Energi						
Spare energi						
Øge andel af vedvarende energi						
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening						
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger						
Lokal afledning af regnvand						
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.						
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen						
Materialekredsløb						

Begrænse ressource- og energiforbrug						
Sikre øget genanvendelse af affald						
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed						
Fremme rekreativ anvendelse af byen						
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne						
Sikre flere billige boliger og boligformer						
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion						
Byens liv						
Skabe bedre byliv						
Fremme den rekreative anvendelse af byen						
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.						
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.						
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.						
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen						
Sikre tilpasning til ændret klima						

Matrice til vurdering af ændringer. 0, +, - og +/- samt væsentlighed og bemærkningsfelt.

Bilag 4: Udfyldte matricer for de 10 udvalgte ændringer i Kommuneplan 2011

I. MV matrice for Arealer til opbevaring af biomasse som VE energi i København (Amagerforbrænding, Kræftværksplassen)

Vurdering den 24.11.2010 Af: Claus Wilhelmsen

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger Vurder: hvad skal der til for at sikre en anmærkningsfri MV?
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov	X					
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen				X		Reduktion af CO ₂ afhænger af, hvor det kommer fra og af transportmåden, fx om der benyttes sejlads (hvilket er opgivet som det primære).
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge	X					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner	X					
Reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre ren luft	X					
Energi						
Spare energi	X					
Øge andel af vedvarende energi		X				Fyringsmæssigt set er det et plus med biomasse.
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening	X					
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	X					
Lokal afledning af regnvand	X					

Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	X					
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					
Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug	X					
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed	X					
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer	X					
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion	X					
Byens liv						
Skabe bedre byliv	X					
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen		x				I forhold til 0-alternativ som er kul/affald.
Sikre tilpasning til ændret klima	X					

2 MV matrice for Fjernvarme via geotermi (Amagerværk, Nordhavn og et sted på Amager)

Vurdering den 24.11 Af: Claus Wilhelmsen.

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov	X					
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge	X					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner	X					
Reducere CO ₂ -udledningen		X				Transport mindskes. Undgår transport af brændsler.
Sikre ren luft	X					
Energi						
Spare energi	X					
Øge andel af vedvarende energi		X				
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening			x			Potentiel risiko for grundvandet, men da der er tale om lukket system som kun indeholder grundvand er dette ubegrundet. Boringer VVM screenes også. Derfor uvæsentligt.
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	X					
Lokal afledning af regnvand	X					
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.		x				Det er en målsætning også at anvende grundvandet til geotermi.

Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					
Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug	X					
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed	X					
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer	X					
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion	X					
Byens liv						
Skabe bedre byliv	X					
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed	X					
Reducere CO ₂ -udledningen		x				I forhold til at der som alternativ skulle bruges kul/affald/olie til produktion af fjernvarme.
Sikre tilpasning til ændret klima	X					

3 MV matrice for vurdering af ændring om Laveste lavenergiklasse i alle store byudviklingsområder

Vurdering den 24.11.2011. Af: Claus Wilhelmsen

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov	X					
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre at cykler ikke kommer til skade og føler sig trygge	X					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner	X					
Reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre ren luft	X					
Energi						
Spare energi		X			X	Tilpasning til Bygningsreglementet (BR). Skærpelse ift. Sidste Kommuneplan. Afhænger af fortolkning da BR ikke ændres før 2015.
Øge andel af vedvarende energi				x	x	Afhænger af forsyning.
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening	X					
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	X					
Lokal afledning af regnvand	X					
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	X					
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					

Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug	X					
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed	X					
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer				x	X	Dyrere i husleje pga. Højere opførelsesomkostninger. Til gengæld billigere i drift.
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion	X					
Byens liv						
Skabe bedre byliv	X					
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen		X			X	Skærpelse i forhold til lovens krav. Lavere energi- og dermed CO ₂ forbrug.
Sikre tilpasning til ændret klima				x	X	Negativ hvis der opstår behov for køling og positiv for det mindskede behov for opvarmning.

4 MV matrice for: Fjernkøling
den 24.11.2010 Af: Claus Wilhelmsen

Vurdering

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0			+ / -		
Arealanvendelse	0			+ / -		
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov	X					
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge	X					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner	X					
Reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre ren luft	X					
Energi						
Spare energi				x		Positivt hvis det sparer el, som ellers ville blive brugt til køling. Negativt hvis mulighed for brug af billig fjernkøling/energi øger forbruget.
Øge andel af vedvarende energi		x				Delvist positivt, hvis den el der bruges til at drive fjernkølingen er VE. Fjernkøling er bæredygtigt.
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening	X					
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	X					
Lokal afledning af regnvand	X					
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	x					
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen				x		Det bliver ved Miljøbeskyttelsesloven sikret, at returvandet der køber til havnen ikke er mere end 2 grader varmere end vandet i havnen.

Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug	X					
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed	X					
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer	X					
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion	X					
Byens liv						
Skabe bedre byliv	X					
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen				x		I forhold til EI alene.
Sikre tilpasning til ændret klima		X				Behovet for køling forventes at blive større i fremtiden, hvilket får energiforbruget til at stige.

5. MV matrice for Varetagelse af grønne hensyn.

Vurdering den 24.11 Af: Claus Wilhelmsen

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov	X					
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge	X					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner	X					
Reducere CO ₂ -udledningen	X					
Sikre ren luft	X					
Energi						
Spare energi	X					
Øge andel af vedvarende energi	x					Solenergi, mulighed for VE production. Blev udtaget af forslaget til kommuneplan senere hvorfor det gik fra + til 0.
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening				x		LAR løsninger gir potentiale for urent vand ved nedsivning. Kræver opmærksomhed på hvor det er godt at nedsive ift. Grundvandsdannelse. Giver bedre mulighed for at bruge sekundavand.
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	X					
Lokal afledning af regnvand	X					
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	X					

Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					
Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug						
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed		X				
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer	X					
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion				x		Kan også optage arealer og således forhindre andre aktiviteter. Bliver håndteret i kommende Spildevandsplan og siden indarbejdet i KP.
Byens liv						
Skabe bedre byliv				X		Afhænger af, hvad vi gør med friarealer. Hvis vi skal håndtere regnvand på nogle af disse fylder det! Håndtering som ovenfor.
Fremme den rekreative anvendelse af byen				x		Som ovenfor.
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen		X				VE anlæg i form af solcelleanlæg er positivt (blev dog udtaget senere). LAR løsninger giver også et positivt bidrag ift. Spildevandsrensning som er energiintensivt.
Sikre tilpasning til ændret klima		X				LAR løsninger er et hovedelement i

						klimatilpasning.
--	--	--	--	--	--	------------------

6. MV matrice for: Kulturarv som del af KP11

Vurdering den 24.11.2010 Af: Claus Wilhelmsen

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov				x		Måske kan udpegningen af kulturarv virke imod målet og mulighederne for at fortætte i byen. Væsentlig er udtaget efter vurdering på møde 19. januar. Der følger retningslinjer med som skal iagttages når der detailplanlægges. Der er trods det forhold, at der er tale om betydelige arealer i byen fortsat mange udviklingsmuligheder desuagtet. For enkelte områder vil der være tale om en minus, for andre et plus.
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen	x					
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge	x					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner	x					
Reducere CO ₂ -udledningen	x					
Sikre ren luft	x					
Energi						
Spare energi	x					
Øge andel af vedvarende energi	x					
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening	x					
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	x					
Lokal afledning af regnvand	x					

Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	X					
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					
Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug	X					
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed	X					
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer	X					
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion	X					Har kulturarv noget med byrum at gøre eller kun bygninger?
Byens liv						
Skabe bedre byliv		x				Ligger i selve udpegningen, at det har betydning at sikre kulturarven. Udpegningen kan formidle sammenhænge imellem disse.
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.		X			X	Nyt bevaringskriterie i KP sammenhæng. Beskrives i overordnede termer, da vi ikke kender omfanget. Balanceret tilgang. Styrker byens egenart, men enkeltbygninger som er bevaringsværdige er ikke miljøvurderingsrelevante!
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.		X			x	En udpegning skaber opmærksomhed omkring eksisterende kulturarv i planlægningen.
Langtidsholbarhed						

7. MV matrice for vurdering af Krav om andel mindre boliger i byudviklingsområder.

Vurdering den: 24.11.2010 Af: Claus Wilhelmsen

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov				x		Alt andet lige giver det flere boliger på samme areal ift. nuværende retningslinjer i de områder hvor kravet gøres gældende (>3500 etagemeter). Men også mulighed for færre personer pr. husstand pga. den mindskede boligstørrelse i de 20 % af boligerne som skal være mellem 50 og 70 m ² . Gennemsnitsstørrelsen på de 95 m ² bevares.
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen		x				Positivt hvis det fører til flere mennesker indenfor samme areal. Giver alt andet lige en mindsket cykelafstand.
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge	x					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner	x					
Reducere CO ₂ -udledningen	x					
Sikre ren luft	x					
Energi						
Spare energi				x		Afhænger af hvordan det udmøntes. Mere energiforbrug på samme areal med et større antal boliger. Afhænger i praksis af, om det vurderes at det giver flere eller færre personer pr. m ² .
Øge andel af vedvarende energi	x					
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening	x					

Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger				X		
Lokal afledning af regnvand	X					
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	X					Flere husstande giver alt andet lige et større forbrug, hvilket ikke giver mindre behov for import af drikkevand.
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					
Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug				x		
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed	X					
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne		X				En variation i form af flere mindre boligstørrelser (andel af mindre boliger og mindre gennemsnitsstørrelse) giver alt andet lige en større mangfoldighed i beboersammensætningen.
Sikre flere billige boliger og boligformer		X				
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion	X					
Byens liv						
Skabe bedre byliv		X				Flere boliger og et mere blandet udbud forventes at give flere og mere blandet beboersammensætning.
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					

8 MV matrice for ændring i Parkeringspolitik

Vurdering foretaget den 24.11.2010. Af: Claus Wilhelmasen

Pametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						Ændringen er ikke medtaget i kommuneplanen.
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov				X		
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen				X		Der er sat krydser i +/- da der ikke er detaljeret kendskab til ændringen i parkeringspolitikken, og det derfor er uvist hvordan og hvilken betydning den foreslåede ændring vil have på specifikt alle transportmålene.
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge				X		
Minimere støj i boliger og daginstitutioner				X		
Reducere CO ₂ -udledningen				X		
Sikre ren luft				X		
Energi						
Spare energi	X					
Øge andel af vedvarende energi	X					
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening	X					
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	X					
Lokal afledning af regnvand	X					

Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	X					
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					
Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug	X					
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed	X					
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer	X					
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion				X		
Byens liv						
Skabe bedre byliv				X		
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen				X		
Sikre tilpasning til ændret klima	X					

9. MV matrice for Fokuseret byudvikling

Vurdering foretaget den 24.1.2011. Af: Claus Wilhelmasen

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov				X		Afhænger af konkret planlægning.
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen				X		
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge				X		
Minimere støj i boliger og daginstitutioner				X		
Reducere CO ₂ -udledningen				X		
Sikre ren luft				X		
Energi						
Spare energi				X		
Øge andel af vedvarende energi				X		
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening				X		
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger				X		
Lokal afledning af regnvand				X		
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.				X		
Opnå og fastholde miljøkvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen	X					
Materialekredsløb						

Begrænse ressource- og energiforbrug				X		
Sikre øget genanvendelse af affald				X		
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed				X		
Fremme rekreativ anvendelse af byen				x		
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne				X		
Sikre flere billige boliger og boligformer				X		
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion				X		
Byens liv						
Skabe bedre byliv				X		
Fremme den rekreative anvendelse af byen				X		
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.				X		
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen				X		
Sikre tilpasning til ændret klima	X					

10. MV matrice for Miljøvurdering af Ny fjernvarmeledning fra Avedøreværket til H.C. Ørstedsværket

Vurdering den 10. februar 2011 Af: Claus Wilhelmsen

Parametre/mål	Planområdets indvirkning på målsætningen				Væsentlige	Bemærkninger
	0	+	-	+ / -		
Arealanvendelse						
Sikre udvikling af tætbyen med mindst muligt transportbehov	X					
Transport						
Fremme anvendelsen af cykler/ reducere CO ₂ -udledningen		x				Varme produceret udenfor kommunen på et værk som er lettere tilgængeligt for skib og lastbil og er dermed med til at reducere CO ₂ udledningen ved at mindske behovet for transport til og i København.
Sikre at cyklister ikke kommer til skade og føler sig trygge	X					
Minimere støj i boliger og daginstitutioner		x				Mindsket transportbehov i byen giver mindre støjbelastning.
Reducere CO ₂ -udledningen		X				Som ovenfor.
Sikre ren luft		X				Mindsket transportbehov i byen giver mindre luftforurening.
Energi						
Spare energi		x				Sparer et behov som ellers skulle produceres på værkerne i København.
Øge andel af vedvarende energi				X		Afhængigt af fra hvilken produktion overskudsvarmen stammer (fossile brændsler eller biomasse).
Vand						
Beskytte grundvandet mod forurening	X					
Minimere vandforbrug i erhvervsliv og husholdninger	X					
Lokal afledning af regnvand	X					
Udnyttelse af grundvand og mindskning af behov for import af drikkevand.	X					

Opnå og fastholde miljækvalitetsmål for vandområder og badevandskvalitet i havnen				x		Det skal under nedgravning af ledningen sikres, at miljøvandskvalitetsmål ikke påvirkes negativt. Eventuelle negative effekter afhænger af hvor ledningen placeres.
Materialekredsløb						
Begrænse ressource- og energiforbrug	X					
Sikre øget genanvendelse af affald	X					
Grønne og blå områder						
Skabe øget biologisk mangfoldighed			x		x	Ledningen løber (endog marginalt) igennem det internationale fugleskyttelsesområde Amager Fælled.
Fremme rekreativ anvendelse af byen	X					
Social mangfoldighed						
Fremme mangfoldighed i bykvartererne	X					
Sikre flere billige boliger og boligformer	X					
Byens rum						
Forbedre muligheder for ophold, leg, bevægelse og motion	X					
Byens liv						
Skabe bedre byliv	X					
Fremme den rekreative anvendelse af byen	X					
Identitet						
Bevare og inddrage værdifulde bymæssige arkitektoniske og kulturhistoriske træk i byudvikling om -omdannelse.	X					
Sikre kvalitetsbyggeri af høj internationalt format som tilfører et område nyt indhold.	X					
Sikre at ny bebyggelse tager hensyn til det eksisterende bygningsmiljø.	X					
Langtidsholbarhed						
Reducere CO ₂ -udledningen		x				Positiv såfremt overskudskapaciteten udnyttes ved produktion fra vedvarende energiformer (biomasse)
Sikre tilpasning til ændret klima	X					

